

การปรับปรุงผังการจัดแสดงเพื่อสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูล
อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

AN EXHIBITION LAYOUT PLAN IMPROVEMENT FOR KAMPHAENGPHET
HISTORICAL PARK'S INFORMATION CENTER

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2556

KMITL-2013-ED-M-221-105

การปรับปรุงผังการจัดแสดงเพื่อสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูล
อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

AN EXHIBITION LAYOUT PLAN IMPROVEMENT FOR KAMPHAENPHET
HISTORICAL PARK'S INFORMATION CENTER

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

คณะครุศาสตรบัณฑิต

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2556

KMITL-2013-ED-M-221-105

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

AN EXHIBITION LAYOUT PLAN IMPROVEMENT FOR KAMPHAENGPHET
HISTORICAL PARK'S INFORMATION CENTER

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2013

KMITL-2013-ED-M-221-105

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2013

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเท่านั้น เมื่อผู้ใดให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปรับปรุงผังจัดแสดงเพื่อสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูล
อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
An Exhibition Layout Plan Improvement
for Kamphaengphet Historical Park's Information Center

นักศึกษา

นางสาวจิรรัตน์ ศรีคงจันทร์

รหัสประจำตัว

54630502

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.สุรศักดิ์ กังขาว

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
รศ.สมพล ดำรงเสถียร	
รศ.สุรศักดิ์ กังขาว	
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม	
ผศ.ดร.พิศตราภรณ์ ทิพย์โสธร	
รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ

29 ตุลาคม 2556 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

KING MONKUT INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

คณะกรรมการอุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่...21...เดือน...ตุลาคม...พ.ศ. 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การปรับปรุงผังการจัดแสดงเพื่อสื่อความหมายภายใน
นักศึกษา	ศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
รหัสประจำตัว	นางสาวฐิรรัตน์ ศรีคงจันทร์
ปริญญา	54630502
สาขาวิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	สถาปัตยกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รศ.สุรศักดิ์ กังขา
	ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

งานวิจัยการปรับปรุงการสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรจังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เพื่อเสนอเป็นแนวทางการออกแบบการวางผังจัดแสดงและการสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูลโดยมุ่งเน้นความเข้าใจในเอกลักษณ์ วิถีชีวิตมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดกำแพงเพชร

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม, สำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ, ทำแบบสอบถาม, สัมภาษณ์, สังเกตพฤติกรรมผู้ใช้อาคารจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ใช้บริการภายในศูนย์บริการข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ วิเคราะห์เชิงคุณภาพจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตีความสร้างข้อสรุป เพื่อใช้เป็นแนวทางการออกแบบวางผังจัดแสดงภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ผลการศึกษาข้อมูลสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในศูนย์บริการข้อมูลพบว่า พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารแบ่งเป็น 7 โซนจัดแสดง ผลศึกษาพฤติกรรมพบว่าผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักเรียน, นักศึกษา ในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ ระยะเวลาเข้าชม 30 นาที – 60 นาที มาเป็นกลุ่ม 50-100 คนโดยพาหนะรถจักรยานยนต์ โซนที่ได้รับความพึงพอใจ ที่สุดคือ โซนจัดแสดงที่ 5 ผลวิเคราะห์ทางกายภาพต้องการพื้นที่จัดแสดงแบบสามมิติประกอบด้วยภาพสันนิษฐานโบราณสถาน และส่วนพักผ่อน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลข้างต้นใช้เป็นแนวทางออกแบบวางแผนจัดแสดงและการสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรตามมาตรฐาน ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการโดยคำนึงถึงพฤติกรรม และความต้องการของผู้ใช้บริการภายใน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	An Exhibition Layout Plan Improvement For Kamphaengphet Historical Park's Information Center
Student	Miss. Thirarat Srikhongchan
Student ID.	54630502
Degree	Master of Industrial Education
Program	Architecture
Year	2013
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Surasak Kangkhao
Thesis Co-Advisor	Asst. Prof. Dr.Lertlak Klinhom

ABSTRACT

This research examined An Exhibition Layout Plan Improvement For Kamphaengphet Historical Park's Information Center, via the behavioral patterns and interpretation levels of the visitors. As for its methodological tools for data collection and interpretation, the upcoming investigations employ a combined quantitative and qualitative means--e.g., observatory worksheets and interpretation questionnaires--apart from conducting interviews and archival research, as well as physical survey on the building.

On the one hand, the analytical inquired reveal that the majority of the visitors are students who normally:

1) arrive by bus in a group of fifty to a hundred-persons; 2) attend the park during weekend; and 2) spend about thirty to sixty-minutes at the center.

On the other hand, they also indicate that out of the seven displays inside the center, the exhibition on the physical environment of the park (Zone 5) is the most popular with the visitors, which further requires: 1) a use of more technological advanced media such as a three-dimensional projector together with high-quality scale

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

models of the ancient ruins; and 2) additional space including a larger reception area and assembly point.

With respect to the identity and cultural heritage of the settings Kamphaengphet Historical Park, these findings will be applied to generate a planning and design guideline to renovate the Information Center in order to improve its capability in Interpretation

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์ จาก รศ.สุรศักดิ์ กังขาว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในขั้นตอนสุดท้ายจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ขอขอบคุณพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและการตรวจสอบเครื่องมือในงานวิจัย ขอขอบพระคุณ นายพีรพน พิสมพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักกรมศิลปากรที่ 6 สุโขทัย นายธนสิทธิ์ คชศิลา หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร(รักษาการ) เจ้าหน้าที่นักวิชาการวัฒนธรรมอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลต่างๆ อันนำมาใช้ในการงานวิจัยครั้งนี้ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มล.อรอำไพ พนานุรัตน์ เจ้าหน้าที่บริหารทรัพยากรกายภาพอาวุโส สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติมิวเซียมสยาม ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสำหรับใช้ในวิจัย และสุดท้ายนี้ขอขอบคุณบุคคลผู้ที่คอยช่วยเหลือทั้งกำลังใจ ช่วยเหลือด้านต่างๆแก่ผู้วิจัย ขอขอบใจน้องๆ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

คุณประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณประโยชน์ให้แก่ บิดาผู้ล่วงลับของผู้วิจัย ตลอดจนครอบครัว และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

จิรรัตน์ ศรีคงจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร.....	8
2.2 การสื่อความหมาย (Heritage Interpretation).....	13
2.3 รูปแบบการจัดแสดงและการวางผังจัดแสดงนิทรรศการแบบมาตรฐาน.....	14
2.4 สถิติการท่องเที่ยวและการสำรวจผู้เข้าชม.....	38
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
3.3 การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	46
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4.1 การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4.2 การนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	55
4.3 การนำเสนอผลวิเคราะห์จากการสำรวจ.....	61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลงานวิจัยอภิปรายและเสนอแนะ.....	75
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	75
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	78
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	80
5.4 การนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบ.....	81
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก. หนังสือราชการ.....	96
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม และแบบสำรวจ.....	102
ภาคผนวก ค. กรณีศึกษา พิพิธภัณฑน์ มิวเซียมสยาม.....	109
ภาคผนวก ง. ขนาดสัดส่วนมนุษย์.....	112
ประวัติผู้เขียน.....	118

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในกำแพงเพชร และรายได้.....	41
2.2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร.....	41
2.3 แสดงความคาดหวังของผู้เยี่ยมเยือนชาวตะวันตก.....	42
2.4 แสดงความคาดหวังของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอื่นๆ (นอกจากชาวตะวันตก).....	42
2.5 แสดงความคาดหวังของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอื่นๆ (นอกจากชาวตะวันตก).....	43
4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล.....	50
4.2 ความเห็นความคิดเห็นต่อการปรับปรุงสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูล.....	54
4.3 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล.....	55
4.4 การจำแนกลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล.....	57
4.5 การจำแนกความต้องการ ผู้ใช้บริการ ทางกายภาพภายในศูนย์บริการข้อมูล.....	60
4.6 แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรม และกายภาพภายในกำแพงเพชร โซนที่ 1.....	62
4.7 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลโซนที่ 2.....	67
4.8 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลโซนที่ 3.....	68
4.9 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลโซนที่ 3.....	69
4.10 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลโซนที่ 4.....	70
4.11 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลโซนที่ 5.....	71
4.12 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลโซนที่ 6.....	71
4.13 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลโซนที่ 6.....	72
5.1 แสดงองค์ประกอบของศูนย์บริการข้อมูล.....	83
5.2 แสดงพื้นที่ส่วนให้บริการฯ ของศูนย์บริการข้อมูล.....	85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงเขตอุทยานประวัติศาสตร์ ในเขตอรัญญิก และตัวเมือง.....	8
2.2 แสดงเขตอุทยานประวัติศาสตร์ ในเขตอรัญญิก และตัวเมือง.....	9
2.3 แสดงโบราณสถานเขตอรัญญิกภายในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร.....	10
2.4 โบราณสถานนอกกำแพงเมือง “เขตอรัญญิก”.....	12
2.5 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรได้ยกย่องให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม.....	12
2.6 รูปแบบกระบวนการสื่อความหมาย.....	14
2.7 แสดงเส้นทางสัญจรเปิดต่อเนื่องของทางสัญจร.....	20
2.8 ทางสัญจรเปิดต่อเนื่องเป็นวงกลมครบวงจร.....	20
2.9 ทางสัญจรปิดในส่วนของทางสัญจรต่อเนื่องประโยชน์ใช้สอยเฉพาะงาน.....	21
2.10 ทางสัญจรเปิดแนวนอนและแนวตั้ง.....	21
2.11 แสดงเส้นทางสัญจรที่บรรลุลงในขอบเขตโครงสร้างองค์ประกอบของแนวนอน.....	21
2.12 การจัดแสดงสุวรรณภูมิ ที่ พิพิธภัณฑ์มิวเซียมสยาม(Museum Siam).....	22
2.13 การจัดแบบห้องต่อห้อง.....	25
2.14 การจัดทางเดินแบบใช้ทางเดินเป็นตัวเชื่อม.....	26
2.15 การจัดผังแบบ Loop.....	26
2.16 ทางสัญจรในห้องจัดแสดงที่เป็นแนวยาว.....	27
2.17 แสดงเส้นทางถูกกำหนด.....	28
2.18 แสดงเส้นทางที่ถูกกำหนดชัดเจนแน่นอนมีทางเข้าออกทางเดียวกัน.....	28
2.19 แสดงเส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอน มีทางเข้าออกชัดเจน.....	29
2.20 การจัดเส้นทางแบบ Orientation space.....	30
2.21 จัดเส้นทางสัญจรตามความเคยชิน และผังการแสดงตลอดเส้นทาง.....	31
2.22 การจัดทางเดินภายในส่วนจัดแสดง แบบต่างๆ.....	32
2.23 การจัดแบ่งเนื้อที่ภายในเป็นห้องเล็กๆ โดยกำหนดทางเข้าออก.....	32
2.24 การจัดแบ่งพื้นที่แสดงกว้างๆ ให้เป็นมุม โดยกันด้วยแผงกั้นส่วน.....	33
2.25 ทางสัญจรแบบการชี้แนวทาง และการชักนำผู้ชม.....	33
2.26 ภาพเปรียบเทียบระหว่างการหันศีรษะและการกโลกตา.....	34
2.27 แสดงขอบเขตของการมองเห็นของคนสายตาปกติ ประมาณ 120 องศา.....	34
2.28 ขอบเขตการมองเห็นในระดับสายตาคนปกติ.....	35
2.29 แสดงสัดส่วนการจัดโต๊ะ.....	37
2.30 แสดงภาพแหล่งประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม.....	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.1 แสดงผังบริเวณของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร.....	61
4.2 แสดงแปลนภายในของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร.....	64
4.3 แสดงภายในการตกแต่งโถงต้อนรับ.....	65
4.4 แสดงภายในการตกแต่งโถงต้อนรับ.....	65
4.5 แสดงการวิเคราะห์ขนาดทางสัญจร.....	73
5.1 ภาพแสดงการสื่อความหมายของ Savichaya S.Trirat [Online].....	80
5.2 แสดงลักษณะองค์ประกอบของศูนย์บริการข้อมูล.....	81
5.3 ลักษณะองค์ประกอบของศูนย์บริการข้อมูล.....	82
5.4 แสดงสถิติปริมาณการเข้าใช้บริการพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล.....	84
5.5 แสดงสถิติปริมาณการเข้าใช้บริการพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล.....	85
5.6 แสดงการวางตำแหน่งองค์ประกอบพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล.....	86
5.7 แสดงการวางตำแหน่งทางสัญจรภายในศูนย์บริการข้อมูล.....	86
5.8 แสดงเส้นทางสัญจรของผู้ให้บริการ.....	87
5.9 แสดงเส้นทางสัญจรของผู้ใช้บริการ.....	87
5.10 แสดงส่วนการจัดพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล.....	89
5.11 แสดงส่วนการจัดพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล.....	90
5.12 แสดงส่วนการจัดพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล.....	91

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรเป็นหนึ่งในโบราณสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของไทย แสดงถึงความรุ่งเรือง อันทรงคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ยาวนานพร้อมกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย จากหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์เฉพาะทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ความงดงามในประวัติศาสตร์ไทยในอดีต UNESCO จึงประกาศให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม พร้อมกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย ในปี 2534 (Unesco.1991)[Online] อีกทั้งกรมศิลปากรมีนโยบายฟื้นฟูเมืองที่เป็นมรดกทางประวัติศาสตร์เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์สืบเนื่องจากอดีต และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ตามแผนแม่บทจังหวัดกำแพงเพชร ปี พ.ศ.2550-2559)

อาคารบริการข้อมูล ตั้งอยู่ ภายในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรในเขตอรัญญิก เป็นอาคารชั้นเดียว ภายในอาคารจัดแสดงเรื่องราวกำเนิดเมืองกำแพงเพชรในอดีต แบบจำลองเมืองกำแพงเพชรฉบับย่อ เน้นจัดแสดงเรื่องราวกษัตริย์เป็นศูนย์กลางตามแบบพระราชพงศาวดาร ศิลปจารึกนครชุม อธิบายรายละเอียดของโบราณสถานในเขตอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ จอวิดีโอ ดิจิตอล จัดแสดงในรูปแบบนิทรรศการถาวร แบ่งเป็นช่วงๆ ให้กับนักท่องเที่ยว ประชาชนที่สนใจได้เข้าชม ปัจจุบันสภาพส่วนจัดแสดงเนื้อหา การตกแต่งภายในศูนย์บริการข้อมูลเริ่มมีการชำรุดทรุดโทรม อีกทั้งจำนวนผู้ใช้บริการเริ่มลดจำนวนลง

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงควรพัฒนารูปแบบการจัดการสื่อความหมาย และปรับปรุงการวางผังภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการข้อมูล ให้สอดคล้องกับเนื้อหา เอกลักษณ์ วิถีชีวิตมรดกทางวัฒนธรรม ของเมืองกำแพงเพชร เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ใช้บริการในนิทรรศการรูปแบบการจัดวางผังแบบมาตรฐาน ทันสมัยพร้อมกัน ซึ่งตอบรับกับข้อเสนอสนับสนุนตามนโยบายของกรมศิลปากร ที่ฟื้นฟูเมืองควบคู่ไปกับการอนุรักษ์โบราณสถาน วิถีชีวิตมรดกทางวัฒนธรรม อีกทั้งเพื่อสร้างให้เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ ศิลปกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันทรงคุณค่า เปรียบเสมือนเป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนให้กับประชาชนทุกกลุ่มเพศวัย เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติ อีกทั้งสามารถรับรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในมิติทางประวัติศาสตร์สังคมในยุคสมัยนั้น ตลอดจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์สืบเนื่องจากอดีตต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าว สามารถนำไปกำหนดแนวคิด องค์ประกอบในการจัดวางผังเพื่อการสื่อ ความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ที่สามารถตอบสนองความ ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อสำรวจข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยาน ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1.2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรม และความพึงพอใจผู้ใช้บริการภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยาน ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1.2.3 เสนอแนวทางการออกแบบวางผังจัดแสดงภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยาน ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย

ข้อมูลที่น่าสนใจประกอบการทำงานนิพนธ์ ดังนี้

1. แนวทฤษฎีในการสื่อความหมายมรดกทางวัฒนธรรม ของ ฟรีแมน ทิลเดน (Freeman Tilden. 1883-1980; 8) การสื่อความหมาย (Interpretation) คือ กิจกรรมแสดง ความหมายและความสัมพันธ์ของทรัพยากร

วิธีการ : การเล่าเรื่องราวของทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุจริงหรือการได้สัมผัสด้วย ตนเอง หรือโดยสื่อตัวกลางอื่นๆ

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมกายภาพภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงข้อดี และจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไข

3. รูปแบบเนื้อหาการจัดแสดง ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

4. รูปแบบการจัดวางผังจัดแสดงแบบมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการกรองแนวคิดในการออกแบบ

1.4 ขอบเขตของงานวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.3.1 ประชากร คือ

ผู้ให้บริการภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลทางอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัด

กำแพงเพชร 5 คน (ศึกษาทั้งหมด)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้บริการภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัด
กำแพงเพชร 3000 คน / เดือน

1.4.3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

1. ผู้ใช้บริการภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัด
กำแพงเพชร สุ่มเฉพาะกลุ่ม แบบสุ่ม จำนวน 100 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย

1.4.2.1 เนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1.4.2.2 เนื้อหาด้านแนวคิดการสื่อความหมาย

1.4.2.3 เนื้อหาการจัดวางผังจัดแสดงแบบมาตรฐาน

1.4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.4.2.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน อาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยาน
ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

1.4.2.2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการ ภายในศูนย์บริการข้อมูล
อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรจังหวัดกำแพงเพชร

1.4.2.3 การจัดรูปแบบการสื่อความหมายภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยาน
ประวัติศาสตร์กำแพงเพชรจังหวัดกำแพงเพชร

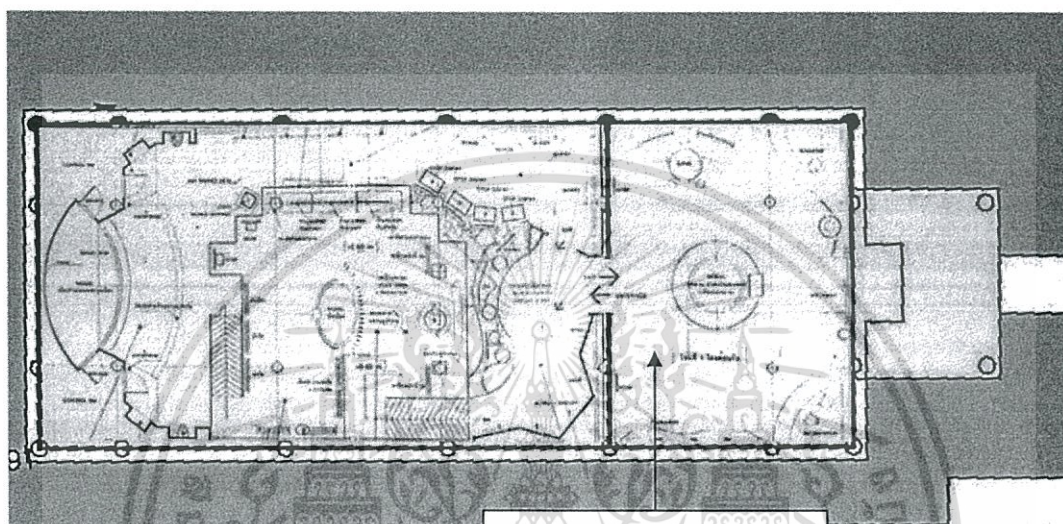
1.4.4. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรและพื้นที่เชื่อมโยง ซึ่งประกอบด้วย ตำบลในเมือง
ตำบลนครชุม ตำบลหนองปลิง ตำบลสระแก้ว ตำบลเทพนคร ตำบลไตรตรึงษ์ ตำบลอ่างทอง ตำบล
คลองแม่ลาย ตำบลท่าขุนราม ตำบลทรงธรรม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร เนื้อที่
ประมาณ 948.05 ตารางกิโลเมตร หรือ 592533.88 ไร่ เป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย-กำแพงเพชร (ราชกิจจานุเบกษา 8 กรกฎาคม 2554 เล่ม
128 ตอนพิเศษ 76 ง หน้าที่ 25-29)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ที่ศึกษาในงานวิจัยในครั้งนี้

1. พื้นที่ ส่วนจัดแสดงอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร 420 ตารางเมตร

อาคารศูนย์บริการข้อมูล

ภาพที่ 1.3 พื้นที่ส่วนจัดแสดงอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. ศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

หมายถึงมีหน้าที่เป็นพิพิธภัณฑสถานให้การศึกษา ให้ความรู้แก่ประชาชนแบบไม่เป็นทางการ โดยได้จัดนิทรรศการแบบถาวรขึ้นพร้อมกับการสร้างอาคาร โดยในช่วงแรกจะเน้นวัตถุประสงค์การจัดนิทรรศการถาวรเป็นหลัก ซึ่งจะได้มาจากการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ วิจัยเพื่อตรวจสอบองค์ความรู้ที่มีอยู่ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่จะเกิดขึ้น

2. การสื่อความหมาย

หมายถึง Freeman Tilden ได้นิยามของการตีความหมายและการสื่อความหมายเอาไว้ว่า "การแปลความหมายในฐานะที่เป็นกิจกรรมหนึ่งทางการศึกษาเรียนรู้ที่เน้นเพื่อจะเปิดเผยความหมายและความสัมพันธ์ผ่านการใช้วัตถุ (ของแท้) ประสบการณ์ตรงและโดยสื่อแสดงอย่างใดอย่างหนึ่งการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้"

ใช้สิ่งต่างๆ เหล่านั้นอาจทำได้โดยเครื่องมือต่างๆ ซึ่งปัจจุบันมีเทคโนโลยีขั้นสูงมากมาย และดึงดูดความสนใจมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ทางการศึกษาและความบันเทิงเชิงระดมย" (Freeman Tilden . 1977 : 8) , (อภิญา บัคคาลา อรุณนภาพร . 2554 : 11-12)

3. พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร พฤติกรรมเชิงพื้นที่ (Spatial behavior) หรือพฤติกรรมที่สังเกตได้ทีแสดงถึงการปรากฏตัวของมนุษย์ในสภาพแวดล้อม อาจจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันทีมีกระทำต่อกันในสภาพแวดล้อม (วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร . 2541 : 321)

ผู้ใช้อาคาร หมายถึง ผู้ใช้บริการ หรือ ประชาชนทั่วไปทีเข้ามาใช้บริการอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้ให้บริการ หมายถึง นักโบราณคดี เจ้าหน้าที่ราชการ ทีให้บริการภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

4. ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะทางธรรมชาติทีเป็นส่วนประกอบองค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ หรือสิ่งทีมนุษย์สร้างขึ้นเช่น สิ่งของ อาคาร ทีตั้ง ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ (วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร. 2541 : 324) สภาพแวดล้อมภายใน-สภาพแวดล้อมทางกายภาพทีปรากฏอยู่ในพื้นที่อาคาร พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร พฤติกรรมเชิงพื้นที่ (Spatial behavior) หรือพฤติกรรมทีสังเกตได้จากภายนอกทีแสดงถึงการปรากฏตัวของมนุษย์ในสภาพแวดล้อม อาจจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันทีมีกระทำต่อกันในสภาพแวดล้อม (วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร . 2541 : 321)

5. การวางผัง หมายถึง การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังและบริเวณทีเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเมืองในอนาคต (services.dpt2555). [Online]

เขตอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร แบ่งเป็น 2 เขต คือ

1. เขตภายในกำแพงเมือง พื้นที่ 503 ไร่

โบราณสถานที่สำคัญ คือ วัดพระแก้ว วัดพระธาตุ เขตวังโบราณ (สระมน) ศาลพระอิศวร
กำแพงเมือง คูเมือง ป้อมปราการ และประตูเมืองต่าง ๆ

2. เขตอรัญญิกหรือเขตวัดป่า พื้นที่ 1,611 ไร่

ตั้งอยู่บนเนินลูกวัง มีโบราณสถานที่เป็นวัดขนาดใหญ่น้อยรวม 40 แห่ง วัดที่สำคัญ
คือ วัดพระนอน วัดพระสี่อิริยาบถ วัดสิงห์ วัดช้างรอบ และวัดอวาสใหญ่ เป็นต้น

ภาพที่ 2.2 แสดงเขตอุทยานประวัติศาสตร์ ในเขตอรัญญิก และตัวเมือง

กรมศิลปากรได้ดำเนินการเปิดอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่
พฤหัสบดีที่ 18 เมษายน 2534 โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในพิธี กลุ่มโบราณสถานในเขตอรัญญิกของอุทยาน
ประวัติศาสตร์กำแพงเพชรนับเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของเมืองกำแพงเพชร เนื่องด้วยโบราณ
สถานรวมกลุ่มกันอย่างหนาแน่นในบริเวณที่ต่อเนื่องเป็นผืนเดียวกันตัวโบราณสถานต่างๆ เป็นของแท้
ดั้งเดิมที่แสดงถึงฝีมือและความเชื่อของบรรพชนในยุคสมัยนั้น สภาพภูมิประเทศโดยรอบโบราณสถาน
เป็นป่าธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี ดีควบคู่กับโบราณสถาน เพื่อคงไว้ซึ่งบรรยากาศของ
โบราณสถานที่เป็นเขตอรัญญิกหรือวัดป่าดังเช่นในอดีต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 แสดงโบราณสถานเขตอรัญญิกภายในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

2.1.1 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ (กรมศิลปากร. 2552) [Online]

ในบริเวณที่ตั้งจังหวัดกำแพงเพชรปัจจุบันได้ค้นพบหลักฐานเมืองโบราณในลุ่มแม่น้ำปิง คือ เมืองแปะ เมืองเทพนคร เมืองไตรตรึงษ์ เมืองพาน เมืองนครชุม และเมืองซากังราว เพราะความอุดมสมบูรณ์ของลุ่มน้ำปิง ทำให้เกิดการตั้งบ้านเมืองท่ามาหากินซึ่งแต่ละเมืองอยู่ไม่ห่างกันมากนัก เมืองที่ตั้งในยุคแรก ๆ น่าจะเป็นเมืองแปะที่มีตำนานเล่าว่าเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ฝั่งนครชุม บริเวณตรงกันข้ามกับเมืองกำแพงเพชรในปัจจุบัน

จากหลักฐานจารึกหลักที่ 3 (ศิลาจารึกนครชุม) พ.ศ. 1900 กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ พระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไท) เสด็จไปพระบรมธาตุ เมืองนครชุมว่า “หากเอาพระศรีรัตนมหาธาตุอันนี้มาสถาปนาในเมืองนครชุม” เมืองนครชุมน่าจะเป็นเมืองใหญ่และมีความสำคัญในสมัยสุโขทัย แต่มาหมดอำนาจและเป็นเมืองเล็กๆ ในสมัยอยุธยา ส่วนเมืองซากังราวยังคงมีอำนาจอยู่ในฝั่งตะวันออกและเรียกชื่อเมืองว่า กำแพงเพชรในสมัยอยุธยา เพราะหลังจากพระมหาธรรมราชาลิไทสวรรคต (พ.ศ. 1913 – 1914) เมืองต่าง ๆ ในแคว้นสุโขทัยแตกแยก บางเมืองหันมาเป็นพันธมิตรกับอยุธยา ชื่อเมืองกำแพงเพชรปรากฏ ในศิลาจารึกหลักที่ 38 หรือจารึกกฎหมายลักษณะโจรกล่าวพระนามจักรพรรดิราชได้ขึ้นเสวยราชสมบัติที่เมืองกำแพงเพชร เมื่อ พ.ศ. 1940 เชื่อกันว่ากษัตริย์อยุธยาต้องการให้ศูนย์กลางของอำนาจจากเมืองนครชุมเดิม ย้ายมาอยู่ที่เมืองซากังราวหรือกำแพงเพชรนั่นเอง และภายหลังการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 พ.ศ. 2530 เมืองกำแพงเพชร ได้ลดบทบาทลงและคงจะร้างไปในที่สุด

กลุ่มโบราณสถานเขตอรัญญิกของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร มีโบราณสถานรวมกลุ่มกันหนาแน่นในบริเวณที่ต่อเนื่องเป็นผืนเดียวกัน นอกจากนี้สภาพภูมิประเทศโดยรอบโบราณสถานยัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นป้าธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี เพื่อคงไว้ซึ่งบรรยากาศของโบราณสถานในเขตอรัญญิก หรืออรัญวาสีเช่นวันเวลาในอดีต

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมในปี พ.ศ. 2534 ร่วมกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย เนื่องจากหลักฐานที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความมั่งคั่งของศิลปกรรมไทยในยุคแรกๆ ผลงานทางศิลปกรรมที่เป็นเลิศนี้ปรากฏอยู่เป็นจำนวนมากในอุทยานประวัติศาสตร์ทั้ง 3 แห่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดอุทยานอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2534 (unesco.1991) [Online]

2.1.2 โบราณสถานที่สำคัญ (กรมศิลปากร.2552) [Online]

เมืองกำแพงเพชรลักษณะผังเมืองเป็นรูปคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมู วางแนวยาวนานไปกับลำน้ำปิง ตามทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึงทิศตะวันออกเฉียงใต้ กำแพงเมืองกำแพงเพชรเดิม คงมีลักษณะเป็นคันดินและคูเมือง 3 ชั้น ต่อมาได้พัฒนากำแพงเมืองขึ้นไปเป็นกำแพงศิลาแลง มีการสร้างเชิงเทิน ใบเสมา และป้อมประตูป้อม ส่วนที่เป็นกำแพงด้านในยังคงปรากฏร่องรอยให้เห็นอยู่ข้างบริเวณด้านทิศเหนือ เชื่อกันว่ากำแพงศิลาแลงนี้คงมาดำเนินการก่อสร้างในช่วงรัชสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1911 – 2031)

2.1.2.1. โบราณสถานภายในกำแพงเมือง

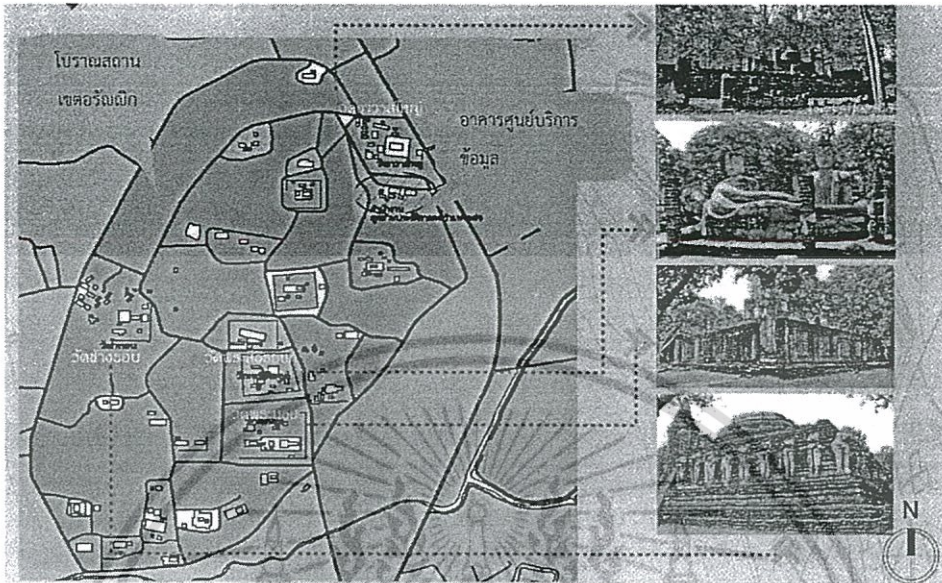
สำรวจพบแล้วมีทั้งสิ้น 20 แห่ง ที่สำคัญ คือ วัดพระแก้ว วัดพระธาตุ วัดโบราณ หรือ สระมน ศาลพระอิศวร วัดกลางนคร เป็นต้น

2.1.2.1. โบราณสถานนอกกำแพงเมือง

โดยทั่วไปเรียกกันว่า “เขตอรัญญิก” ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองด้านทิศเหนือ มีพื้นที่ประมาณ 1,611 ไร่ ตั้งอยู่บนเขาสูงกว้างขนาดย่อม สำรวจพบโบราณสถานแล้ว 37 แห่ง ที่สำคัญคือ วัดพระนอน วัดพระสี่อริยาบถ วัดช้างรอบ วัดอวาสใหญ่ วัดฆ้องชัย วัดอวาสน้อย วัดเชิงหวาย วัดดงหวาย วัดช้าง และวัดกะโลทัย เป็นต้น

ส่วนโบราณสถานที่ตั้งอยู่ปากตะวันตกของแม่น้ำปิง ทั้งภายในและภายนอกเมืองนครชุมม์ก็ยังมีกลุ่มโบราณสถานที่สำคัญตั้งอยู่ภายใน เมืองนครชุมม์มีวัดพระบรมธาตุและวัดซุ่มกอ เป็นต้นส่วนที่อยู่นอกเมืองนครชุมม์ ได้แก่ ป้อมทุ่งเศรษฐี วัดหนองพิกุลวัดหม่องกาเล และวัดเจดีย์กลางทุ่ง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 โบราณสถานนอกกำแพงเมือง “เขตอรัญญิก”

ภาพที่ 2.5 อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม

การให้บริการของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และการเดินทาง

การเที่ยวชม เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราค่าเข้าชม ผู้มีสัญชาติไทย 10 บาท ผู้มีสัญชาติอื่น 30 บาท

การให้บริการของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานกำแพงเพชร

การเข้าชม เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30 – 17.00 น. ไม่เก็บค่าเข้าชม

การเดินทาง โดยรถยนต์ส่วนตัวใช้ทางหลวงหมายเลข 32 ผ่านจังหวัด อัญญา อ่างทอง สิงห์บุรี นครสวรรค์ เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 1 ถึงจังหวัดกำแพงเพชร ระยะทาง 358 กิโลเมตร

โดยรถโดยสารประจำทาง จากสถานีขนส่งสายเหนือ สายกรุงเทพฯ – กำแพงเพชร มีให้บริการทุกวัน

การท่องเที่ยว สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร 055 711921

สำนักงาน ททท. 055 514341-3 หรือ 1672

2.2 การสื่อความหมาย (Heritage Interpretation)

2.2.1 การสื่อความหมาย (Interpretation) คือ กิจกรรมแสดงความหมาย และความสัมพันธ์ของทรัพยากร (Freeman Tilden, 1883-1980: 7)

วิธีการ : การเล่าเรื่องราวของทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุจริงหรือการได้สัมผัสด้วยตนเอง หรือโดยสื่อตัวกลางอื่นๆ

การสื่อความหมาย (Interpretation) ว่า “ หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่มีเจตนาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ของสาธารณชนและเสริมสร้างความเข้าใจต่อแหล่งมรดกวัฒนธรรม ทั้งนี้รวมถึงสิ่งพิมพ์ทางวิชาการและทั่วไป การบรรยายสาธารณะ อุปกรณ์ที่ติดตั้งในแหล่ง โปรแกรมการศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ กิจกรรมชุมชน และการศึกษาค้นคว้า การฝึกอบรม และการประเมินกระบวนการสื่อความหมายนั้นๆ” (ร่างกฎบัตรอโคโมสไทย (ร่างขั้นต้น๑๕/๐๙/๒๕๕๐)

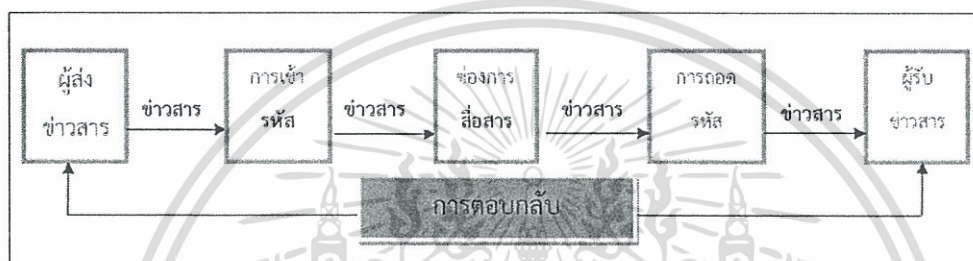
หลักปรัชญาพื้นฐานของการสื่อความหมาย (Savichaya S.Trirat)(Online)
ความพยายามในการนำเสนอเรื่องราวให้ผู้คน โดยเน้นความรู้ประสบการณ์ และความสดชื่น

2.2.2 รูปแบบของการสื่อความหมาย (A Communication Model)

ก่อนเริ่มต้นการสื่อความหมาย สิ่งที่เป็นความต้องการจะถูกจัดในลักษณะข่าวสารที่ต้องการถ่ายทอด โดยมีแหล่งส่งหรือผู้ส่งข่าวสาร (Sender) และผู้รับข่าวสาร (Receiver) ซึ่งข่าวสารจะถูกเข้ารหัส (Encode) จากผู้ส่งข่าวสาร (โดยเปลี่ยนเป็นรูปสัญลักษณ์) จากนั้นจะถูกถ่ายทอดผ่านเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวกลางหรือช่องการสื่อสาร (Channel) ไปยังผู้รับข่าวสาร ซึ่งผู้รับข่าวสารจะทำการถอดรหัสหรือแปลความ (Decode) ข่าวสารที่ได้รับ ผลสุดท้ายคือ มีการถ่ายทอดความหมายจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง

ภาพต่อไปนี้จะแสดงถึงรูปแบบกระบวนการสื่อความหมาย ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 7 ส่วน ได้แก่ 1. ผู้ส่งข่าวสาร 2. การเข้ารหัส 3. ข่าวสาร 4. ช่องการสื่อสาร 5. การถอดรหัส 6. ผู้รับข่าวสาร 7. การตอบกลับ (Feedback)

ภาพที่ 2.6 รูปแบบกระบวนการสื่อความหมาย (Robbins. 2001 : 285)

2.3 การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร และการออกแบบวางผังการจัดนิทรรศการ

2.3.1 การประเมินอาคารหลังเข้าใช้ (Post -Occupancy Evaluation หรือ POE)

ผศ.จันทน์ เพชรานนท์ (2545 : 127-135) ได้กล่าวถึง “POE” หมายถึง การประเมินประสิทธิภาพของสิ่งแวดล้อมที่ออกแบบหลังการเข้าใช้ (Zimring and Reizenstien, 1980) และ (Sommer 1984) ให้คำจำกัดความว่า “POE จะต้องเป็นการทดลองภาคสนาม หรือ ทำกับสิ่งแวดล้อม โดยมีการควบคุมและมีการใช้ทฤษฎีที่ชัดเจน”

การประเมินสิ่งแวดล้อมหลังการเข้าใช้นี้ มักดำเนินการใน 3 ลักษณะ คือ

1. สอบถามทัศนคติความพึงพอใจของผู้ใช้ หรือผู้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ประเมิน
2. สอบถามเพื่อค้นหาแนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นเชิงวิทยาศาสตร์ โดยใช้การทดลองในสภาพแวดล้อมจริงที่สามารถควบคุมได้
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสำรวจไปใช้ในการกำหนดโปรแกรมสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การประเมินวิธีนี้ มักใช้วิธีการโต้ตอบ (interactive) เช่น การสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์ราย บุคคลหรือกลุ่มก็ได้ รวมถึงการเดินทางสำรวจผ่านเข้าไป (walk

through) ในสิ่งแวดล้อมหรืออาคารที่ประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2 ประเด็นการประเมินทางสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน

(Evaluation Criteria) (วิมลสิทธิ์ ทรายกุล.2541:) การประเมินอาคารคือการวัดสมรรถนะ (Performance) ของอาคารโดยอาศัยเกณฑ์การวัดที่เหมาะสม และเชื่อถือได้แต่การสร้างเกณฑ์วัดที่ชัดเจนถูกต้องไม่ใช่ของง่ายในบางกรณี เราต้องการหาว่าอาคารจะสนองประโยชน์ใช้สอยได้ตามวัตถุประสงค์เชิงปริมาณ (Quantities Intentions) การประเมินอาคาร ส่วนใหญ่มิใช่เป็นการวัดผลผลิตต่อหน่วยเวลา และศึกษาวิเคราะห์จากเกณฑ์อื่นๆ ประกอบด้วย

2.3.2.1 เกณฑ์ที่เชื่อมและมีผลกับระบบเศรษฐกิจ (Economic Perspective) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการขนาดใหญ่ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนโดยภาครัฐบาลหรือเอกชนต้องการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการลงทุนและความคุ้มค่าของโครงการในเชิงเศรษฐกิจเป็นสำคัญการประเมินโครงการในเชิงเศรษฐศาสตร์ กระทำได้ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว สำหรับโครงการที่ลงทุนเพื่อผลตอบแทนในระยะสั้น เช่น การลงทุนในโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ ไปของเอกชนส่วนใหญ่จะเน้น ผลตอบแทน จากการลงทุนเป็นหลัก ทั้งนี้ก่อนการลงทุนจริงจะมีการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการโดยใช้เกณฑ์ อัตราผลตอบแทนการลงทุน (Rate of Return) และระยะในการคืนทุน (Payback Period) เป็นเครื่องตัดสินใจเมื่อลงทุนดำเนินการไปแล้วจนสำเร็จก็อาจประเมินโครงการโดยการเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการลงทุนจริงจิ่ง กับผลตอบแทนที่คาดการณ์ไว้ก่อนการลงทุน ไม่ว่าจะได้ทั้งผลบวกหรือลบ ช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถปรับแผนการดำเนินการเพื่อความเหมาะสมได้ทั้งก่อนการลงทุนหรือในขณะที่ลงทุนจริงเพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่าอาคารหรือสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ มีความคุ้มค่าหรือเหมาะสมกับการลงทุน ในช่วงชีวิตใช้งานมากน้อย เพียงไรเพราะสิ่งก่อสร้างที่มีต้นทุน แต่ค่าบริการจัดการ (Operating Cost) ต่ำ อาจจะมีผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจตลอดชีวิตใช้งานมากกว่าสิ่งก่อสร้างที่ใช้ต้นทุนต่ำแต่ค่าบริการจัดการสูงก็เป็นไปได้

2.3.2.2 เกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบด้านสังคม (Social Effect Perspective) ผู้ร่วมโครงการหรือผู้ใช้โครงการนั้นๆ มีความปกติสุข พึงพอใจ หรือมีความยอมรับโครงการนั้นๆ อย่างไรหรือโครงการนั้นๆมีส่วนยกระดับความเป็นอยู่ของสังคม และผู้อยู่ในโครงการสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ และสังคมได้ดีผลกระทบของโครงการในด้านสังคมมี 2 ระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับแรก คือ ผลกระทบโดยตรงและทันทีของโครงการต่อความเป็นอยู่ของคนที่เกี่ยวข้องในชุมชน หรือสังคมที่ทำการประเมินเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของโครงการ ซึ่งสามารถวัดได้ง่าย เช่น ความสะดวกสบาย ความปลอดภัย

ระดับที่2 คือผลกระทบของโครงการในระยะยาว เป็นผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมต่อสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีส่วนร่วม ของชุมชนหรือสังคม

2.3.2.3 เกณฑ์เชื่อมโยงกับสภาพทางกายภาพ (Physical Conditions Perspective)

เกณฑ์ที่ใช้กันมากที่สุดส่วนใหญ่เป็นการวัดความสมบูรณ์ขององค์ประกอบกายภาพของอาคารที่เป็นผลจากการออกแบบ เช่น โครงสร้างอาคารการออกแบบและวางผังระบบสุขาภิบาล ไฟฟ้า และอื่น ๆ ตลอดจนการออกแบบวางผังการใช้พื้นที่ คือ ความงาม เช่น รูปทรง สัดส่วน และลักษณะหน้าตาของอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างนั้นเกณฑ์ด้านกายภาพเป็นเกณฑ์ที่ชัดเจน วัดได้ง่ายมีลักษณะ เป็นเชิงวัตถุนิยม (Objective) เกณฑ์ประเมินในด้านกายภาพยังมีปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือ และความเที่ยงตรงของเกณฑ์ผลสรุปจากการศึกษาหลายๆ ชั้นแสดงให้เห็นว่าสภาพกายภาพของอาคาร มิได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบ้านที่ดี และบ้านที่ไม่ดีในทัศนะคติของผู้ใช้อาศัยหรือมิได้ เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้อยู่อาศัยเกิดความพึงพอใจได้เสมอไป เพราะผลจากการประเมินสภาพแวดล้อมลักษณะเดียวกันกับผู้ใช้ต่างกลุ่มหรือต่างสถานที่ต่างโอกาสออกไปอาจให้ผลประเมินที่แตกต่างกันออกไปได้มากมาย หรือแม้แต่การประเมินสภาพแวดล้อมแห่งเดียวกัน จากผู้อยู่อาศัยกลุ่มเดียวกันแต่ต่างเวลากัน

2.3.2.4 เกณฑ์ที่ใช้กำหนดเกี่ยวกับสมรรถนะ (Performance)Michael Brill (1974)ข้อกำหนดคุณภาพ หรือสมรรถนะของอาคารที่กำหนด ไว้ในโปรแกรมการออกแบบ (Performance Specification) จะใช้เกณฑ์ในการประเมินเปรียบเทียบได้อย่างเหมาะสมที่สุดเพราะเกณฑ์เหล่านี้เกิดจากวัตถุประสงค์ และคุณลักษณะต่าง ๆ ของอาคารที่กำหนดสำหรับการออกแบบ

2.3.2.5 เกณฑ์ที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้อาคาร (User Satisfaction)ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันในประเด็นที่ว่าเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ประเมินอาคารหรือสิ่งแวดล้อมยังมีปัญหาอยู่หรือจุดอ่อนที่สำคัญ คือเกณฑ์ดังกล่าวมิได้ประเมินอาคารโดยอาศัยผู้ใช้อาคารเองเป็นผู้วัดการประเมินอาคารใดๆ ก็ตามน่าจะถือว่าเป็นพฤติกรรมการใช้สอยของผู้ใช้อาคารและการรับรู้ (Perception) ของผู้ใช้ต่อสภาพแวดล้อมนั้นมีความสำคัญอย่างมากในการประเมินสมรรถนะของอาคารหรือสิ่งแวดล้อมนั้นๆ อย่างไรก็ตามมีผู้โต้แย้งการใช้เกณฑ์นี้ว่ายังไม่เหมาะสม เนื่องจาก

2.3.2.5.1 การรับรู้ (Perception) สภาพแวดล้อมของผู้ใช้ซึ่งมีความแตกต่างกันมาเนื่องจาก ความแตกต่างในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

- (1) ประสบการณ์ในการดำรงชีวิตและประสบการณ์ต่อสภาพแวดล้อมนั้น ๆ
- (2) ความคาดหวังต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นอุดมคติหรือที่ต้องการ

2.3.2.5.2 การเรียกร้องของผู้ใช้อาคารส่วนใหญ่เลื่อนลอยตั้งเกณฑ์ไว้สูงและบางครั้งไร้เหตุผลและเกณฑ์

2.3.2.5.3 พื้นฐานและสภาพที่ต่างกันของผู้ใช้อาคารและผู้ประเมิน

2.3.2.5.4 โอกาสและการนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยเชิงประเมินไปใช้ประโยชน์

การศึกษาวิจัยเชิงประเมินทางสถาปัตยกรรมมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน คือเพื่อนำเข้าข้อมูลไปใช้ในทางที่เป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในระยะสั้น ความสำเร็จ หรือ ความล้มเหลวของอาคารในด้านสมรรถนะที่ได้จากการประเมินช่วยให้

- (1). สามารถกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน
- (2). มีการปรับการจัดการอาคารที่สนองตอบผู้ใช้อาคารอย่างเหมาะสม
- (3). ช่วยให้มีการปรับการใช้พื้นที่อาคาร และปรับปรุงอาคารให้มีสมรรถนะ

ดีอยู่เสมอ

- (4) ส่งเสริมทัศนคติ และสนับสนุนให้ผู้ใช้อาคารมีส่วนร่วมในการ

ประเมินอาคาร

- (5) ทำให้เข้าใจผลเสียจากการตัดลดงบประมาณที่มีต่อคุณภาพหรือ

ประสิทธิภาพของอาคาร ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- (6) ช่วยให้ผู้นำนโยบายที่ตัดสินใจเกี่ยวกับอาคารเข้าใจกระบวนการการออกแบบและ

ผลเกี่ยวเนื่อง ของการตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนดีขึ้น

สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นจะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม โดยรวม และต่อผู้ใช้หรือผู้อยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อเนื่องในด้านอื่น ๆ เช่น เศรษฐกิจ-ทรัพยากร ของชุมชน ความสัมพันธ์ของมนุษย์ กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีทั้งที่เป็นรูปธรรม เช่น สิ่งก่อสร้าง อาคาร และชุมชน และที่เป็นนามธรรมซึ่งได้แก่ระบบคุณค่าทางวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมที่ทำให้ความสัมพันธ์ที่สังคมกำหนดไว้ การศึกษาความสัมพันธ์ ที่สังคมกำหนดไว้ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมเริ่มจากการศึกษาลักษณะของตัวกำหนดที่

เกี่ยวกับมนุษย์และตัวกำหนดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ตัวกำหนดที่เกี่ยวกับมนุษย์ประกอบไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิทธิพลทางด้านสรีรวิทยา ด้านบุคลิกภาพ ด้านสังคม และวัฒนธรรม ตัวกำหนดที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพประกอบด้วยคุณลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีส่วนส่งเสริมหรือขัดขวางพฤติกรรมต่างๆ

2.3.3 การศึกษาวิเคราะห์ลักษณะ (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร.2541: 191-250)

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพก็คือการที่พยายามชี้ให้เห็นสภาวะ ของสภาวะของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ตลอดจนสภาวะทางสังคมที่อาจมีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์

การประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สร้างขึ้นจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับระบบห้วความ สัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพคือการสร้างสุนทรียภาพในรูปแบบของสิ่งแวดล้อม การสร้างชื่อความ หมายถึงสัญลักษณ์และการตอบสนองความต้องการทางหน้าที่ใช้สอย เพื่อการสร้างสรรคสภาพแวดล้อมจึงเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์อย่างไรอาจหลีกเลี่ยงได้

กระบวนการหลักทางพฤติกรรม มนุษย์อย่างไม้อาจหลีกเลี่ยงได้ กระบวนการรู้ (Cognition) รวมทั้งกระบวนการทางอารมณ์ และกระบวนการพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (Spatial Behavior) ซึ่งมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย ของการออกแบบและการวางแผนสภาพแวดล้อมความจำเป็นของการประเมินทางสถาปัตยกรรมไม่ว่าจะก่อนการก่อสร้าง หรือหลังการเข้าใช้ นับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ โดยสรุปการพัฒนากระบวนการประเมินอาคารและสิ่งแวดล้อม มีเหตุผลสำคัญ และจำเป็นหลายประการ ได้แก่

2.3.3.1 ทำให้เราเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ โดยการรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของคนกับสภาพแวดล้อมที่ตั้งขึ้น

2.3.3.2 เพื่อขยายวงจรรการออกแบบให้ครอบคลุมการประเมิน สำหรับเป็นเครื่องมือสะท้อนกลับ (Feedback Mechanism) ที่ระบุข้อมูล เกี่ยวกับการใช้พื้นที่ และปัญหาของงานออกแบบสำหรับการพิจารณาตัดสินใจปรับปรุงสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ หรือ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมประเภทเดียวกันต่อไปในอนาคต

2.3.3.3 เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่สำหรับการพัฒนาการศึกษาเพื่อออกแบบ หรือเพื่อพัฒนา งานวิชาชีพให้ดีขึ้นได้

2.3.3.4 เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่จำเป็น สำหรับการกำหนดนโยบายสาธารณะสำหรับอาคาร และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของรัฐในอนาคต

2.3.3.5 เพื่อให้สามารถทำนายความพึงพอใจของผู้ใช้ และสามารถพัฒนาเกณฑ์คุณสมบัติ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาลักษณะของสิ่งแวดล้อมต่อไป

2.3.4 การวิเคราะห์ทางสัญจรของโครงการ (Circulation Analysis)

(ว่าที่ร.ท.พิชัย สดภิบาล.2547 : 117-124)

การวิเคราะห์ทางสัญจรของโครงการ เพื่อการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในนั้นจะต้องเนื่อง มาจากการวิเคราะห์หรือการกำหนดของสถาปัตยกรรม ทางสัญจรที่เกิดจากงานสถาปัตยกรรม เป็น การวิเคราะห์มาจากประโยชน์ใช้สอยของแต่ละหน่วยงานที่สัมพันธ์กัน เกิดเป็นทางสัญจรหลัก และ ทางรองในงานออกแบบสถาปัตยกรรมนั้น ต้องวิเคราะห์ส่วนพฤติกรรม (Behavior) และกิจกรรม (Activity) พฤติกรรมที่เกิดจากคนเดียวเป็นพฤติกรรมที่งานสถาปัตยกรรมภายในจะต้องการศึกษา พฤติกรรมเกิดจากบุคคลเดี่ยว ส่วนกิจกรรมนั้นเกิดจากการกระทำของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปเมื่อ กิจกรรมในการทำงาน หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งมีการติดต่อกันไปมาหาสู่กัน ในการไปมาหาสู่หรือ ติดต่อกันมาหรือทำงานร่วมกัน อาจจะเป็นการประชุมร่วมกัน สอนร่วมกัน ฯลฯ การไปจะต้องมี เส้นทางในการไป ซึ่งเราจะเรียกว่าทางสัญจร (Circulation) และจะต้องต่อเนื่องหรือเกี่ยวเนื่องกัน

2.3.4.1 การกำหนดทางสัญจร (Circulation) ภายในโครงการในโครงการแต่ละโครงการ จะต้องมียอดประกอบโครงการ ผู้ใช้โครงการซึ่งประกอบเป็นผู้ให้บริการและผู้รับบริการ การวิเคราะห์ เพื่อการกำหนดทางสัญจร จัดได้ 2 ประเภทคือ

2.3.4.1.1 ทางสัญจรของผู้ให้บริการ (Circulation of Staff)

2.3.4.1.2 ทางสัญจรของผู้ใช้บริการ (Circulation of Use)

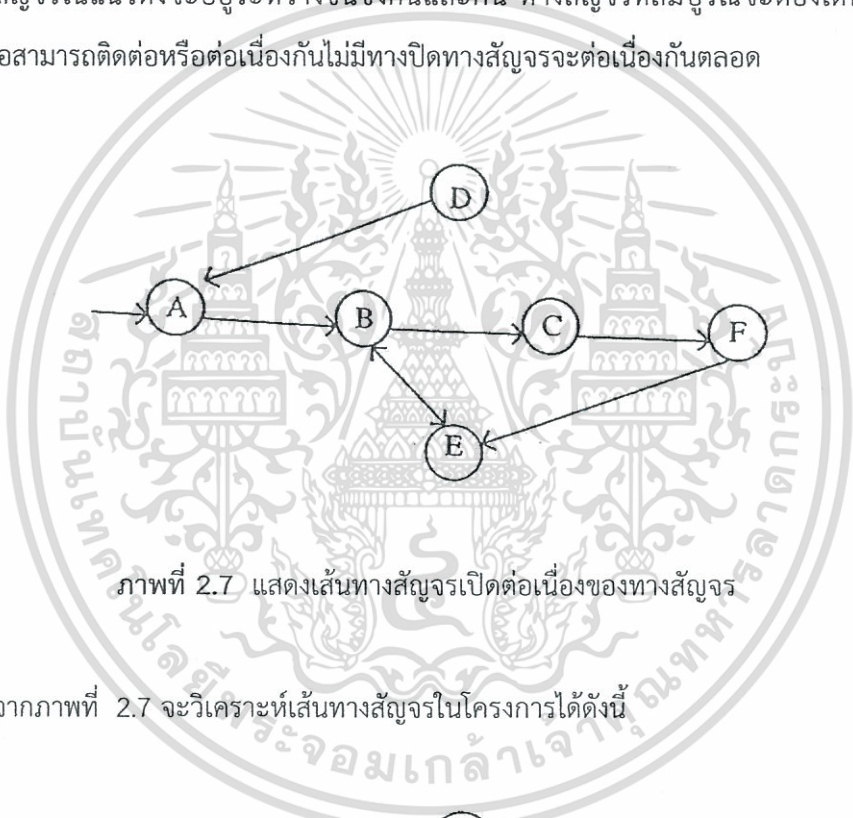
2.3.4.2 ความสำคัญของทางสัญจร

การพิจารณาวิเคราะห์ทางสัญจรของโครงการ เกิดจากกิจกรรมของผู้ใช้อาคารไม่ว่าจะเป็น ผู้ให้บริการ จะต้องจัดเนื้อที่ไว้ให้ผู้ใช้อาคารตามกิจกรรมที่เกิด ให้วิเคราะห์มาจากการคิด พื้นที่ใช้สอยใน ตามหลักสากล หลังจากคิดเนื้อที่ไว้ใช้สอยแล้วจะให้ทางสัญจรไม่น้อยกว่า 25 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ที่คิดได้ ตัวอย่างเช่น เนื้อที่ของชุดรับแขกสำคัญ 40 ม² ทางสัญจรจะเท่ากับ 25 เปอร์เซ็นต์ เท่ากับ 10 ม² รวมพื้นที่เดิม 40 ม² เป็น 50 ม² การให้ค่าค่าเปอร์เซ็นต์ของทางสัญจรให้ ดูจากพฤติกรรมและกิจกรรมเป็นหลัก จำนวนเนื้อที่ที่ให้เป็นเปอร์เซ็นต์ ตามหลักสากลจะให้ค่าทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

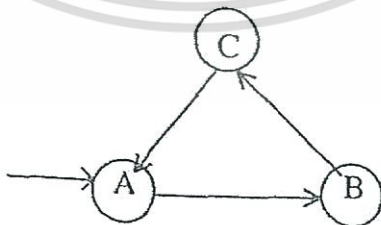
สัญจรหลักหรือทางสัญจรสาธารณะ (Pubic Circulation) ไว้แล้วหรืออาจจะกล่าวให้เข้าใจง่ายเข้า เราจะเปรียบเทียบกับแม่น้ำลำคลอง งานนอกรอก ซอก ซอย หรือต้นไม้ ทำให้ทราบถึงหลักการคิด หรือวิเคราะห์ทางสัญจรหลักทางสัญจรรอง เมื่อเราได้ทางสัญจร และประโยชน์ใช้สอยร่วมกันของ หน่วยงาน จึงสามารถจัดออกเป็น ส่วน ของหน่วยงานได้ตามโครงสร้างพองน้ำ

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าทางสัญจรนั้นประกอบด้วยทางสัญจรหลักและรอง ซึ่งทางสัญจรหลัก และรอง จะมีทั้งแนวนอนและแนวตั้ง ทางสัญจรในแนวนอนจะอยู่ในแนวระนาบของชั้นใดชั้นหนึ่ง ส่วนทางสัญจรในแนวตั้งจะอยู่ระหว่างชั้นซึ่งกันและกัน ทางสัญจรที่สมบูรณ์จะต้องเดินทางเป็น วงกลม คือสามารถติดต่อหรือต่อเนื่องกันไม่มีทางปิดทางสัญจรจะต่อเนื่องกันตลอด

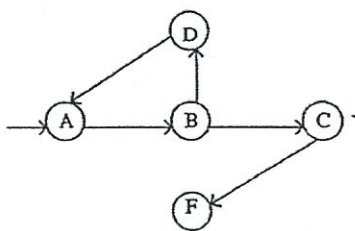
ภาพที่ 2.7 แสดงเส้นทางสัญจรเปิดต่อเนื่องของทางสัญจร

จากภาพที่ 2.7 จะวิเคราะห์เส้นทางสัญจรในโครงการได้ดังนี้

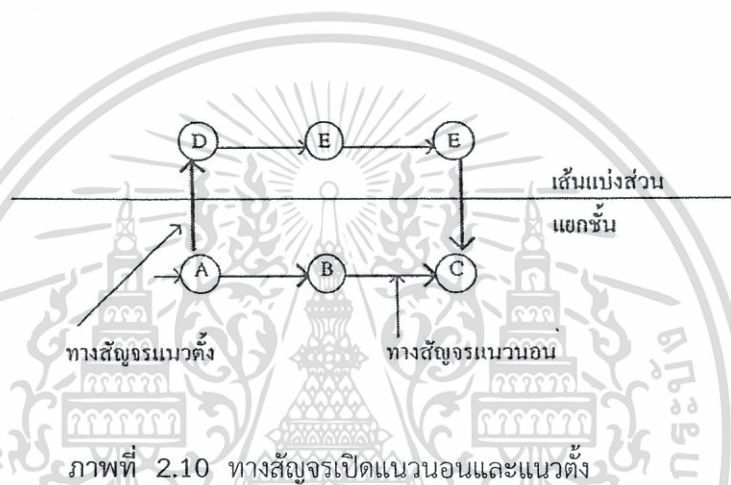

ภาพที่ 2.8 ทางสัญจรเปิดต่อเนื่องเป็นวงกลมครบวงจร

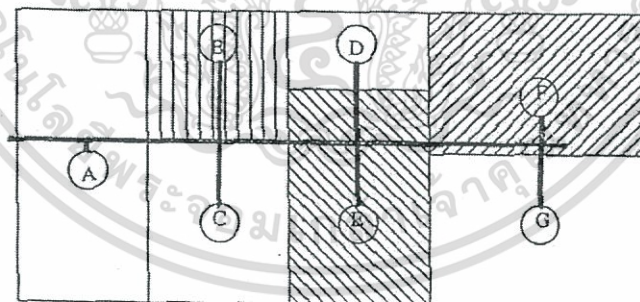
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.9 ทางสัญจรปิดในส่วนของทางสัญจรต่อเนื่องประโยชน์ใช้สอยเฉพาะงาน

ภาพที่ 2.10 ทางสัญจรเปิดแนวนอนและแนวตั้ง

ภาพที่ 2.11 แสดงเส้นทางสัญจรที่บรรลุลงในขอบเขตโครงสร้างองค์ประกอบของแนวนอน (Horizontal Circulation in Zoning)

การวิเคราะห์ทางสัญจรนั้นอาจมีหลากหลายแนวทาง แต่ขอเสนอไว้ 4 แนวทาง เพื่อการที่จะวิเคราะห์แบ่งส่วนของหน่วยงาน (Zoning) ผู้วิเคราะห์จะได้ Zoning ของโครงการ ให้เอา Zoning ดังกล่าวนั้นมาใส่เส้นทางสัญจรทั้งแนวนอนและแนวตั้ง พิจารณาจาก ค่าความสัมพันธ์

(Relation Ship) และประโยชน์ใช้สอยร่วมกัน (Function)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.5 การออกแบบวางแผนการจัดนิทรรศการ (วัดนะ จุฑะวิภาต. 2542 : 1-2)

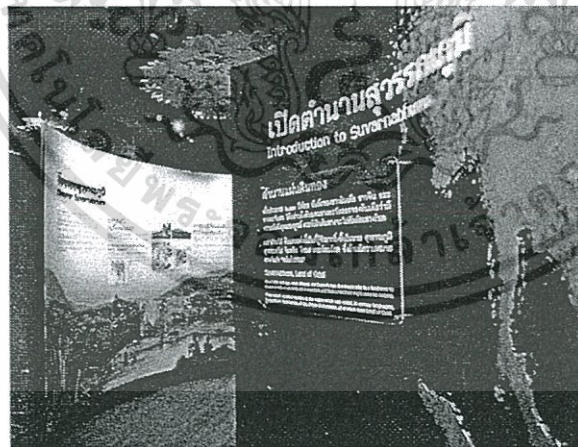
ได้กล่าวถึงการจัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ว่า นิทรรศการ(Exhibition) คือการจัดนำภาพถ่าย ภาพเขียน สติติ แผนภูมิ หรือวัสดุ ได้แก่ ของจริง หุ่นจำลอง โสตทัศนอุปกรณ์บางประเภท เช่น ภาพนิ่ง ภาพยนตร์ มาจัดแสดงพร้อมคำบรรยาย การอธิบายในเรื่องต่าง ของกลุ่มประชาชนที่เลือกมาเป็นเป้าหมาย นิทรรศการ มีลักษณะเป็นการสื่อความหมายสองทาง (Two-way communication) ระหว่างผู้จัดนิทรรศการ กับประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่เข้าชม คือผู้ชมสามารถสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้จัดถึงเรื่องราวความเป็นไปของการจัดแสดงได้

2.3.5.1 ประเภทการจัดการจัดแสดง (Exhibition)(วัดนะ จุฑะวิภาต.2542 : 2-6)

การแบ่งประเภทนิทรรศการตามลักษณะความคงทน ประกอบด้วย

1. การจัดแสดงแบบประจำ (Permanent Exhibition)
2. การจัดแสดงแบบชั่วคราว (Temporary Exhibition)

1. การจัดแสดงแบบประจำ (Permanent Exhibition) จัดแสดงเรื่องราวสาระที่เกิดขึ้นแน่นอนแล้ว เช่นเรื่องทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสิ่งต่างๆซึ่งการแสดงดังกล่าวต้องใช้เวลานานเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ชมหรือกลุ่มประชาชนที่เลือกเป็นเป้าหมายเข้าศึกษาได้ตลอดเวลา

ภาพที่ 2.12 การจัดแสดงสุวรรณภูมิ ที่พิพิธภัณฑ์มิวเซียมสยาม(Museum Siam)

2. การจัดแสดงแบบชั่วคราว (Temporary Exhibition) จัดแสดงนิทรรศการมิใช่การแสดงแบบถาวร แต่ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดความความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์

ลักษณะห้องของการจัดแสดงแบบไม่มีหน้าต่าง นิยมกันมากในประเทศแถบตะวันตกโดยปล่อยเนื้อที่เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งวันเวลาที่รีบการเชิงในเพื่อการรศกษาเท่านั้น เมือผู้ดูเห็นนาเบเซบะเยชขันตำการคำไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วางไว้สำหรับดัดแปลงจัดนิทรรศการได้ตามต้องการ องค์ประกอบการออกแบบป้ายในนิทรรศการ
ถาวรนั้น ต้องสอดคล้อง เชื่อมโยงส่วนสำคัญต่างๆให้เป็นเอกภาพไปกับแนวความคิดหลักของ
ผู้ออกแบบ

ดังนั้นการจัดวางภายในห้องจัดแสดง นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบในการออกแบบ โดยกำหนด
เลือกรูปแบบ ลักษณะการจัดวางเนื้อหาหัวข้อนิทรรศการให้สอดคล้องกับพื้นที่และรูปแบบการจัด
นิทรรศการแต่ละประเภท แบ่งเป็นองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบในการออกแบบ (Element of Design)

1. จุด (Dot) คือส่วนประกอบที่เล็กที่สุด เป็นส่วนเริ่มต้นที่นำไปสู่ส่วนอื่นๆ เช่นการวางเรียง
เพื่อให้เกิดเส้นทาง
2. เส้น (Line) คือจุดหลายๆ จุดเรียงติดกันไป ส่วนที่เป็นขอบรูปทรงภายนอกของพื้นวัตถุ
การเชื่อมตงจุดสำคัญต่างๆ เข้าด้วยกันทำให้องค์ประกอบต่างๆ ในการจัดแสดงนิทรรศการมี
เอกภาพ
3. รูปร่างรูปทรง (Shape & Form) ผู้ออกแบบใช้สร้างสรรค์เพื่อเพิ่มจุดสนใจให้แก่งาน
ออกแบบ
4. ช่วงระยะ(Space) การเว้นระยะ ในการจัดวางองค์ประกอบไม่ให้ชิดกันเกินไปจนรู้สึกไม่
น่าสนใจ
5. จังหวะ (Rhythm) เป็นส่วนสำคัญเพื่อสร้างจุดสนใจให้กับผู้ชม หากใช้จังหวะซ้ำๆกัน
ผู้ชมอาจเบื่อได้
6. ลวดลาย (pattern) การใช้ลวดลายในการออกแบบควรสอดคล้องกับแนวคิดโดยรวม
ลวดลายต้องสร้างความเข้าใจ และสื่อความหมายได้ชัดเจน
7. ลักษณะผิว (Texture) หมายถึง สิ่งที่มองเห็น สัมผัสได้ เช่นวัสดุที่นำมาตกแต่ง ควร
ออกแบบให้สอดคล้องกับท้องถิ่นนั้นเพื่อสะดวกในการจัดหา
8. สี (Color) เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการออกแบบ สามารถสร้างเอกภาพ ความต่อเนื่องใน
บรรยากาศโดยรวม สร้างจุดสนใจ หรือการใช้สีเป็นเอกลักษณ์สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบรวมไว้
ด้วยกัน
9. แสง (Lighting) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด สามารถสร้างจุดเด่น เพลิดเพลิน และสร้างความ
สนใจของผู้ชมได้ดี ถ้าแสงไม่พอผู้ชมก็อาจเบื่อหน่ายได้ง่าย ควรจัดแสดงให้พอดีกับส่วนจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.5.2 ลักษณะการจัดแสดง (ฉันทพล บุญอุทิศ. 2546: 89-93)

การจัดแสดงแบ่งได้ 4 ประเภทดังนี้

2.3.5.2.1 ประเภท Object/Model เป็นวัตถุ 3 มิติ มีขนาดต่างกัน ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น กล้องถ่ายภาพ โทรศัพท์ การจัดแสดงอาจจัดแสดงแบบเดียวกัน หรือนำเอาวัตถุขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ มาประกอบกันเพื่อความน่าสนใจ วัตถุขนาดเล็กจำเป็นต้องมีฐานตั้งหรือที่รองรับ

2.3.5.2.2 ประเภทแผ่น 2 มิติ (Board) ส่วนใหญ่จัดเป็น แผ่น เป็นจุดๆ การนำ บอร์ดมา จัดครั้งละหลายๆ หรือต่อเนื่องกัน ทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่ายได้ง่าย อาจจะแบ่งติด ผับและจัด แสดงแบบลอยตัว ซึ่งแบ่งได้ออกเป็น 2 ชนิด

- Board แบบธรรมดา ใช้จัดแบบ 2 มิติ
- Electronic Board เป็นอุปกรณ์ช่วยในการจัดแสดงเพิ่มความสนใจ สามารถตอบสนอง ประสาทสัมผัส ได้มากกว่าสายตา โดยอาศัยการกดปุ่ม หรือมือหมุนเพื่อให้ อิเลคทรอนิกส์บอร์ด ทำงาน

2.3.5.2.3 อันตรทัศน์ (Diorama) เป็นการจัดฉาก และวัตถุประเภท 3 มิติ มาประกอบกัน เพื่อแสดงให้เห็นบรรยากาศ และธรรมชาติของเนื้อหาได้ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด เช่นสภาพ ชีวิตมนุษย์ยุคหิน การจัดแสดงมีขนาดเล็กที่สุดเป็นตู้ Diorama ลูกประมาณ 60 เซนติเมตร และขนาด ใหญ่ซึ่งอาจจัดเป็นห้อง สามารถเดินเข้าไปได้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดแสดง

2.3.5.2.4 ประเภทอุปกรณ์ (Equipment) การจัดแสดงโดยใช้เครื่องไฟฟ้า หรือ อิเลคทรอนิกส์ เช่น การฉาย สไลด์ ไม่สามารถทำได้ในลักษณะการจัดแสดงแบบเปิด เพราะต้องการ แสงมืดพอสมควร ควรแยกเป็นส่วนเฉพาะเป็นห้องสามารถควบคุมแสงได้ อุปกรณ์บางชนิด เช่น เครื่องเสียงที่ใช้ประกอบการจัดแสดงควรซ่อนอยู่ในส่วนจัดแสดงจึงไม่ใช้พื้นที่พิเศษสำหรับการแสดง การใช้โทรศัพท์ใช้ในลักษณะคล้ายกับ Object หรือ Model ควรติดตั้งกับบอร์ด หรือตู้ชั้นจัดแสดง เป็นแบบ Electronic Board

ลักษณะการจัดแทนจัดแสดงที่นิยม มี 3 แบบ ดังนี้ (วิฒนะ จุฑะวิภาต. 2542 :)

จัดแสดงแบบหันออก (Facing out) คือการจัดแสดงดึงดูดผู้ชมทั่วไปให้ได้รับความสะดวกในการชมเหมาะสำหรับนิทรรศการขนาดเล็ก

จัดแสดงแบบหันออกหาผู้ชม (Facing outward) การจัดแสดงที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ชมที่สนใจ สามารถนำเสนอเรื่องพร้อมบรรยายจากเจ้าที่อย่างใกล้ชิด

จัดแบบผู้ชมเดินเข้ามาหา (Facing inside) สะดวกในการชมกับผู้ชมที่มีเป้าหมาย โดยชักจูงให้ผู้ชมเดินเข้ามาตาม ให้ผู้ชมมีสมาธิกับการศึกษา โดยไม่มีสิ่งรบกวน ระบบการสัญจร และการมองเห็น

2.3.6 ระบบการจัดห้องแสดง (System of Access)(ณัฐพล บุญอุทิศ. 2546: 89-93)

2.3.6.1 Room to Room Arrangement เป็นการจัดแบบเดินห้องต่อห้องเป็นลำดับ ผู้ชมเดินชมไปเรื่อยๆ โดยไม่ต้องย้อนกลับทำให้สามารถชมได้ทั่วถึงตามลำดับอาจใช้ห้องใหญ่ หนึ่งห้องกันเป็นส่วนๆ เหมาะสำหรับการจัดแสดงกระบวนการผลิต แสดงการพัฒนา

ข้อดี ผู้ชมสามารถเดินชมได้ทั่วถึง เหมาะกับห้องจัดแสดงขนาดเล็ก

ข้อเสีย ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้

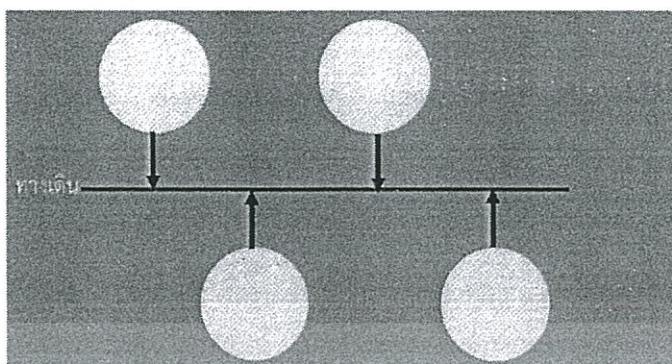
ภาพที่ 2.13 การจัดแบบห้องต่อห้อง

2.3.6.2 Corridor to Room Arrangement เป็นแบบใช้ทางเดินผ่ากลางทางเดียวหรือข้าง แยกไปส่วนแสดงอื่นได้ โดยไม่ต้องผ่านส่วนอื่น

ข้อดี ผู้ชมสามารถเลือกชมได้

ข้อเสีย ผู้ชมไม่สามารถชมได้ทั่วถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.14 การจัดทางเดินแบบใช้ทางเดินเป็นตัวเชื่อม

2.3.6.3 ผังแบบ Loop ได้แก่ ผังที่มีห้องเรียงรายต่อกันเป็นกลุ่มมีทิศทางทางเดินชม จากห้องหนึ่งไปอีกห้องหนึ่งจนครบ (Circulation Returns to Entrance) มีทางเข้า - ออกทาง เดียวกัน เหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมแบบรวมศูนย์และแบบกระจายไปส่วนต่างๆ

ภาพที่ 2.15 การจัดผังแบบ Loop

2.3.5.4 ระบบการสัญจร และการมองเห็น (วัฒนธรรม จุฑะวิภาต. 2542 :63-74)

การติดต่อสัญจรภายในห้องจัดแสดง ประกอบไปด้วยกัน 3 กรณี คือ

1. การสัญจรเพื่อวัตถุประสงค์ในการชมนิทรรศการ โดยตรงจากทางเข้าด้านหน้าทางหลัก ผู้ชมมีทางเดินทางเดียวโดยไม่มีทางเดินสวนกลับ ส่งผลดีให้ชมได้ทั่วถึง ไม่เกิดความแออัดในห้องแสดง เจ้าหน้าที่สามารถควบคุมดูแลได้ทั่วถึง ผลเสียคือทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่ายในการเดินชม เป็นเวลานานไม่สะดวกต่อผู้ชม ดังนั้นควรแก้ปัญหาโดยจัดระบบทางสัญจรที่สะดวก โดยรอบส่วนจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดง ผู้ออกแบบควรเฉลี่ยให้เนื้อที่จัดแสดงใกล้เคียงกัน และสำรองพื้นที่สำหรับใช้เป็นทางสัญจร 30% ของพื้นที่ทั้งหมด เพื่อให้ผู้ชมที่ไม่ต้องเดินชมจนหมดห้องสามารถเดินออก และเลือกเรื่องที่ชมได้ตามความต้องการ

สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือจุดสุดท้ายของการเดินชมนิทรรศการ ถ้าไม่สัมพันธ์กันจะทำให้ผู้ชม มาอยู่รวมกัน หนาแน่นเกิดความ วุ่นวาย ควรจัดให้มีเส้นทางที่ผู้ชมสามารถกลับออกไปได้ทันทีเมื่อไม่ต้องการชม

ภาพที่ 2.16 ทางสัญจรในห้องจัดแสดงที่เป็นแนวยาว

2. การสัญจรของส่วนบริการ สำหรับขนส่งวัสดุ ไปห้องสำรองไว้ก่อนการแสดงผล และการติดต่อเพื่อขอรับบริการของหน่วยงานต่างๆ บุคคลภายนอก ทางสัญจรควรจัดเตรียมไว้ด้านข้างหรือด้านหลังอาคารเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนปะปนกับผู้เข้าชม สามารถนำไปสู่ ห้องเก็บสิ่งแสดงได้โดยสะดวก

3. การสัญจรของเจ้าหน้าที่ มีลักษณะเป็นการภายใน จึงควรออกแบบให้ง่ายต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ด้วยกันเอง โดยต้องคำนึงถึงเรื่องทางสัญจรเฉพาะเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ การกำหนดเส้นทางไปสู่ส่วนจัดแสดง

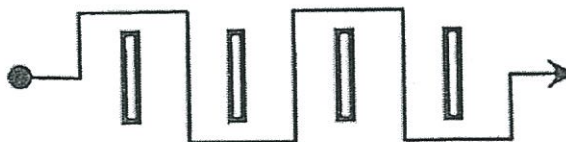
การแบ่งโซนของทางเดินเพื่อนำไปสู่ส่วนจัดแสดงจะช่วยให้ความสะดวกในการชมราบรื่น จึงควรจัดลำดับของส่วนแสดงให้ดี กำหนดเส้นทางการเดินโดยจัดลำดับเหตุการณ์ หรือจัดลำดับการแสดงผล ในลักษณะเป็นการบังคับให้ผู้ชมเดินไปตามทิศทางโดยไม่รู้สึกรู้ตัว การกำหนดเส้นทางผู้เข้าชมนิทรรศการ แบ่งออกเป็น 3 แบบดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1. เส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอน โดยมีลำดับสิ่งที่แสดง และแบ่งทางเข้าออกแยกกันอย่างชัดเจน

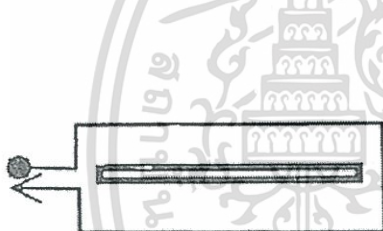
ต่อเนื่องชมได้ด้านเดียวตลอด

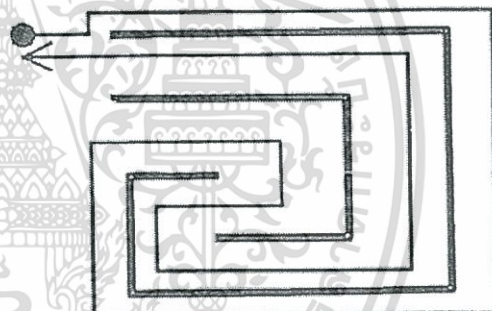
ชมได้ทั้งสองด้าน

ภาพที่ 2.17 แสดงเส้นทางถูกกำหนด

- 2. เส้นทางที่ถูกกำหนดชัดเจนแน่นอนมีทางเข้าออกทางเดียวกัน

ต่อเนื่องชมได้ทั้งสองด้าน

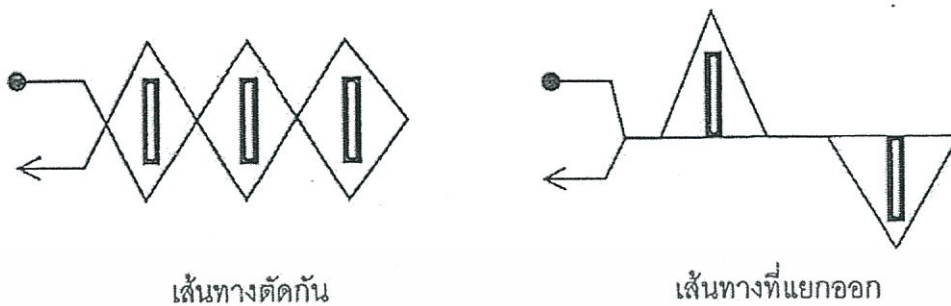

ชมได้ทั้งสองด้านจัดเป็นแบบขดลวด

ภาพที่ 2.18 แสดงเส้นทางที่ถูกกำหนดชัดเจนแน่นอนมีทางเข้าออกทางเดียวกัน

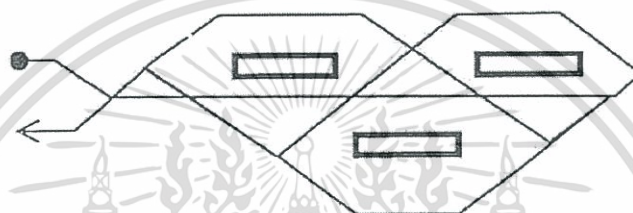
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอน มีทางเข้าออกชัดเจน

เส้นทางตัดกัน

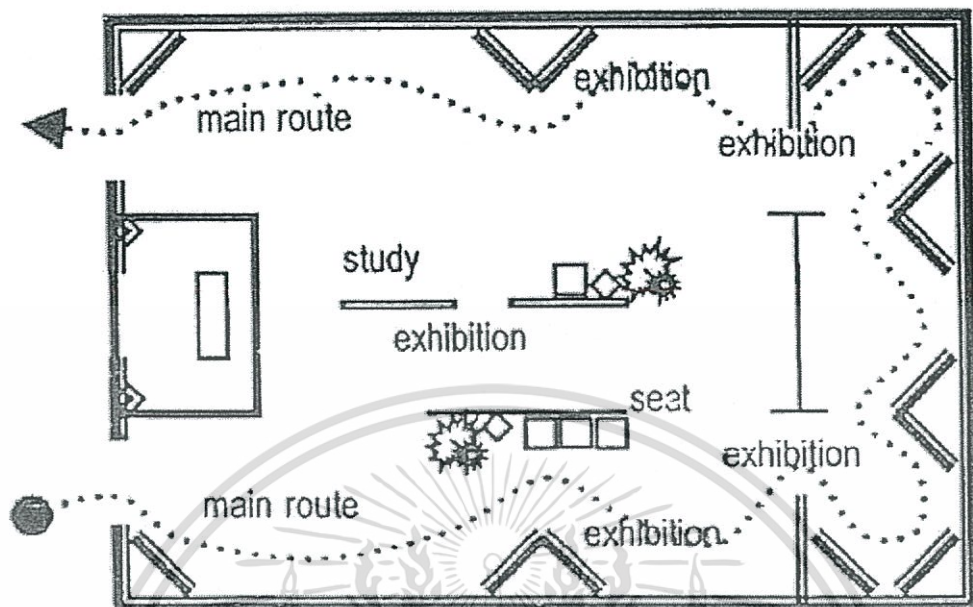
เส้นทางที่แยกออก

เส้นทางตัดกันและแยกออก

ภาพที่ 2.19 แสดงเส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอน มีทางเข้าออกชัดเจน

การจัดเส้นทางแบบไม่กำหนดแน่นอน ซึ่งเมื่อไม่มีการกำหนดเส้นทางแน่นอน ผู้ชมจะชมไม่ทั่วถึงจึงมีจำนวนมาก ฉะนั้นจึงจัดให้มีสื่อที่ดึงดูดผู้ชมให้เดินชมไปให้ตลอด ปกติผู้ชมมักเลือกทางเดินเอง จะเดินตามความเคยชิน คือเดินเวียนขวาไปซ้ายเป็นส่วนใหญ่ การจัดเส้นทางสัญจรต้องคำนึงถึงผู้ชมสองส่วน คือความต้องการส่วนใหญ่นิยมการจัดแสดงที่เป็นระเบียบ และความต้องการผู้ชมส่วนน้อยสนใจเฉพาะส่วน โดยใช้หลักการจัดเป็นแบบ Orientation space เพื่อผู้ชมส่วนน้อยหรือผู้สนใจเป็นพิเศษได้อ่านหรือทบทวนอย่างละเอียด สำหรับผู้ชมที่ไม่สนใจก็เดินผ่านไปได้อย่างรวดเร็วถ้าเป็นห้องที่ไม่มี Orientation space การจัดแสดงเพื่อคนส่วนน้อยก็ควรจัดเอาไว้ทางด้านซ้ายของห้องจัดแสดง กำหนดความเคยชินของผู้ชม ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 2.20 การจัดเส้นทางแบบ Orientation space

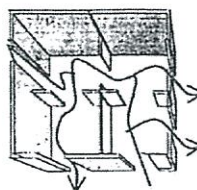
จากภาพเป็นการแบ่งส่วนเพื่อผู้ชมส่วนใหญ่ และผู้ชมส่วนน้อย นอกจากส่วน Orientation space แล้วยังมีส่วน Study Exhibition และส่วนพัก (Seat) พฤติกรรมของผู้ในการชมนิทรรศการ (Visitor Behavior) โดย Febenson, Melton สรุปว่า space ของพื้นที่ด้านหน้าทางซ้ายเมื่อเข้าไปห้องควรเป็นการจัดแสดงของสิ่งที่มีความสำคัญน้อย และควรจัดเส้นทางเดินเข้าห้องแสดง โดยให้เลี้ยวขวา หรือทวนเข็มนาฬิกา (วิธีที่จะบังคับให้เดินไปทางซ้ายไม่สำเร็จเลย ยกเว้นประเทศอังกฤษที่เคยชินกับการให้ซ้ายไปก่อน) เพราะจะสร้างความคุ้นเคยให้กับการเข้าชมได้

เทคนิคในการจัดทางสัญจร สรุปได้ดังนี้

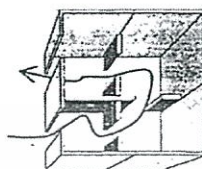
1. ควรมีสองประตู สำหรับเป็นทางเข้า และทางออก
2. ประตูไม่ควรอยู่บริเวณกลางห้อง
3. ประตูไม่ควรอยู่ในที่ผู้ชมสามารถออกมาก่อนชมนิทรรศการ
4. จัดเส้นทางสัญจรตามความเคยชิน และผังการแสดงผลตลอดเส้นทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดทางเดินที่ไม่ดีทำให้ผู้ชมดูได้ทั่วถึง

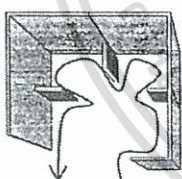

การจัดทางเดินที่ให้ผู้ชมดูได้ทั่วถึง

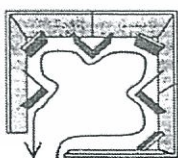

ภาพที่ 2.21 จัดเส้นทางสัญจรตามความเคยชิน และผังการแสดงตลอดเส้นทาง

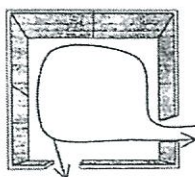
5. เรื่องที่มีรายละเอียดสำหรับผู้ศึกษาควรอยู่ทางด้านซ้ายของห้อง
6. แบ่งส่วนห้องนิทรรศการสำหรับคนดูส่วนใหญ่ และส่วนน้อยที่จัดการศึกษาละเอียด
7. ควรมีที่พักเหนื่อย พักสายตา เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด สำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่ ควรจัดให้มีส่วนจำหน่ายเครื่องดื่ม มุมตกแต่งดอกไม้ การรับรอง เพื่อใช้ผู้ชมเกิดความรู้สึกสบายเป็นกันเอง

การจัดทางเดินที่มีระเบียบน่าดู

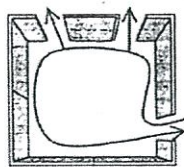
การปรับปรุงเส้นทางทางเดินให้ดีขึ้น

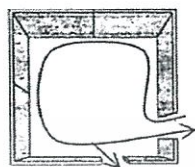
ทางออกอยู่ห่างจากทางเข้า ทำให้ผู้ชมดูเกือบทั่วห้อง

ภาพที่ 2.22 การจัดทางเดินภายในส่วนจัดแสดง แบบต่างๆ

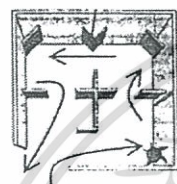
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางออกที่แคบเกินไป ทำให้ส่วนที่เหลือของห้องเป็นส่วนไม่สำคัญ

ทางออกที่ดี ทำให้ผู้ชมดูได้เกือบหมดห้อง

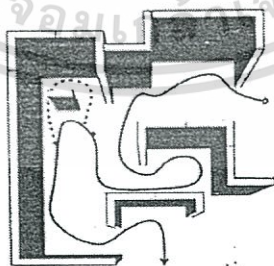
การจัดวางเข้าออกที่เหมาะสมสำหรับห้องหมู่ 3 ห้อง

ภาพที่ 2.22 (ต่อ)

เทคนิคการจัดผังการแสดงตามหลักจิตวิทยา

เทคนิคการจัดผังการแสดงตามหลักจิตวิทยาเพิ่มความน่าสนใจให้ห้องจัดแสดงต้องพิจารณาจัดวางแนวทางสัญจรภายในตามหลักจิตวิทยามนุษย์ ดังนี้

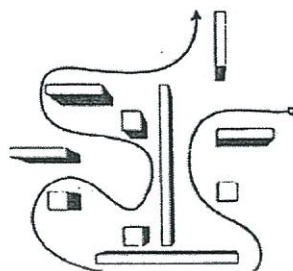
1. การจัดแบ่งเนื้อที่ภายในเป็นห้องเล็กๆ โดยกำหนดทางเข้าออก สู่ห้องแสดงอื่นๆ ให้ผู้ชมติดตาม

ภาพที่ 2.23 การจัดแบ่งเนื้อที่ภายในเป็นห้องเล็กๆ โดยกำหนดทางเข้าออก

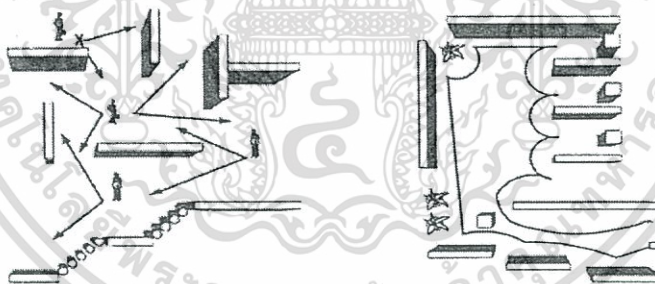
2. การจัดแบ่งพื้นที่แสดงกว้างๆ ให้เป็นมุม โดยกั้นด้วยแผงกั้นส่วน ซึ่งจะทำหน้าที่

เสมือน สิ่งแนะนำแนวทางการเดินแบบที่ผู้ชมจะรู้สึกมีอิสระในการชม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.24 การจัดแบ่งพื้นที่แสดงกว้างๆ ให้เป็นมุม โดยกันด้วยแผงกันส่วน

3. การชี้แนวทางโดยการจัดเนื้อที่ว่างให้ผู้ชมรู้สึกเองและติดตามด้วยความเพลิดเพลีน
4. การชักนำผู้ชมด้วยสิ่งที่น่าสนใจเป็นระยะๆ ตามกำหนดจนถึงส่วนสำคัญ (Climax)

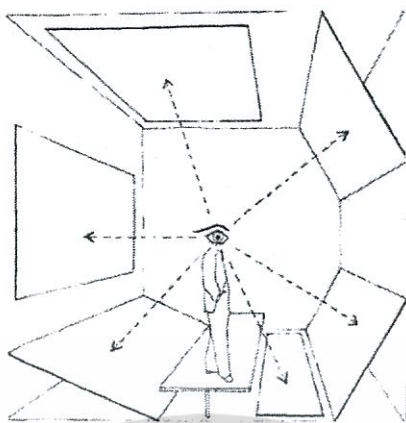

ภาพที่ 2.25 ทางสัญจรแบบการชี้แนวทาง และการชักนำผู้ชม

2.3.9 ขอบเขตการมองเห็น (วัฒนธรรม จุฑะวิภาต. 2542 :63-74)

มนุษย์มีขอบเขตการมองที่จำกัดแบบไม่ต้องหันศีรษะ ประมาณ 40 องศา แต่ความจริงแล้วมนุษย์สามารถแลเห็นได้กว้างถึง ประมาณ 120 โดยมุมมองทางตั้งจะมากกว่ามุมมองทางนอน ฉะนั้นการพิจารณารูปแบบการจัดวางวัตถุให้สอดคล้องสัมพันธ์กับขอบเขตการมองหรือลักษณะการหันศีรษะของมนุษย์ จึงมีผลดีต่อการจัดนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.26 ภาพเปรียบเทียบระหว่างการเห็นศีรษะและการกลอกตา

ภาพเปรียบเทียบระหว่างการเห็นศีรษะและการกลอกตา ซึ่งจะเห็นการเห็นศีรษะง่ายกว่าการกลอกตาพิจารณารูปภาพๆ หนึ่ง หรือภาพที่จัดเป็นกลุ่ม อิริยาบถในการเคลื่อนที่ ที่ง่ายที่สุดคือการหมุนศีรษะ หรือหมุนตัวเพื่อดูภาพอื่นๆ ต่อไป

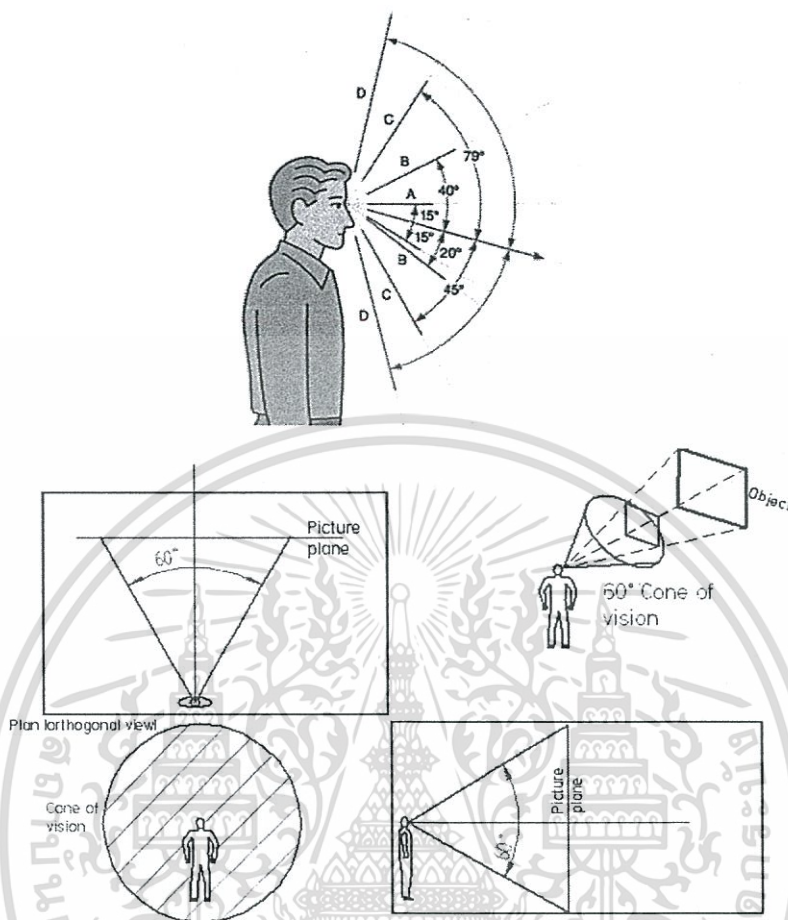
(ฝั่งแสดงโดย Herbert Bayer ในปี 1937 แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มองดูภาพได้ทุกทิศทาง)

ภาพที่ 2.27 แสดงขอบเขตของการมองเห็นของคนสายตาสายตาปกติ ประมาณ 120 องศา

แสดงขอบเขตของการมองเห็นของคนสายตาสายตาปกติ ประมาณ 120 องศา แต่่มองมองที่ผู้ดูสามารถมองเห็นได้โดยไม่ต้องหันศีรษะ ประมาณ 40 องศา ข้อมูลจาก Architect Data กำหนดมุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์ไว้ 27 องศา เหนือระดับสายตา และ 27 องศาใต้ระดับสายตา เพราะเป็นมุมมองที่สะดวกสบายที่สุดโดยไม่ต้องก้ม หรือเงยศีรษะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.28 ขอบเขตการมองเห็นในระดับสายตาคนปกติที่ไม่ไม่ต้องก้ม หรือเงยศีรษะ (Online) และระดับสายตาตามนุษย์ตามขนาดอายุในแนวดิ่ง

แนวทางวิเคราะห์เนื้อหาการจัดแสดง

ทฤษฎีมิติซ่อนเร้น The Hidden Dimension theory

The Hidden Dimension attempts to provide such an organizing frame for space as a system of communication ,and for the spatial aspects of architecture & city planning จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับงานวิจัยและออกแบบ ประกอบด้วย

1. มิติของโครงสร้าง The Structural dimension
2. มิติของประสบการณ์ The Experiential dimension
3. มิติของประโยชน์ใช้สอย The Functional dimension
4. มิติทางสถาปัตยกรรม The Architectural dimension

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มิติโครงสร้าง (The Structural dimension) คือ มิติหรือองค์ประกอบบางสิ่งทางโครงสร้างอาคาร เช่น เสา คาน พื้น ที่สร้าง เป็นกรอบให้พื้นที่นั้นๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อภาพรวมของพื้นที่นั้น ๆ ให้คนที่เข้าไปในนั้นเกิดภาพความรู้สึกบางอย่างต่อพื้นที่ ที่เข้าไปยืนอยู่

2 มิติของประสบการณ์ (The Experiential dimension) คือความนึกคิด ความทรงจำภูมิหลังของบุคคลนั้น ๆ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตของแต่ละคน ต่างมีผลต่อความเป็นปัจจุบันและรวมการพิจารณา การตัดสินใจบางอย่างในอนาคต

3 มิติของประโยชน์ใช้สอย (The Function dimension) คือคุณประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับการโต้ตอบของคนกับคน คนกับสิ่งของต่อสิ่งของ ซึ่งประเด็นของประโยชน์ใช้สอยต้องเกิดขึ้นจากความเข้าใจและตั้งใจให้เกิดขึ้น เพราะถ้าเป็นสิ่งที่ควบคุมไม่ได้จะเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือการควบคุม จะไม่มีการควบคุมจะเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้น เพราะถ้าเป็นสิ่งที่ควบคุมไม่ได้จะเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือการควบคุม จะไม่มีผลต่อการบริหารหรือจัดการได้

4. มิติทางสถาปัตยกรรม (The Architectural Dimension) คือมิติของพื้นที่ทางสามมิติที่มีอิทธิพลทางศิลปะ และวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยและความงามทางจิตใจได้เป็นอย่างดี

2.3.5 ทฤษฎีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม Cultural Identity (ชานนท์ วาสิน.2549:51)

ความหมาย Cultural identity is the (Feeling of) Identity of a Group or Culture, Or of an individual as far as she/he is Influenced by her/his belonging to a group or culture. ซึ่งทั้งหมดสามารถประยุกต์ความหมายสู่แนวทางการออกแบบได้ ในลักษณะดังต่อไปนี้

Nation จะมีมุมมองในลักษณะของที่มาและอิทธิพล

Tradition จะมีมุมมองในลักษณะของความจริงที่เกิดขึ้น

Modernization จะมีมุมมองในเรื่องของเหตุผลและผลของการเติบโตและความก้าวหน้าของมนุษยชาติ

แนวคิดในการออกแบบส่วนร้านค้าย่อย (มาลินี ศรีสุวรรณ . 2542: 9-25)

1 เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า โดยการโฆษณาแสดงราคาการจัดสินค้าในหน้าต่างโชว์สินค้า เพื่อดึงดูดลูกค้าเข้าสู่ภายในร้าน

2.การเข้าสู่ภายในร้าน หน้าต่างสินค้าควรจัดให้ดึงดูดลูกค้าและจัดให้เป็นทางนำลูกค้าเข้าสู่ร้านภายใน ต้องให้สัมพันธ์กับระดับทางเดินภายนอก และพื้นภายใน

3. การจัดที่ว่างภายในร้าน ควรให้ลูกค้าหาสินค้าได้ง่าย และง่ายต่อการควบคุมดูแล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การแสดงสินค้าภายใน สำคัญมากสำหรับร้านค้ามีลักษณะเฉพาะ หรือพิเศษการจัดมี ตั้งแต่การแสดงสินค้า ซึ่งลูกค้าเลือกเอง และที่ต้องใช้ช่วย บางครั้งลูกค้าไม่ต้องการผู้ช่วย หรือผู้ให้บริการ แต่จะเรียกเมื่อต้องการ

แนวความคิดการออกแบบพื้นที่บริการเครื่องดื่ม (กิติ สินธุเสก.2544 : 90)

การพิจารณาออกแบบจัดวางกลุ่มเฟอร์นิเจอร์ลงในห้องอาหาร เพื่อให้ตรงกับความต้องการใช้สอย และลักษณะ การจัดเฟอร์นิเจอร์ สิ่งจำเป็นคือ พื้นที่ใช้สอย ซึ่งต้องอาศัยส่วนประกอบในการพิจารณาออกแบบที่สำคัญดังนี้

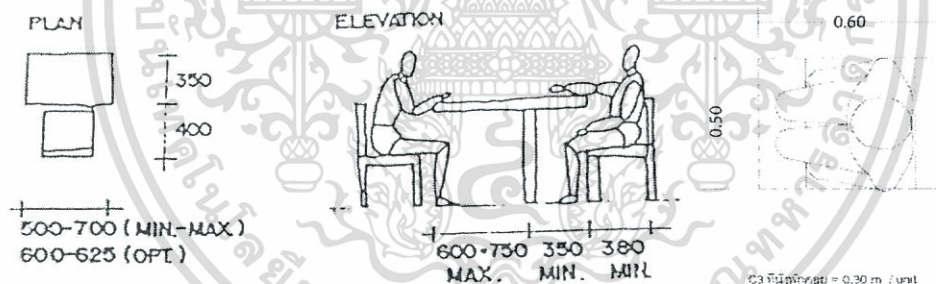
1 จำนวนผู้ใช้สอย

2 ตำแหน่งหรือลักษณะการจัดที่นั่ง

3 ขนาดของโต๊ะ และความลึกของเก้าอี้

4 ลักษณะของ Enclosure แต่ละด้านรอบโต๊ะอาหาร ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนด

ระยะของทางเดินรอบโต๊ะ

ภาพที่ 2.29 แสดงสัดส่วนการจัดโต๊ะอาหาร

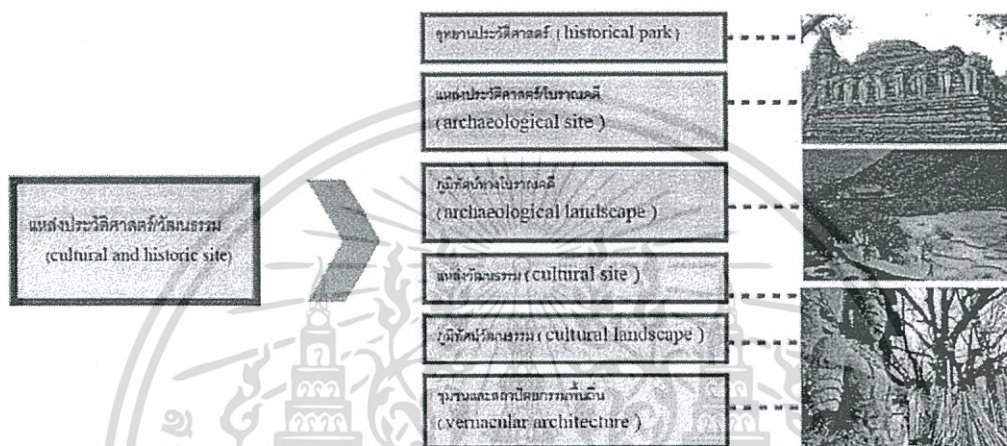
มาตรฐานสำหรับ คนนั่ง 1 คนที่จะใช้เนื้อที่ บนโต๊ะกว้างประมาณ 600-625 มม. โดยปกติ หรือกว้าง ไม่น้อยกว่า 500 มม. ถ้าเป็นโต๊ะกลม ประมาณ 471.4 มม. ส่วนลึกสำหรับ 1 คน ประมาณ 350 มม. ระยะเอื้อมมือ 600-750 มม. การวางขาพื้นที่ต้องลึกไม่น้อยกว่า 250 มม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 สถิติการท่องเที่ยว และการสำรวจผู้เข้าชม

สภาพแหล่งประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในปัจจุบัน (Cultural and Historic site)

แบ่งออกเป็น (ฐานา บุณยประวัติร. 2550 : 3)

ภาพที่ 2.30 แสดงสภาพแหล่งประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในปัจจุบัน

สภาพการพัฒนาของแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดีในปัจจุบัน

ระดับของงบประมาณลงทุน และดำเนินการของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน

- ระดับ 6 ดาว พระราชวัง โบราณสถานในเขตพระราชฐาน
- ระดับ 5 ดาว แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- ระดับ 4 ดาว แหล่ง Shopping / สถาบันบันเทิง สวนสนุก
- ระดับ 3 ดาว แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ระดับ 2 ดาว อุทยานประวัติศาสตร์/แหล่งโบราณคดี
- ระดับ 1 ดาว แหล่งวัฒนธรรม ประเพณี ชุมชนโบราณ

ขีดความสามารถแข่งขันของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทในปัจจุบัน

- อันดับ 1 พระราชวัง โบราณสถานในเขตพระราชฐาน
- อันดับ 2 แหล่ง Shopping / สถาบันบันเทิง สวนสนุก
- อันดับ 3 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ / แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น
- อันดับ 4 แหล่งวัฒนธรรม ประเพณี ชุมชนโบราณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อันดับ 5 อุทยานประวัติศาสตร์/แหล่งโบราณคดี

2.4.1 แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถานและวัตถุโบราณ (ททท.)

แหล่งท่องเที่ยว ประเภทประวัติศาสตร์โบราณคดี และ โบราณวัตถุ (การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว : 2549) แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามประโยชน์ของมนุษย์เองทั้งที่เป็นมรดกในอดีต และได้สร้างเสริมในสมัยปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา แสดงถึงอารยธรรมและความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่น ในสมัยโบราณมีความเจริญ เหลือเป็นมรดกมายังชนรุ่นหลัง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวไปเยือนพื้นที่นั้น สามารถแบ่งแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุออกเป็น 2 ประเภทที่สำคัญได้ดังนี้

1. โบราณสถาน สถานที่ที่มีอายุร้อยปี โดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของสถานที่นั้นเป็นประโยชน์ในทางประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี กรมศิลปากรได้แบ่งไว้ 7 ประเภทคือ

- 1.1 โบราณสถานสัญลักษณ์แห่งชาติ
- 1.2 อนุสาวรีย์แห่งชาติ
- 1.3 อาคารสถาปัตยกรรมแห่งชาติ
- 1.4 ย่านประวัติศาสตร์
- 1.5 อุทยานประวัติศาสตร์แห่งชาติ
- 1.6 นครประวัติศาสตร์แห่งชาติ
- 1.7 ชากโบราณสถาน และแหล่งโบราณคดีประวัติศาสตร์แห่งชาติ หมายถึงแหล่งโบราณคดีประวัติและชากโบราณสถาน ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงถึงประวัติศาสตร์อันสำคัญยิ่งของชาติในอดีต เช่นแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท

2. ประเภทโบราณวัตถุ สิ่งประดิษฐ์หรือสิ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ส่วนหนึ่งส่วนใดของโบราณสถาน โดยอายุ หรือโดยลักษณะแห่งการประดิษฐ์หรือหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของวัตถุชิ้นๆ ในทางประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดีในแต่ละจังหวัดเก็บไว้ในพิพิธภัณฑสถาน เพื่อให้ประชาชนเข้าชม เช่น ภาพเขียนโบราณ สมบัติโบราณ

3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม แหล่งที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบگردำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมแต่ละกลุ่มชนที่มีความแตกต่างตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว (ฐาปนา บุญประวิตร .พ.ศ.2550 – 2554 :15-17)

1. นักท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในกลุ่มของ professional และ managerial มีระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับกลางถึงสูง (very high levels education) และอยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้สูง (better jobs and higher incomes) ซึ่งถือว่ามียุทธศาสตร์ในการเดินทาง การคัดเลือกจุดหมายปลายทาง การกำหนดระยะเวลาในการพำนัก และการใช้จ่ายใช้สอย แต่ในขณะเดียวกัน กลุ่มดังกล่าวนี้ มีความต้องการความสมบูรณ์เพียบพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกและคุณภาพการบริการ (service quality) อยู่ในระดับสูงเช่นกัน

2. กลุ่มนักท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีโอกาสกลับมาเยี่ยมชมแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมใหม่อีกครั้ง (revisit) มากกว่า นักท่องเที่ยวในกลุ่มอื่นๆ โดยพบว่า กลุ่มที่มีความสนใจและประทับใจในวัฒนธรรมพื้นถิ่น สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น และกระบวนการต้อนรับที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ตลอดจนการบริการที่เหนือความคาดหมาย (exceeding customers expectation) จะกลับมาเยี่ยมชมแหล่งดังกล่าวประมาณ 2 ปีต่อหนึ่งครั้ง โดย 40 % ของผู้เยี่ยมชมซ้ำจะชักชวนเพื่อนและครอบครัวให้ร่วมเดินทางมาด้วย (กรณีการ revisit ของนักท่องเที่ยวแบบ sightseeing กลุ่มนี้จะกลับมาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเดิมประมาณ 5 ปีต่อครั้ง)

2.4.3 ปัจจัยด้านผู้เยี่ยมชมเยือนประเภทผู้เยี่ยมชมเยือน (แผนพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชร 2553-2556)

1. แหล่งประวัติศาสตร์ที่ระบบ tourism logistics มีความสะดวก เช่น พระบรมมหาราชวัง โบราณสถานสำคัญในเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร และอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา จะมีนักท่องเที่ยวระดับกลางถึงระดับสูงเข้าเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก (โดยเฉพาะกลุ่ม professional และ managerial)

2. ในทางกลับกัน แหล่งประวัติศาสตร์อื่นๆ ที่มีระบบ tourism logistics ไม่ดีหรือไม่มีความสามารถเชื่อมโยงกับโครงข่ายคมนาคมหลัก นักท่องเที่ยวที่เข้าชมส่วนใหญ่จึงจะเป็นกลุ่ม back pack หรือกลุ่มที่มีอัตราการใช้จ่ายต่อวันต่ำ

ประสบการณ์และการรับรู้ของผู้เยี่ยมชมเยือน

1) ประสบการณ์ของผู้เยี่ยมชมเยือน เกิดจาก :

- 1.1 การได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ
- 1.2 จากการบอกเล่า (word of mouth process) หรือ

1.3 จากประสบการณ์โดยตรงในการเข้าเยี่ยมชมในครั้งก่อนๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การรับรู้

2.1 การทดลองติดต่อสอบถามจากตัวแทนจำหน่าย (travel agents)

2.2 การเข้าชมใน website ของแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

2.3 กรณีของแหล่งทางประวัติศาสตร์ขนาดใหญ่ที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์

โลก ศาสนา และลัทธิความเชื่อ การรับรู้ข้อมูลของนักท่องเที่ยวจะมาจากการศึกษาเรียนรู้ในห้องเรียน และจากการศึกษาค้นคว้าตามความสนใจความต้องการและความคาดหวังของผู้เยี่ยมชม จำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในกำแพงเพชร และรายได้ ในระหว่าง

ปี 2547-2552 (แผ่นพัฒนาจังหวัด 2553-2556)

แหล่งท่องเที่ยว	ปี 2551		ปี 2552 (1ต.ค.51-31มี.ค.52)	
	นักท่องเที่ยว (คน)	รายได้ (บาท)	นักท่องเที่ยว (คน)	รายได้ (บาท)
1. อุทยานประวัติศาสตร์	185,882	656,620	135,043	751,770
2. อุทยานแห่งชาติคลองลาน	116,498	4,773,840	121,584	4,045,820
3. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์	16,115	930,155	19,851	1,058,470

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ระหว่างปี 2551- 2552 (แผ่นพัฒนาจังหวัด 2553-2556)

รายการ	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
นักท่องเที่ยว (คน)	301,748	343,142	356,570	361,080	N/A	N/A
อัตราการเพิ่ม (%)	-	+13.72	+3.91	+1.1%	-	-
รายได้ (ล้านบาท)	345.55	409.07	441.52	392.41	N/A	N/A
อัตราเพิ่ม (%)	-	+18.38	+7.93	-11.1	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนผู้เข้าชมภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
ประจำปีงบประมาณ 2555 ระหว่างเดือน ตุลาคม 2554-กันยายน 2555

สถิติผู้เข้าชมประจำปีงบประมาณ2555				
เดือนที่	ประจำเดือน	ชาวไทย	ต่างชาติ	รวม
1	ต.ค.-54	2,697.00	612.00	3,309.00
2	พ.ย.-54	3,304.00	1,394.00	4,698.00
3	ธ.ค.-54	4,108.00	937.00	5,045.00
4	ม.ค.-55	5,620.00	1,398.00	7,018.00
5	ก.พ.-55	2,770.00	1,438.00	4,208.00
6	มี.ค.-55	22,403.00	1,216.00	23,619.00
7	เม.ย.-55	3,693.00	806.00	4,499.00
8	พ.ค.-55	2,355.00	767.00	3,122.00
9	มิ.ย.-55	1,962.00	616.00	2,578.00
10	ก.ค.-55	2,239.00	814.00	3,053.00
11	ส.ค.-55	5,404.00	1,359.00	6,763.00
12	ก.ย.-55	2,285.00	516.00	2,801.00

2.4.4 ความต้องการและความคาดหวังของผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยว)

การศึกษาของ ดร. อภิวรรณ สายประดิษฐ์ ซึ่งทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ปี 2548 พบว่า กลุ่มผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยกับต่างชาตินี้มีความต้องการและความคาดหวังแตกต่างกัน ตามตารางด้านล่าง ที่ 2.4-2.5

ตารางที่ 2.4 แสดงความคาดหวังของผู้เยี่ยมเยือนชาวตะวันตก

ชาวต่างชาติอื่นๆ	
รูปแบบสถาปัตยกรรมและโบราณสถาน	61.4 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	38.6
บรรยากาศของโบราณสถาน	35.2

ที่มา : ดร.อภิวรรณ สายประดิษฐ์, อ้างแล้ว, หน้า 107

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.5 แสดงความคาดหวังของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอื่นๆ (นอกจากชาวตะวันตก)

ผู้เยี่ยมเยือนชาวตะวันตก	
รูปแบบสถาปัตยกรรมและโบราณสถาน	55.5 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	45.1
บรรยากาศของโบราณสถาน	41.3
ชาวไทย	
รูปแบบสถาปัตยกรรมและ โบราณสถาน	54.7 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	43.8
บรรยากาศของ โบราณสถาน	31.8

ที่มา : ดร.อภิวรรณ สายประดิษฐ์, อ่างแล้ว, หน้า 107

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 แนวทางในการพัฒนาและสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่บนเส้นทางรถไฟสายมรณะ

อภิญา บัศคลา อรุณนภาพร (2007 :165) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางในการพัฒนาและสื่อความหมาย : ได้กล่าวถึงแนวทางในการสื่อความหมาย เพื่อวางแผนการตีความ และสื่อความหมายจากมรดกทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางรถไฟสายมรณะ แบบยั่งยืน ผลการศึกษาทำให้ทราบว่าการจัดแสดงนิทรรศการให้เกิดการพัฒนา และการตีความแหล่งท่องเที่ยวใหม่ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยเชื่อว่าการท่องเที่ยว จะเป็นการสื่อความหมายถึงมรดกวัฒนธรรมที่ดี ส่วนจะมีการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการตีความสื่อความหมายเรื่องใด พร้อมทั้งทำให้ทราบถึงแหล่งประวัติศาสตร์ที่ต้องการพัฒนา มากที่สุด และเหตุผลสนับสนุนในด้านคุณค่าทางมรดกทางวัฒนธรรม และสิ่งที่ต้องการสื่อความหมาย

2.5.2 การสื่อความหมาย และการรับรู้จากนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ : กรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่

เชิดชาติ หิรัญโร (2546:231) ได้ทำการศึกษาวิจัย การสื่อความหมาย และการรับรู้

: การศึกษาเกี่ยวกับการจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ เน้นหนักด้านออกแบบนิทรรศการ และ การสื่อความหมาย และการรับรู้ของผู้ชมจากนิทรรศการ โดยนำผลมาเปรียบเทียบกับกรณีศึกษา

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าพิพิธภัณฑ์เชียงใหม่ มีลักษณะ การวางรูปแบบเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผสมผสานกับการออกแบบนิทรรศการ และการสื่อความหมายมุ่งเน้นการนำเสนอประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปกรรมเมืองเชียงแสนเป็นหลัก และมีเรื่องวิถีชีวิต และวัฒนธรรมกลุ่มชนเป็นส่วน เสริม การรับรู้ของผู้ชม พบว่ากลุ่มนักเรียนนักศึกษา มีระดับการรับรู้ต่ำ คนทำงานรับรู้ปานกลาง กลุ่ม คนวัยอาวุโสมีการรับรู้ที่ดี การวิจัยนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะทางเป็นแนวทางพัฒนานิทรรศการเน้นรูปแบบ การสื่อความหมายที่เน้นให้ผู้ชมมีปฏิสัมพันธ์กับนิทรรศการ และส่งผลให้ผู้ชมพึงพอใจต่อนิทรรศการ มากขึ้น

2.5.3 การสื่อความหมาย : การสื่อความหมายด้วยความเป็นของแท้

วสุ โปษยะนันท์ (2007:266) ได้ทำการศึกษาวิจัย การสื่อความหมายจากวิธีการ อนัสตีโล ชิส ซึ่งต่อมาเป็นที่ยอมรับในระดับสากลนับตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1931 ดังที่ปรากฏ เป็นกฎบัตรเฮเธนส์ และ ต่อมาในกฎเวนิซ (ค.ศ.1964) ในวิธี การอนุรักษ์ Reconstruction เพียงวิธีเดียวที่มีความเหมาะสม สามารถรักษาไว้ได้ซึ่งของแท้(Authenticity) หนึ่งคุณค่าทางวิชาการของโบราณสถานถือว่าเป็นหัวใจ สำคัญ ที่ปรากฏในความหมายของมรดกทางวัฒนธรรม ของยูเนสโก วิธี การอนุรักษ์นี้ได้นำมา ประยุกต์ใช้กับโบราณสถานทั่วโลก รวมถึง ทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ล่าสุดในร่างกฎบัตรอโคโมสว่า ด้วยการสื่อความหมาย และการนำเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ภายใต้การดูแลของ คณะกรรมการวิชาการระหว่างประเทศ ของอโคโมส (ICIP) ได้กล่าวในหลักการสื่อความหมายว่า “จะต้องเคารพต่อความเป็นของแท้ของมรดกทางวัฒนธรรมนั้น” จากแนวคิดดังกล่าวได้ทำความเข้าใจ โบราณสถาน และการนำเสนอโบราณสถานได้โดยไม่บิดเบือนความหมายใดๆ ซึ่งทำให้รูปแบบ โบราณสถานกลับสู่สภาพเดิม และจึงถือได้ว่าเป็นการสื่อความหมายของโบราณสถานด้วยความ เป็นของแท้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ

1. ผู้ให้บริการภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร 5 คน (ศึกษาทั้งหมด)
 2. ผู้ใช้บริการภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 3000 คน/เดือน
- ผู้ให้บริการภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ ผู้ให้บริการเฉพาะกลุ่ม แบบสุ่ม จำนวน 100คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ตามความคาดเคลื่อน $\pm 10 \%$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.2.1 แบบสอบถาม ถึงพฤติกรรมผู้ให้บริการ และความต้องการความพึงพอใจด้านต่างๆ หลังการเข้าชมภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

3.2.2 แบบสำรวจ คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลทางประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ส่วนจัดแสดงต่างๆ และพื้นที่ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 แบบสังเกต คือพฤติกรรมการใช้อาคารในส่วนจัดแสดงทั้งหมด ภายในอาคาร ศูนย์บริการข้อมูลทางประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

3.3 การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม จากผู้ใช้บริการภายในอาคารศูนย์บริการ ข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร คือ เฉพาะกลุ่มแบบสุ่ม จำนวน 100 คน

3.3.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลสำรวจ สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน ด้วยกล้องถ่ายภาพ จดบันทึก ในขอบเขตของพื้นที่ที่จะศึกษา 7 ส่วนดังนี้

1. โถงต้อนรับ
2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐาน และหลักฐานทางโบราณคดี
3. กำเนิดกำแพงเพชรและพัฒนาการจากสมัยสุโขทัยถึงอยุธยา
4. องค์ความรู้ด้านต่างๆ
5. ความรุ่งเรืองของกำแพงเพชร
6. มรดกโลก และประโยชน์ที่ได้รับ
7. กิจกรรมของศูนย์บริการข้อมูล

3.3.3 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลสังเกต ในส่วนจัดแสดงนิทรรศการทั้ง 7 ส่วนจัดแสดง โดยจด บันทึกในตารางเก็บข้อมูลพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชรขอบเขตของพื้นที่ที่จะศึกษา 7 ส่วนดังนี้

1. โถงต้อนรับ
2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐาน และหลักฐานทางโบราณคดี
3. กำเนิดกำแพงเพชรและพัฒนาการจากสมัยสุโขทัยถึงอยุธยา
4. องค์ความรู้ด้านต่างๆ
5. ความรุ่งเรืองของกำแพงเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. มรดกโลก และประโยชน์ที่ได้รับ

7. กิจกรรมของศูนย์บริการข้อมูล

3.3.4 เก็บข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากข้อมูลของเอกสารการจัดทางสัญจร ในอาคารศูนย์บริการข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) เกี่ยวกับความคิดเห็นคำนิยาม “การสื่อความหมาย” เพื่อใช้ในการจัดวางรูปแบบการจัดแสดงในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

1. การเปรียบเทียบข้อมูลของเอกสารงานที่ข้องข้องจากกรณีศึกษา (Case study)

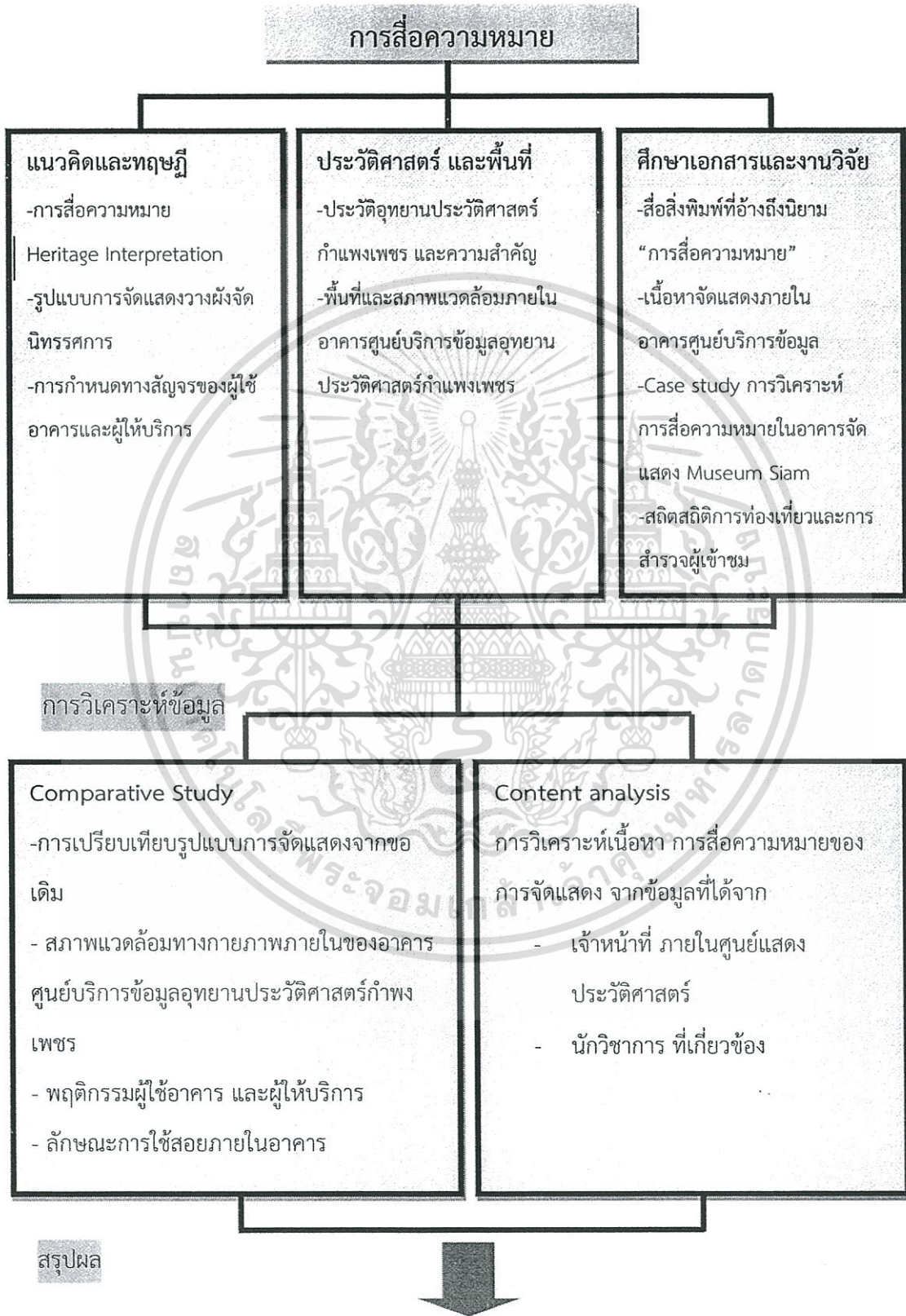
1.1 การสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับกลุ่มผู้ให้บริการและข้อมูลทั่วไป ความรับผิดชอบ พฤติกรรม การตอบสนอง ความเห็นส่วนตัว และแนวความคิดในการจัดรูปแบบการสื่อความหมายของศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์

1.2 กรณีศึกษา (Case Study) พิพิธภัณฑ์ มิวเซียมสยาม กรุงเทพฯ

1.3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์จัดแสดงจำแนกโดย ลักษณะของผังพื้นที่, ลักษณะการใช้สอย, รูปแบบของการจัดวาง, รูปแบบศิลปะ, รายละเอียดของวัสดุที่ใช้ตกแต่ง และรายการประกอบแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย และการออกแบบ

แนวคิดและทฤษฎี

- การสื่อความหมาย
- Heritage Interpretation
- รูปแบบการจัดแสดงวางผังจัดนิทรรศการ
- การกำหนดทางสัญจรของผู้ใช้อาคารและผู้ให้บริการ

ประวัติศาสตร์ และพื้นที่

- ประวัติอุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร และความสำคัญ
- พื้นที่และสภาพแวดล้อมภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ศึกษาเอกสารและงานวิจัย

- สื่อสิ่งพิมพ์ที่อ้างอิงนิยาม “การสื่อความหมาย”
- เนื้อหาจัดแสดงภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูล
- Case study การวิเคราะห์การสื่อความหมายในอาคารจัดแสดง Museum Siam
- สถิติสถิติการท่องเที่ยวและการสำรวจผู้เข้าชม

การวิเคราะห์ข้อมูล

Comparative Study

- การเปรียบเทียบรูปแบบการจัดแสดงจากขอเดิม
- สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในของอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
- พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร และผู้ให้บริการ
- ลักษณะการใช้สอยภายในอาคาร

Content analysis

- การวิเคราะห์เนื้อหา การสื่อความหมายของการจัดแสดง จากข้อมูลที่ได้จาก
- เจ้าหน้าที่ ภายในศูนย์แสดงประวัติศาสตร์
- นักวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง

สรุปผล

เอกสารนี้เป็น การปรับปรุงผังการจัดแสดงเพื่อสื่อความหมายภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูล การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสำรวจที่ได้จาก การสำรวจรูปแบบการจัดแสดง และลักษณะการตกแต่ง ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านการสื่อความหมาย และความคิดเห็นที่มีต่อนิยาม

“การสื่อความหมาย” สรุปรูป โดยการวิเคราะห์เชิงเหตุผล และสรุปรูปโดยเชิงบรรยาย

3.4.3 จากข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางผังพื้นที่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาการออกแบบที่ต่างไปจากศูนย์บริการข้อมูลประวัติศาสตร์แหล่งอื่นๆ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิเคราะห์ การวิจัยการปรับปรุงผังจัดแสดงเพื่อสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จากแบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ จากส่วนพื้นที่ของศูนย์บริการข้อมูลซึ่งได้ผลวิเคราะห์ การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย แบ่งออกเป็น

4.1 การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

จาก แบบสอบถามสัมภาษณ์ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญ (นักโบราณคดี) และนักวิชาการวัฒนธรรม ของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรโดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ชุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ และพฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 1

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	1	33.33
หญิง	2	66.66
รวม	3	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
20-30 ปี	2	33.33
31-40 ปี	1	66.66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
41-50 ปี	0	0
รวม	3	100
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี		
20-30 ปี	2	33.33
31-40 ปี	1	66.66
41-50 ปี		
มากกว่า 51 ปี		
รวม	3	100
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี		
20-30 ปี	2	33.33
31-40 ปี	1	66.66
41-50 ปี		
มากกว่า 51 ปี		
รวม	3	100
3. ส่วนบริการที่ได้รับความนิยมมากที่สุด		
โซนที่ 1		
โซนที่ 2		
โซนที่ 3		
โซนที่ 4		
โซนที่ 5	3	100.00
โซนที่ 6		
โซนที่ 7		
รวม	3	100.00
4. จำนวนผู้ใช้บริการในวันจันทร์-ศุกร์		
น้อยกว่า 50 คน		
51-100 คน		
101-150 คน		
มากกว่า 200 คน	3	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
รวม	3	100.00
5.จำนวนผู้ใช้บริการในวันเสาร์-อาทิตย์		
น้อยกว่า 50 คน	2	66.67
51-100 คน		
101-150 คน		
มากกว่า 200 คน	1	33.33
รวม	3	100.00
6.จำนวนผู้ใช้บริการในวันหยุดนักขัตฤกษ์		
น้อยกว่า 50 คน	2	66.66
51-100 คน		
101-150 คน	1	33.33
มากกว่า 200 คน		
รวม	3	100.00
7.จำนวนคนที่ใช้บริการ / กลุ่ม		
น้อยกว่า 50 คน		
51-100 คน	1	33.33
101-150 คน		
มากกว่า 200 คน	2	66.66
รวม	3	100.00
8.ช่วงเวลาที่ใช้บริการ (ให้บริการ 8:30-17:00)		
8:30-10:00 น.	2	66.67
0:01-12:00 น.		
12:00-14:00 น.	1	33.33
14:01-17:00 น.		
รวม	3	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ สนใจส่วนจัดแสดงโซนที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ส่วนใหญ่มาเป็นกลุ่ม ในวันจันทร์-ศุกร์ จำนวนมากกว่า 200 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ น้อยกว่า 50 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ในวันหยุด นักชัตตฤกษ์ น้อยกว่า 50 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ช่วงเวลาที่เข้ามาใช้บริการเป็นเวลา 8:00-10:00 น. คิดเป็นร้อยละ 66.67

แบบสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ด้านวิชาการวัฒนธรรม สรุปได้ดังนี้

รูปแบบการสื่อความหมายและ ด้านเนื้อหาการจัดแสดง

- รูปแบบภายในศูนย์บริการข้อมูล แสดงให้เห็นพัฒนาการความเป็นมาของเมืองโดยจัดแสดง ถึงความสำคัญจังหวัด ประวัติศาสตร์ความเป็นมาและโบราณสถาน โดยนำข้อมูลมาอธิบาย เพื่อให้เข้าใจง่ายมากขึ้น โดยต้องการเพิ่มความทันสมัยเพื่อสะดวกในการเดินชมด้วยตัวเอง เช่นระบบมัลติมีเดียในการอธิบายข้อมูลต่างๆ และเพิ่มความน่าสนใจให้กับผู้ใช้บริการทุกประเภท
- การออกแบบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้ใช้บริการภายในศูนย์บริการข้อมูลการออกแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร อาคารศูนย์บริการข้อมูลเป็นการจัดแสดงข้อมูลให้กับผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม ตั้งแต่แขกราชการ กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ชาวไทย และชาวต่างชาติ ซึ่งนอกจากจะใช้อาคาร ใช้เป็นจุดแวะพักผ่อน ทำภารกิจส่วนตัว อีกทั้งใช้เป็นจุดรวมกิจกรรมหลัก ผู้ใช้บริการก่อนที่จะเดินทางไปชมโบราณสถาน การออกแบบจึงควรเพิ่มส่วนพักผ่อนให้เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ
- ข้อเสนอแนะในเพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดวางผังภายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์ให้สอดคล้องกับการสื่อความหมาย การจัดวางส่วนจัดแสดงเริ่มตั้งแต่เนื้อหาความเป็นมาเมือง จนมากระทั่งปัจจุบัน ประกอบคำบรรยาย อธิบายพร้อมภาพประกอบทำให้มีความน่าสนใจ ทันสมัย สะดวกยิ่งขึ้นโดยการเพิ่มความทันสมัยในระบบไอ ในรูปแบบภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงในส่วน จัดแสดงส่วนอื่น เพื่อดึงดูดให้กับผู้ใช้บริการให้เข้าใจในชม แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม อีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย

- ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ สรุปได้ดังนี้

เพิ่มจุดเส้นทางเดินภายในศูนย์ เป็นแผนผังภาพ ก่อนเข้าชมเพื่อสร้างความเข้าใจก่อน เดินชมภายในศูนย์บริการข้อมูล

เพิ่มจุดฝากสัมภาระ

เพิ่มทางออกฉุกเฉิน พร้อมระบบไฟฟ้าแจ้งเตือนในเวลาเกิดเหตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการเขต 6 และผู้เชี่ยวชาญ (นักโบราณคดี) ภายในศูนย์บริการ
ข้อมูลสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

- เนื้อหาการจัดแสดง ทั้ง 7 ส่วนการจัดแสดง ยังใช้จัดแสดงคงเดิม แต่สามารถนำเสนอ
เนื้อหาจัดแสดง ใหม่เพิ่มเติมจากเดิม ในส่วนจัดแสดงที่ไม่ได้รับความนิยม หลังจากการทำสำรวจของ
ผู้วิจัย
- การสื่อความหมายให้กับผู้ใช้บริการควรเพื่อสร้างความเข้าใจโดย สื่อกลางเป็นการ
ถ่ายทอดเรื่องราวในการจัดแสดงที่น่าสนใจ และไม่เกิดความน่าเบื่อหน่ายของผู้ใช้บริการ ที่มีต่อ
อาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์
- ข้อเสนอแนะ การจัดส่วนบริการสำหรับผู้ใช้บริการ ควรเพิ่มส่วนพักคอย ให้เพียงพอกับ
ความต้องการปรับปรุงส่วนจัดจำหน่ายของที่ระลึก แบ่งแยกพื้นที่ออกให้ชัดเจน และเป็นระเบียบ
สวยงาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูล

ตารางที่ 4.2 ความเห็นความคิดเห็นต่อการปรับปรุงสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูล

ลำดับ	องค์ประกอบ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1	ส่วนจัดแสดง แบบ 3D สามมิติ	3	100.00
2	ภาพสันนิฐานจำลองโบราณสถาน พร้อมแสงและเสียง	3	100.00
3	ส่วนอบรมเกี่ยวกับข้อมูลโบราณสถานและประวัติศาสตร์	2	66.67
4	ผังเส้นทางเดินชมอุทยานในเขตเมือง แบบ สามมิติ	2	66.67
5	ผังเส้นทางเดินชมอุทยานในเขตนครชุม แบบ สามมิติ	2	66.67
6	เนื้อหาจัดแสดงเรื่อง วิถีชีวิตของชาวเมืองกำแพงเพชร	1	33.33
7	เนื้อหาจัดแสดงเรื่อง เมืองนครชุม เมืองกำแพงเพชร	0	0
8	เจ้าหน้าที่นำชมภายในศูนย์	2	66.67
9	เกมส์ เกี่ยวกับประวัติอุทยานกำแพงเพชรและสุโขทัย	2	66.67
10	ส่วนบริการข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต free Wi-Fi	3	100.00
11	ส่วนบริการสาธารณะ	1	33.33
12	ส่วนจำหน่ายของที่ระลึก	2	66.67
13	ส่วนพักคอย	3	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลำดับ	องค์ประกอบ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
14	จุดฝากของสัมภาระ	2	66.67
15	ร้านกาแฟ	3	100.00

สรุปผลวิเคราะห์จาก ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูล พบว่า ส่วนความต้องการ ความเห็นร้อยละ 100 คือส่วนพื้นที่ ที่เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์บริการข้อมูลให้ความสำคัญ และต้องการเพิ่มขึ้นหรือปรับปรุงพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ลำดับที่น้อยที่สุดของส่วนพื้นที่ไม่ต้องการจัดแสดง ได้แก่ส่วนเนื้อหาจัดแสดงเรื่อง เมืองนครชุม เมืองกำแพงเพชร คิดเป็นร้อยละ 0 ของความต้องการ ลำดับรองลงมาคือ เนื้อหาจัดแสดงนิทรรศการเรื่อง วิถีชีวิตของชาวเมืองกำแพงเพชรคิดเป็นร้อยละ 33.33

4.2 การเสนอผลวิเคราะห์ จากแบบสอบถามผู้มาใช้บริการหลังการเข้าชมภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็น แบบสอบถาม 1 ชุด จำนวน 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ให้บริการศูนย์บริการข้อมูล

ตอนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ใช้บริการ ทางกายภาพภายในศูนย์บริการข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ตารางที่ 4.3 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	49	51.60
หญิง	46	48.40
รวม	95	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	60	63.16
20-30 ปี	6	6.32
31-40 ปี	15	15.79
41-50 ปี	12	12.63
มากกว่า 51 ปี	2	2.11
รวม	95	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	13	13.70
มัธยมศึกษา	51	53.70
ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา	7	7.40
ปริญญาตรี	16	16.80
สูงกว่าปริญญาตรี	8	8.40
รวม	95	100.00
4. อาชีพ		
พนักงานบริษัทเอกชน	7	7.40
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	15	15.80
ธุรกิจส่วนตัว	8	8.40
แม่บ้าน	3	3.20
นักเรียน/นักศึกษา	62	65.30
รวม	95	100.00

สรุปผลวิเคราะห์ จากตารางที่ 4.3

จากการวิเคราะห์พบว่า ส่วนใหญ่ผู้มาใช้บริการศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นนักเรียน-นักศึกษาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.1 อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.16 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 53.7 รองลงมาเป็นอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 15.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ตารางที่ 4.4 การจำแนกลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล

พฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. จุดประสงค์หลักของการเดินทางเข้าชม		
• เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	18	18.90
• ศึกษาประวัติศาสตร์	20	21.10
• ประชุมสัมมนา	1	1.10
• ทักษะศึกษา	55	57.90
รวม	95	100.00
2. จำนวนครั้งที่เข้าชมศูนย์บริการข้อมูล		
• ครั้งแรก	77	81.00
• ครั้งที่ 2	10	10.50
• ครั้งที่ 3	3	3.20
• มากกว่า 3 ครั้ง	5	5.30
รวม	95	100.00
3. ส่วนจัดแสดงที่ได้รับความนิยมสนใจ		
• โซนที่ 1	9	9.50
• โซนที่ 2	13	13.70
• โซนที่ 3	6	6.30
• โซนที่ 4	17	17.90
• โซนที่ 5	47	49.50
• โซนที่ 6	3	3.20
• โซนที่ 7	0	0
รวม	95	100.00
4. ระยะเวลาใช้บริการในศูนย์บริการข้อมูล		
• ไม่เกิน 30 นาที	16	16.80
• 30 นาที-60 นาที	52	54.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

พฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
<ul style="list-style-type: none"> 60 นาที ขึ้นไป 	27	28.40
รวม	95	100.00
5.ปัจจัยหลักที่มาจากอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร		
<ul style="list-style-type: none"> ความดึงดูดในสถานที่ท่องเที่ยว เดินทางสะดวก การประชาสัมพันธ์และข่าวสาร อยู่ในเส้นทางผ่าน เป็นคนในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร 	54 22 5 12 2	56.80 23.20 5.30 12.60 2.10
รวม	95	100.00
6. ช่วงวัน ที่ใช้บริการอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร		
<ul style="list-style-type: none"> วันธรรมดา วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ 	16 73 6	16.80 76.80 6.30
รวม	95	100.00
7.ช่วงเวลาที่ใช้พื้นที่ให้บริการ(8:00-16:00)		
<ul style="list-style-type: none"> ก่อน 9:00 9:00-12:00 น. 12:00-16:00 น. 	14 67 13	14.70 70.50 13.70
รวม	95	100.00
8. ลักษณะการเดินทางมายังศูนย์บริการข้อมูล		
<ul style="list-style-type: none"> เดินทางคนเดียว มากับเพื่อน มากับครอบครัว มากับกรุ๊ปทัวร์ อื่นๆ 	1 16 6 71 1	1.10 16.80 6.30 74.70 1.10
รวม	95	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

พฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
9.วิธีการเดินทางมายังศูนย์บริการข้อมูล		
• รถส่วนตัว	14	14.70
• รถโดยสารประจำทาง	3	3.20
• รถบริการท่องเที่ยว	17	17.90
• รถบัสนำเที่ยว	61	64.20
รวม	95	100.00
10.ความต้องการกลับมาชมศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร		
• ต้องการ	63	66.30
• ไม่ต้องการ	29	30.50
• ไม่แน่ใจ	3	3.20
รวม	95	100.00

สรุปผลวิเคราะห์ จากตารางที่ 4.4

พบว่า ศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร พฤติกรรมหลักของผู้ใช้บริการคือเพื่อทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.9 เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 21.1 เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 18.9 อีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ผู้ใช้บริการเข้ามาชมนิทรรศการคือ ความน่าสนใจในของสถานที่ท่องเที่ยวโบราณสถาน คิดเป็นร้อยละ 56.8 อีกทั้งสามารถ เดินทางมายังอุทยานฯ ได้สะดวกคิดเป็นร้อยละ 23.2 ลักษณะการเดินทางเป็นกรุป คิดเป็นร้อยละ 74.7 พาหนะที่ใช้เป็น รถบัสนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 64.2

ส่วนใหญ่ผู้ใช้บริการ ยังไม่เคยเดินทางมาใช้บริการศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร คิดเป็นร้อยละ 81

ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร มีส่วนจัดแสดงนิทรรศการทั้งหมด 7 โซน ที่ได้รับความสนใจจากผู้บริการที่สุดคือ โซนที่ 5 ความรุ่งเรืองของกำแพงเพชร คิดเป็นร้อยละ 49.5 ส่วนจัดแสดงที่ได้รับความนิยมน้อยสุดจากผู้บริการ คือ โซนที่ 7 กิจกรรมของศูนย์บริการข้อมูล นิทรรศการภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ 30 นาที -60 นาที

คิดเป็นร้อยละ 54.7 ซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสมกับการจัดแสดงนิทรรศการ ทั้งหมด 7 โซน

ช่วงวัน เสาร์ -อาทิตย์ มีผู้ใช้บริการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.8

ผู้ใช้บริการ ต้องการกลับมาเยี่ยมชม ศูนย์เป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 66.3 ร้อยละ 3.2 ยังไม่แน่ใจว่าต้องการเข้ามาชมนิทรรศการ ภายในศูนย์บริการข้อมูล

ตารางที่ 4.5 การจำแนกความต้องการ ผู้ใช้บริการ ทางกายภาพภายในศูนย์บริการข้อมูล

ลำดับ	องค์ประกอบ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1	ส่วนจัดแสดง แบบ 3D สามมิติ	32	33.70
2	ภาพสัณนิฐานจำลองโบราณสถาน พร้อมแสงและเสียง	15	15.80
3	เนื้อหาจัดแสดงเรื่อง วิถีชีวิตของชาวเมืองกำแพงเพชร	3	3.20
4	เนื้อหาจัดแสดงเรื่อง เมืองนครชุม เมืองกำแพงเพชร	4	4.20
5	ผังเส้นทางเดินชมอุทยานในเขตนครชุม แบบ สามมิติ	5	5.30
6	ผังเส้นทางเดินชมอุทยานในเขตเมือง แบบ สามมิติ	1	1.10
7	ส่วนอบรมเกี่ยวกับข้อมูลโบราณสถานและประวัติศาสตร์	1	1.10
8	เจ้าหน้าที่นำชมภายในศูนย์	2	2.10
9	เกมส์ เกี่ยวกับประวัติอุทยานกำแพงเพชรและสุโขทัย	8	8.40
10	ส่วนบริการข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต Free Wi-Fi	6	6.30
11	ส่วนบริการสาธารณะ	2	2.10
12	ส่วนจำหน่ายของที่ระลึก	3	3.20
13	ส่วนพักผ่อน	7	7.40
14	จุดฝากของสัมภาระ	1	1.10
15	ร้านกาแฟ	5	5.30
รวม		95	100.00

สรุปผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.5 พบว่าพฤติกรรมความต้องการทางกายภาพที่ ผู้บริการพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล โดยเลือกลำดับจากความต้องการแรกของผู้ใช้บริการ ดังนี้ ส่วนจัดแสดง แบบ 3D สามมิติ(Multimedia ,TV ,Sound System) คิดเป็นร้อยละ 33.4 ส่วนจัดแสดงภาพสัณนิฐานจำลองโบราณสถาน พร้อมแสงและเสียง คิดเป็นร้อยละ 15.8 เกมส์เกี่ยวกับประวัติอุทยานกำแพงเพชรและสุโขทัย คิดเป็นร้อยละ 8.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 6.3 ความต้องการร้านกาแฟ คิดเป็นร้อยละ 5.3

4.3 การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรม และกายภาพภายในอาคาร ศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

4.3.1 การสำรวจพฤติกรรม และกายภาพภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรมีรายละเอียดดังนี้

- ลักษณะทางกายภาพภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
- ลักษณะการตกแต่งภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
- ลักษณะการใช้พื้นที่ ประโยชน์ภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์

กำแพงเพชร

การให้ค่าคะแนน 5 ค่าจากการวิเคราะห์ ดังนี้

ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ปรับปรุง
5	4	3	2	1

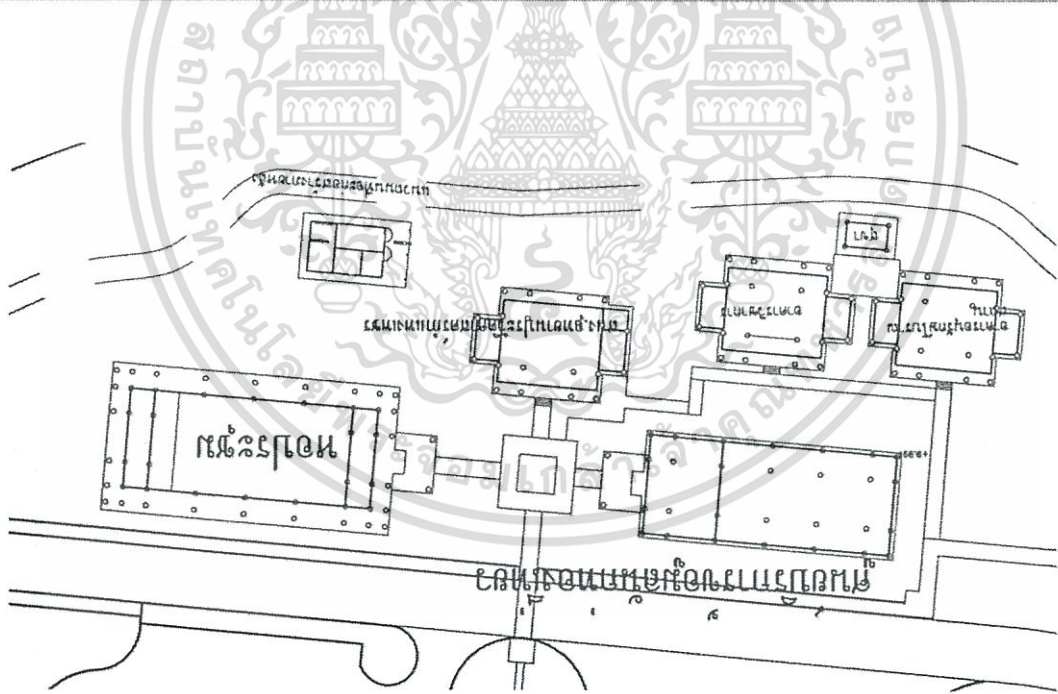
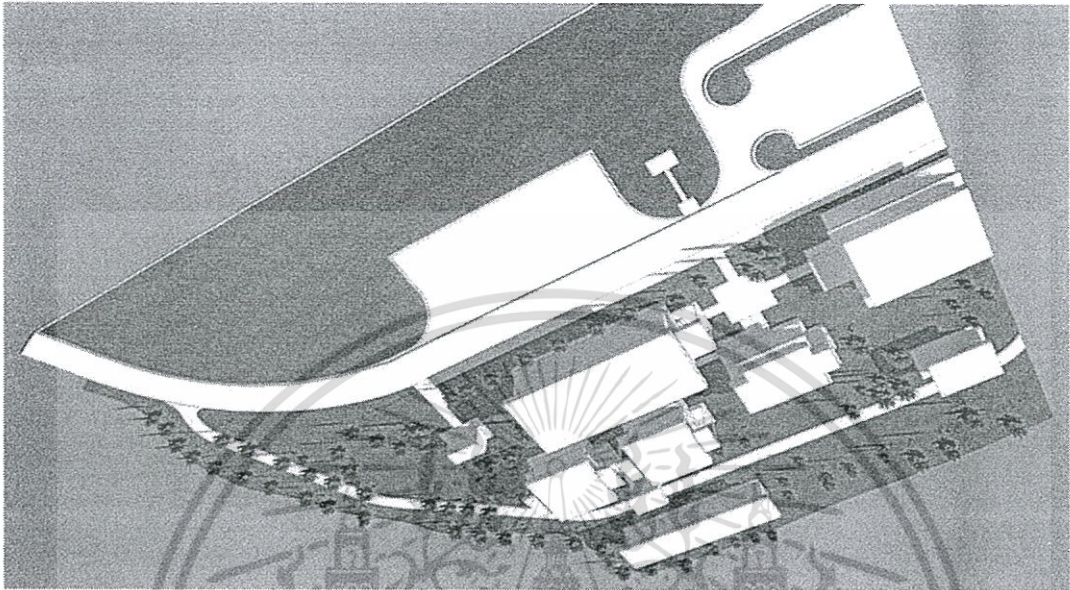
สรุปผลวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 การตกแต่งภายในที่ควรปรับปรุง เรียงลำดับตำแหน่งที่ควรปรับปรุง มากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ

1. ตำแหน่งที่ 1. โถงต้อนรับ
2. ตำแหน่งที่ 2 มรดกโลก และประโยชน์ที่ได้รับ
3. กำเนิดกำแพงเพชรและพัฒนาการจากสมัยสุโขทัยถึงอยุธยา

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรม และกายภาพภายใน
อาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โซนที่ 1

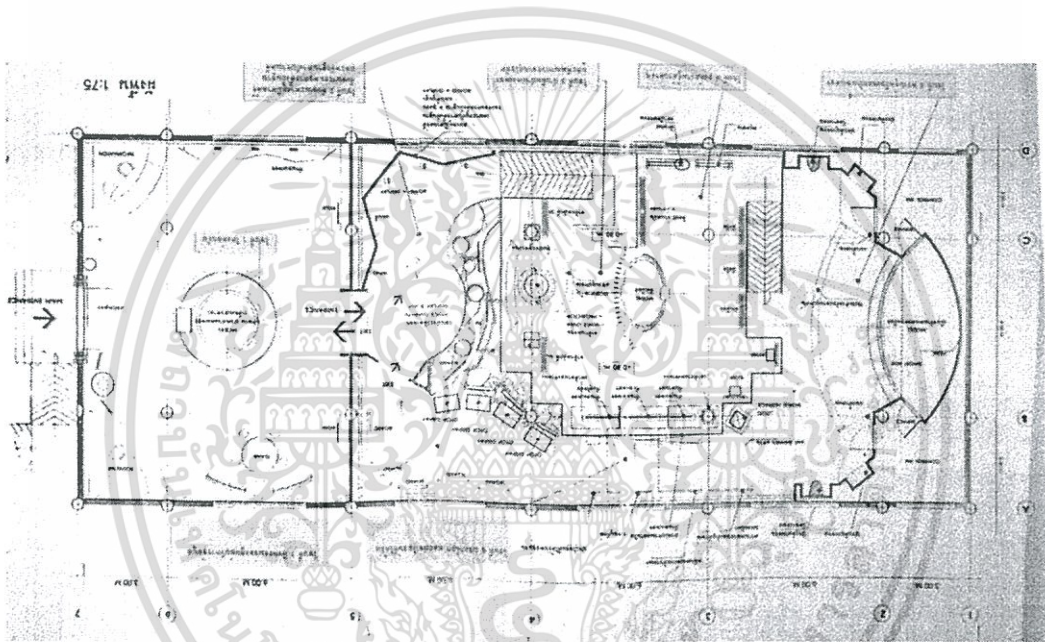
พฤติกรรมของผู้ใช้บริการที่มีต่อการใช้บริการ ในส่วนจัดแสดง ภายในศูนย์บริการข้อมูล	zone1 ส่วนโถงต้อนรับ	zone2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐาน	zone3 กำเนิดกำแพงเพชร และพัฒนาการจาก สมัยสุโขทัยถึงอยุธยา	zone4 องค์ความรู้ด้าน ต่างๆ	zone5 ความรุ่งเรือง ของกำแพงเพชร	zone6 มรดกโลก และ ประโยชน์ที่ได้รับ	zone7 กิจกรรมของ ศูนย์บริการ ข้อมูล
1. ความรู้และความบันเทิงที่ได้รับ	4	1	2	3	5	1	1
2. ความสะดวกสบายของการบริการ	2	3	2	3	4	2	1
3. ระยะเวลาอคอยในการเข้าชม		3	3	3	4	3	3
4. การบริการของเจ้าหน้าที่	5	4	4	4	4	3	4
5. การให้คำแนะนำก่อนการให้บริการ	4	4	4	4	4	3	4
6. เนื้อหาเหมาะสม กับระยะเวลาที่ชม	2	2	2	4	5	1	1
7. ความเข้าใจในเนื้อหาการจัดแสดง	2	3	1	3	5	3	3
8. พื้นที่ภายในศูนย์มีขนาดเหมาะสมกับการจัดแสดง	3	3	2	3	4	2	2
9. ทางเดินสัญจรภายในส่วนจัดแสดงกว้างเหมาะสม	2	2	2	3	3	1	1
10. ทางเดินสัญจร ภายในศูนย์ง่ายต่อการเดินชม	2	2	2	2	4	2	2
12. แสงไฟมีความสว่างเหมาะสม กับทางเดินชม	1	1	1	1	3	1	1
13. ความสวยงามของสถานที่บริเวณโถงทางเข้า	1	3					
14. ความสวยงามของการออกแบบตกแต่งภายในส่วนจัดแสดง	2	2	2	3	4	1	1
15. การจัดวางชั้นขายของที่ระลึก	1	3					
16. การใช้อ่านรายการให้เข้ามาถึงโดยป้ายบอกทางของอุทยาน	1						
17. ความสวยงามของการสื่อที่ใช้ในการจัดแสดง	2	3	2	3	4	3	
17. การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้าชม	3	3	3	3	5	4	3
18. การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว	3	2	4	4	4		
19 ความเหมาะสมของเอกสารที่แจกเก็บเนื่องจากการจัดแสดง	3	1	3	4	5	3	3
20. การโฆษณา-ประชาสัมพันธ์เนื้อหาการจัดแสดง	2	2	4	4	5	4	2
รวม	11	47	43	54	72	37	32

ภาพที่ 4.1 แสดงภาพแสดงรายละเอียดของบริเวณภายในของโรงพิมพ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะ ๘9 ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 แสดงแผนผังภายในของศูนย์บริการข้อมูลภูมิสารสนเทศวิทยาการคอมพิวเตอร์กำแพงเพชร

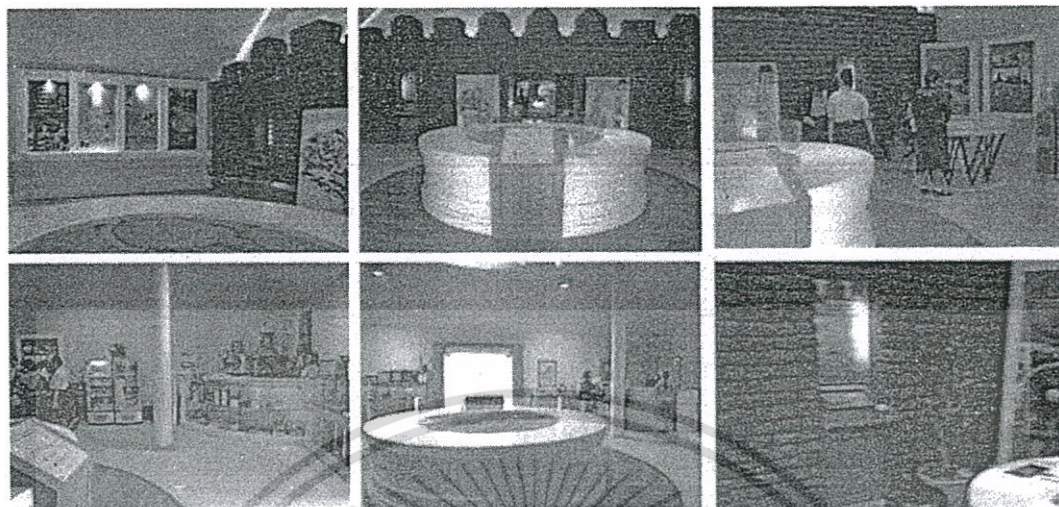

1. ส่วนโถงต้อนรับ
2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการตั้งฐานข้อมูลและเส้นทางจราจรคน
3. ภาณุภัณฑ์กำแพงเพชรและพัฒนากิจการกลุ่มที่อยู่อาศัย
4. องค์ความรู้ด้านต่างๆ
5. ความรู้เรื่องของกำแพงเพชร
6. มรดกโลก และประเทศไทยได้รับ
7. กิจกรรมของศูนย์บริการข้อมูล

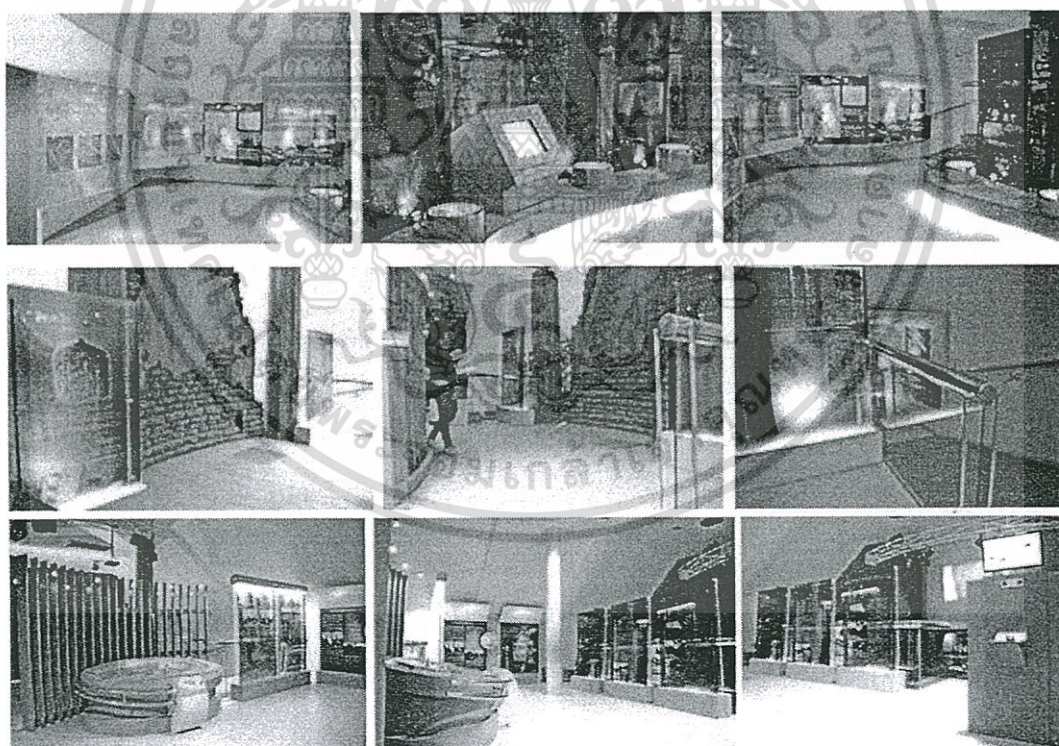
กำแพงเพชร

4.3.2 ลักษณะการตกแต่งภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลภูมิสารสนเทศวิทยาการคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

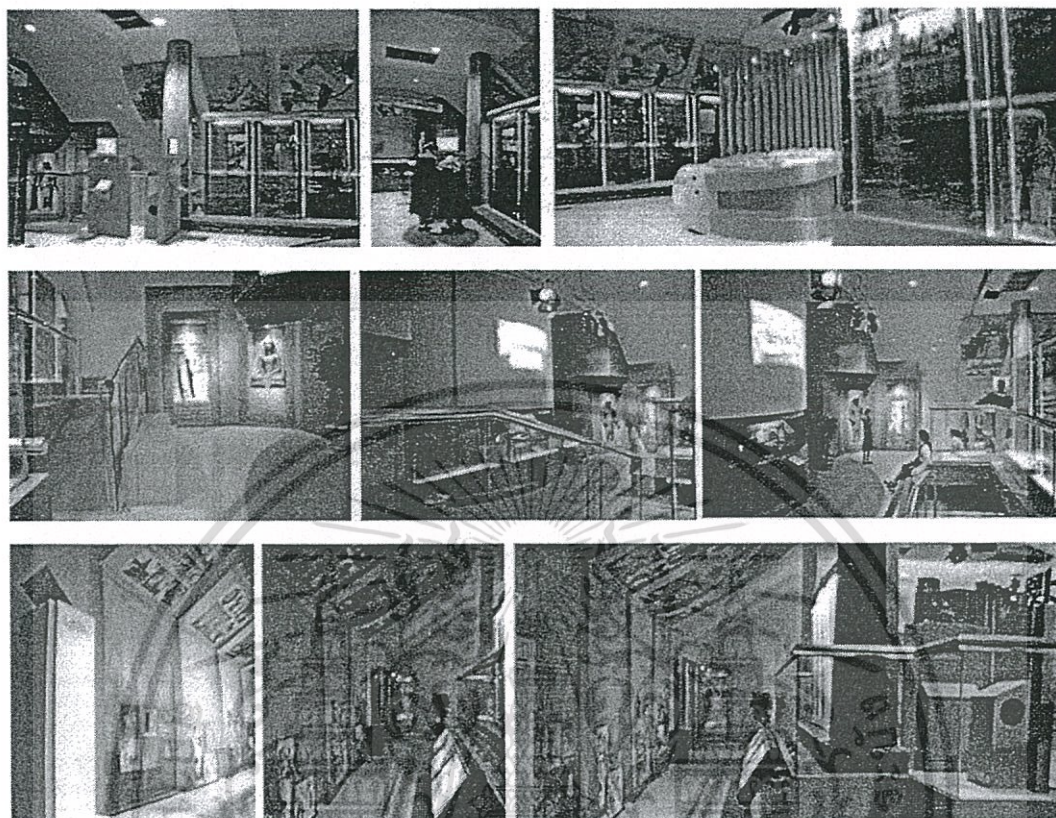

ภาพที่ 4.3 แสดงภายในการตกแต่งโถงต้อนรับ

ภาพที่ 4.4 การตกแต่งโถงต้อนรับของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.4 (ต่อ)

4.3.3 วิเคราะห์องค์ประกอบภายใน และการตกแต่งของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร แบ่งเป็น 7 โซนดังนี้

1. ส่วนโถงต้อนรับ ประกอบด้วย ทางเข้าหลัก เคนเตอร์สำหรับติดต่อเจ้าหน้าที่ทางด้านซ้ายมือของทางเข้า เคนเตอร์ขายของที่ระลึก, เคนเตอร์เล่นเกมส์ , ตู้จำหน่ายน้ำดื่มอยู่ทางด้านขวา Board Display และโมเดลจัดแสดงเนื้อที่อุทยานประวัติศาสตร์อยู่กลางโถงทางเข้า
2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานและหลักฐานทางโบราณคดี ประกอบด้วย แผนที่นูนสูง ,Board Display อยู่ติดทางเข้า-ออกภายในด้านเข้าซ้ายมือ
3. กำเนิดกำแพงเพชรและพัฒนาการจากสมัยสุโขทัยถึงอยุธยา ประกอบด้วยจารึกหลักที่ 38 โมเดลขุมประตู่จำลอง เสาศิลาแลงจำลอง จารึกนครชุมจัดแสดงแบบ Voice Over Projector
4. องค์ความรู้ด้านต่างๆ ประกอบไปด้วย ผังเมืองโมเดล Board Display แสดงรายละเอียดผังวัด ผังเมืองคอมพิวเตอร์สำหรับกดเรื่องราวโบราณสถาน กำแพงเพชร และเมือง

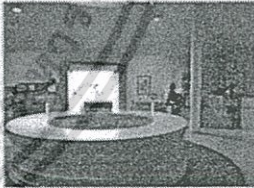

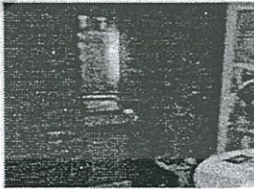
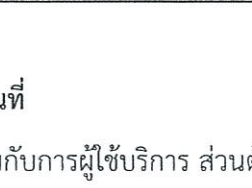
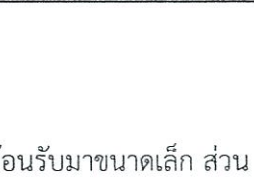
ใกล้เคียงในอดีต ลักษณะสถาปัตยกรรม สกulpture วางในตำแหน่งรอบโซน
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ความรุ่งเรืองของกำแพงเพชร ประกอบด้วย ประติมากรรมจำลอง ด้านซ้ายและขวา ตรงกลางจัดแสดงเรื่องราวเมืองกำแพงเพชร แบบProjector And Sound มีให้เลือกฟังบรรยายเป็น ภาษาภาษาไทย-อังกฤษ มีเก้าอี้สำหรับนั่งชม ความยาวเนื้อหา 10 นาที

6. มรดกโลก และประโยชน์ที่ได้รับ ประกอบด้วย แท่นประติมากรรมลอยตัว สัญลักษณ์ Unseco วางในตำแหน่งด้านซ้ายของทางเดินย่อย Board Display Over Hang เป็นเรื่องราว หลักเกณฑ์การพิจารณาเป็นมรดกโลก การอนุรักษ์ ประโยชน์ต่อชุมชน ด้านขวา Display ภาพ โบราณสถานในกำแพงเพชร

7. กิจกรรมของศูนย์บริการข้อมูล ประกอบด้วย Board Display เรื่องราวกลุ่มผลิตภัณฑ์ Otop ของกำแพงเพชร วางในตำแหน่งทางด้านซ้ายและขวาของทางเดิน

ตารางที่ 4.7 โซนที่ 1 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลอุทยาน ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

รายละเอียด	รูปแบบ	ภาพประกอบ	
การกำหนดพื้นที่ไร้สอย	การกำหนดพื้นที่ไม่เหมาะสมกับจำนวนคนที่ใช้บริการกับจำนวนคน ที่ให้บริการ ส่วน คอนกรีตประสาธน์ จำหน่ายของที่ระลึก ส่วน เกมสืทดสอบความรู้ด้านประวัติศาสตร์กำแพง อุทยานประวัติศาสตร์ Board Display แผนที่แนะนำอุทยานอุทยาน		
องค์ประกอบภายใน			
ลักษณะรูปแบบการตกแต่ง	แสงสว่างค่อนข้างน้อย บรรยากาศโดยรวมไม่สว่าง พื้นปูด้วย กระเบื้องยางและ พื้นหินขัด		
ลักษณะรูปแบบการจัดแสดง	โมเดลจำลองเมืองจำลอง Board Display แผนที่แนะนำอุทยานอุทยาน ลูกเล่นเกมส์ ไม่น่าสนใจ จุดจำหน่ายของค่อนข้าง มีค่านักท่องเที่ยวไม่สามารถหยิบสินค้าชมได้ทั้งหมด		

สรุปจากตารางที่ 4.7 โซนที่ 1 ด้านพื้นที่

- ขนาดพื้นที่การจัดวางผัง ไม่เหมาะสมกับการใช้บริการ ส่วนต้อนรับมาขนาดเล็ก ส่วนจำหน่ายสินค้ามีขนาดพื้นที่ใช้งานใหญ่กว่า ส่วนต้อนรับ
- ขนาดพื้นที่จัดแสดงมีผู้ให้บริการน้อย เนื่องจากอยู่ใกล้กับส่วนเล่นเกมส มากเกินไป
- พื้นที่ เล่นเกมส์ อยู่ทางด้านขวาใกล้จุดจำหน่าย น้ำดื่ม

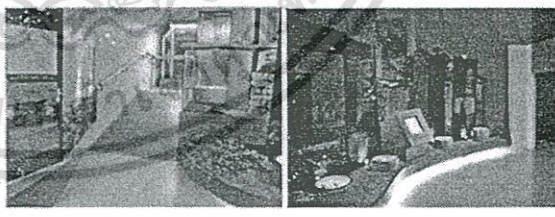
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผู้จัดจำหน่ายสินค้ามีให้บริการ

สรุปจากตารางที่ 4.7 โซนที่ 1 การตกแต่ง

- แสงสว่างค่อนข้างน้อย
- พื้นปูด้วยกระเบื้องยาง และพื้นหินขัด แบ่งโซนจัดแสดง และทางสัญจรได้อย่างชัดเจน
- โทนสีภายในส่วนโถง ใช้สีครีมให้บรรยากาศอบอุ่น
- ฝ้าเพดานแบบเรียบทาสี ไม่มีส่วนตกแต่ง

ตารางที่ 4.8 โซนที่ 2 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

รายละเอียด	รูปแบบ	ภาพประกอบ
1.การกำหนดพื้นที่ใช้สอย	ขนาดส่วนจัดแสดงแบ่งออกเป็น 2 ซ้ำง ของทางเดินสัญจร ทำไว้ทางเดินแคบ ทางเดินเชื่อมต่อไปโซนอื่นมีการยกระดับ ยกส่วนจัดแสดงไม่เคล มีส่วนจัดแสดง ที่ผนังด้านซ้าย เป็น Board Display นูนต่ำ	
2.องค์ประกอบภายใน ลักษณะรูปแบบการตกแต่ง	แสงสว่างค่อนข้างน้อย บรรยากาศโดยรวมไม่สว่าง พื้นหินขัด มีทางเชื่อมไปโซนจัดแสดงที่ 3 เป็นพื้นกระเบื้องยาง ยกระดับค่อนข้างลาดชัน ผู้สูงอายุ และผู้พิการทางขาไม่สะดวกในการใช้บริการ	
ลักษณะรูปแบบการจัดแสดง	Borad display ตัวหนังสือเล็กเกินไป มีด ทำให้อ่านไม่สะดวก แผ่นที่นูนสูงและมีไฟแสดงจุดสำคัญแต่ชำรุด	

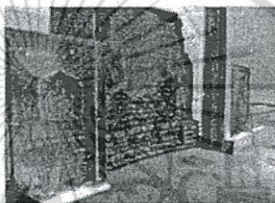

สรุปจากตารางที่ 4.8 โซนที่ 2 พื้นที่และการตกแต่ง

- แบ่งออกเป็น ส่วนจัดแสดงแบบถาวร จัดแสดงวัตถุจริงในเส้นทางด้านขวาของทางเข้า พร้อมจัดแสดง
- ขนาดทางสัญจร เหมาะสมกับส่วนจัดแสดง
- ส่วนจัดแสดงด้านซ้ายจัดแสดงประวัติ ในลักษณะบอร์ด พร้อมภาพประกอบ มีบางส่วน

เอกสารนี้ใช้รูดเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แสงสว่างค่อนข้างน้อย
- พื้นปูหินขัด
- โทนสีภายใน ใช้สีครีมให้บรรยากาศอบอุ่น
- ฝ้าเพดานแบบเรียบทาสี ไม่มีส่วนตกแต่ง

ตารางที่ 4.9 โซนที่ 3 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

รายละเอียด	รูปแบบ	ภาพประกอบ
การกำหนดพื้นที่ใช้สอย	การกำหนดพื้นที่ไม่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ และคนพิการ ทางเดินค่อนข้างแคบ พื้นมีการกระเบื้อง ทางสัญจรภายในแคบ ไม่รองรับในช่วงเวลานักท่องเที่ยวมาก ทำให้ เดินชนกัน	
องค์ประกอบภายใน	2. ลักษณะรูปแบบการตกแต่ง แสงสว่างค่อนข้างน้อย บรรยากาศโดยรวมไม่สว่าง พื้นหินขัด มีทางเชื่อมไปโซนจัดแสดงที่ 3 เป็นที่กระเบื้องยางยกระดับค่อนข้างลาดชัน การตกแต่งเพื่อความสวยงามมีน้อย	
3. ลักษณะรูปแบบการจัดแสดง	Board Display จารึกนครชุม ด้วยสิ่งพิมพ์ คิดบนแท่นแสดง มีจอโปรเจคเตอร์แสดงเรื่องราว 1 ชุด แต่ชำรุด Board จัดแสดงเรื่องราววีรกรรมนครชุม ๓	

สรุปจากตารางที่ 4.9 โซนที่ 3 พื้นที่และการตกแต่ง

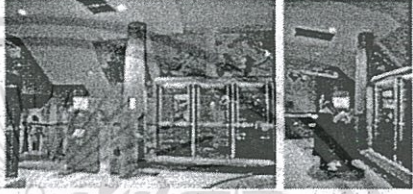
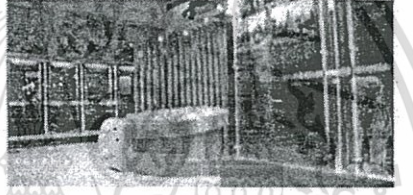
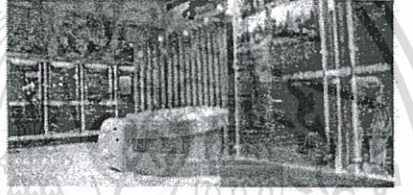
- แบ่งออกเป็น ส่วนจัดแสดงแบบถาวร จัดแสดงวัตถุจำลองในแท่นทางด้านขวา
- ขนาดทางสัญจร ค่อนข้างแคบ
- ส่วนจัดแสดงด้านซ้ายจัดแสดงประวัติ ในลักษณะบอร์ด พร้อมภาพประกอบพร้อมเสียง

บรรยายชำรุด

- แสงสว่างค่อนข้างน้อย เนื่องจากโคมไฟฟ้าชำรุด
- พื้นยกระดับจากพื้น สูง 1 เมตร มีทางลาดสำหรับเดินขึ้นมายังส่วนจัดแสดงค่อนข้างชัน
- ไขว้สตุกระเบื้องยาง
- โทนสีภายใน ใช้สีครีมให้บรรยากาศอบอุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสาร ฝ้าเพดานยิบซั่มทาสี ขาว มีส่วนตกแต่งฝ้าเพดาน ลวดระดับเป็นรูปเตี้ยนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 โซนที่ 4แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูล
อุทยาน ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

รายละเอียด	รูปแบบ	ภาพประกอบ
การกำหนดพื้นที่ใช้สอย	ขนาดทางเดินสัญจรเหมาะสม ส่วนจัดแสดงโมเดล ในเขตเมือง แบ่งพื้นที่ใช้สอยชัดเจน เป็นสัดส่วน มีจุดพักผ่อน	
องค์ประกอบภายใน		
2.ลักษณะรูปแบบการตกแต่ง	การตกแต่งใช้โทนที่เรียบง่าย โทนอบอุ่น แสงสว่างน้อย เนื่องจากอุปกรณ์การชำรุด พื้นยกต่อเนื่องจาก โซนที่ ๒ ด้วยกระเบื้องยาง เพดานเส้นระดับแนวเดียวกับพื้นที่นั่งเอน	
3.ลักษณะรูปแบบการจัดแสดง	พื้นที่จัดแสดงพร้อมสิ่งพิมพ์ ป้ายอะคริลิกใส มีขนาดค่อนข้างเล็ก อ่านยากเนื่องจากป้าย ด้านหลังไม่โชน มรดกโลกบริเวณการจัดแสดง มีส่วนจัดแสดง โดยใช้คอมพิวเตอร์แสดง รายละเอียดโบราณสถานในเขตอุทยาน	

สรุปจากตารางที่ 4.10 โซนที่ 4 พื้นที่และการตกแต่ง

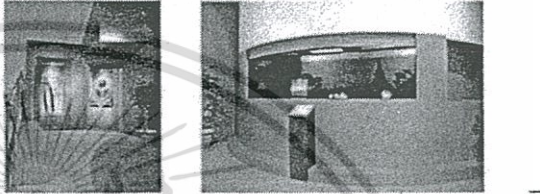
- แบ่งออกเป็นสวนจัดแสดงแบบถาวร จัดแสดงวัตถุจำลองในแทนทางด้านขวา
- ขนาดทางสัญจร เหมาะสมกับสวนจัดแสดง
- แบ่งสวนจัดแสดงด้านซ้ายเป็นโมเดลพร้อมกตบรรยาย แต่ชำรุดเสียหายไม่สามารถใช้

ด้านขวา ลักษณะบอร์ด พร้อมภาพประกอบ จุดให้องค์ความรู้ Tv พร้อมเสียงบรรยาย

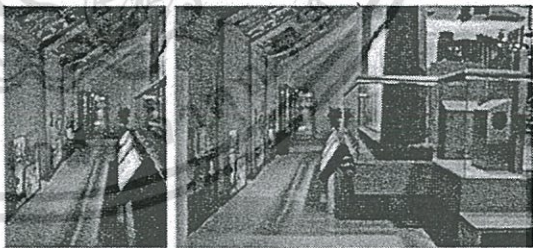

- แสงสว่างค่อนข้างน้อย เนื่องจากคอมพิวเตอร์ชำรุด
- พื้นยกระดับจากพื้น สูง 1 เมตร ระดับเดียวกับสวนจัดแสดงที่ 3
- พื้นวัสดุกระเบื้องยาง
- โทนสีภายใน ใช้สีครีมทำให้บรรยากาศ อบอุ่น
- ฝ้าเพดานยิบข้มทาสีขาว มีส่วนตกแต่งฝ้าดาน ลดระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 โซนที่ 5 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

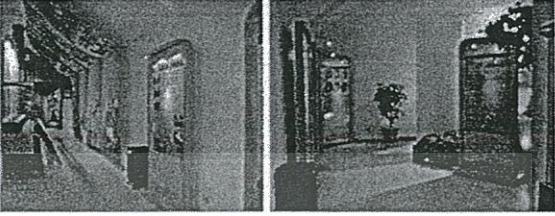

รายละเอียด	รูปแบบ	ภาพประกอบ
การกำหนดพื้นที่ใช้สอย	การบริหารศรขนาดใหญ่ แบ่งโซนชัดเจน ทางเดินสัญจรน้อย รองรับคนชมพร้อมกันได้ 6 คน ส่วนนั่งชม และพักผ่อน ห้องควบคุม	
องค์ประกอบภายใน		
2. ลักษณะรูปแบบการตกแต่ง	วัสดุส่วนใหญ่เป็นไม้ทาสี พื้นลวดระดับลมน้ำท่าโซนที่ 1-2 ตกแต่งด้วยต้นไม้ปลอม แสงสว่างน้อย เนื่องจากอุปกรณ์ชำรุด	
3. ลักษณะรูปแบบการจัดแสดง	เป็นการจัดแสดงนิทรรศการแบบ 3 มิติ ด้านข้างจัดแสดง ประติมากรรมจำลอง ทั้ง 2 ข้างเป็นไฮไลต์ สำคัญในการจัดแสดง นิทรรศการ	

ตารางที่ 4.12 โซนที่ 6 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

รายละเอียด	รูปแบบ	ภาพประกอบ
การกำหนดพื้นที่ใช้สอย	การบริหารศรขนาดเล็ก ทางเดินสัญจรค่อนข้างแคบ การจัดแสดงไม่น่าสนใจ แบ่งส่วนประติมากรรม สัญลักษณ์มรดกโลก	
องค์ประกอบภายใน		
2. ลักษณะรูปแบบการตกแต่ง	ผนังทาสี มีการตกแต่งโดยไร้สื่อจัดแสดงสิ่งที่มีที่ พื้นลวดระดับลมน้ำท่าโซนที่ 1-2 พื้นทึบดำมัน แสงสว่างน้อย เนื่องจากเต้าน้ำมัน Board Display Hanging ทำให้แสงสว่างค่อนข้างมืด Display ภาพโบราณคดีภายในกำแพงเพชร	
3. ลักษณะรูปแบบการจัดแสดง	สื่อด้วยสิ่งพิมพ์ จำนวนจากเต้าน้ำมัน จัดแสดง ประติมากรรมจำลองสัญลักษณ์มรดก โลก จัดแสดงนิทรรศการทั้งสองข้างทางสัญจร	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 โซนที่ 7 แสดงผลวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบภายในของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

รายละเอียด	รูปแบบ	ภาพประกอบ
การกำหนดพื้นที่ใช้สอย	การจัดนิทรรศการขนาดเล็ก ทางเดินสัญจรแคบมาก โซน 7 เชื่อมกับทางออกไปสู่โซนที่ 2	
องค์ประกอบภายใน	2.ลักษณะรูปแบบการตกแต่ง	
3.ลักษณะรูปแบบการจัดแสดง	แผ่น Board Display ทำจากไม้ ทำสี ทึบระดับเดียวกับโซนที่ 5 เป็นพื้นผนังขัด แสงสว่างน้อย เนื่องจากอุปกรณ์ชำรุด จัดวางนิทรรศการเรื่องการให้บริการของศูนย์ ทั้ง 2 ชำ สิ่งพิมพ์ประกอบด้วยภาพหรือคำบรรยาย	

สรุปจากตารางที่ 4.11 โซนที่ 5 สรุปพื้นที่ และการตกแต่งภายใน

- จัดแสดงแบบถาวร จัดแสดงวัตถุจำลอง พร้อมเสียงกตติงบรรยาย ด้านบนมีจอภาพ
สำหรับฉายภาพเนื้อเรื่องจัดแสดง พร้อมเสียงบรรยาย

- แบ่งส่วนจัดแสดงด้านซ้าย และขวา เป็นโมเดลจำลอง เกี่ยวกับโบราณสถาน

- มีส่วนนั่งชม เนื้อหา จำนวน 10 ที่

- ขนาดทางสัญจร ค่อนข้างแคบ

- แสงสว่างค่อนข้างน้อย มีทางลาดลงจากส่วนจัดแสดงที่ 4 ทำให้ทางสัญจรแคบ

พื้นวัสดุหินขัด ง่ายต่อการดูแลรักษา

- โทนสีภายใน ใช้สีครีมให้บรรยากาศอบอุ่น

- ฝ้าเพดานยิบขี้มทาสี ขาว มีส่วนตกแต่งฝ้าดาน ลดระดับ

สรุปจากตารางที่ 4.12 โซนที่ 6 พื้นที่และการตกแต่ง

- จัดแสดงแบบถาวร จัดแสดงวัตถุจำลอง พร้อมแท่น ป้ายกล่องไฟทางด้านขวาภาพพร้อม
คำบรรยาย

- แบ่งส่วนจัดแสดงด้านซ้าย และขวา

- ขนาดทางสัญจร ค่อนข้างแคบ อยู่ตรงกลางระหว่างส่วนจัดแสดง 2 ชำซ้าย -ขวา

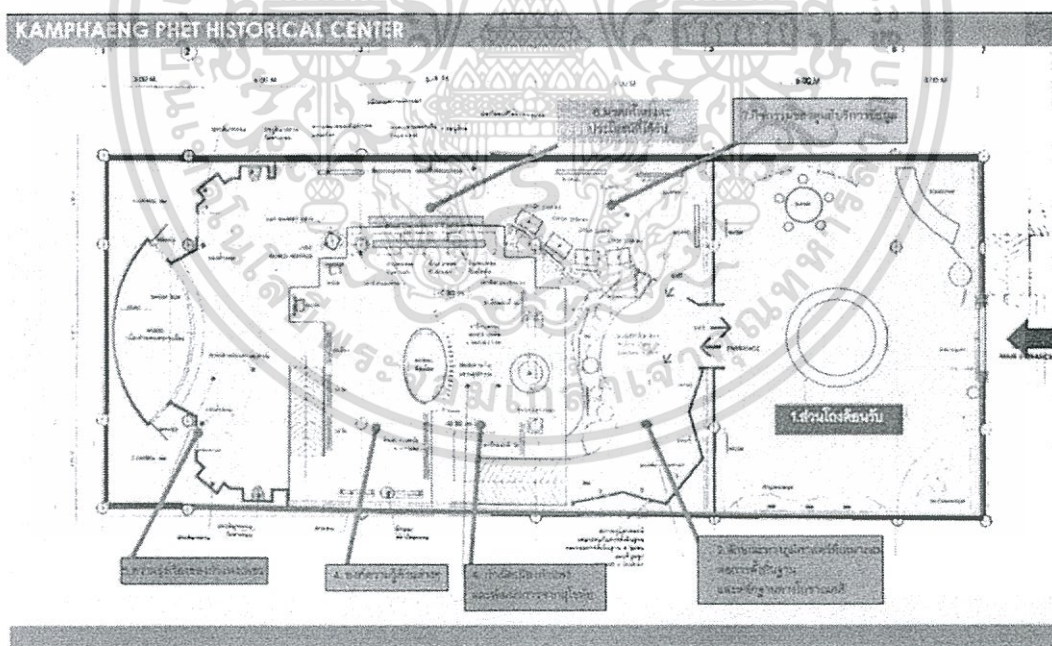
- แสงสว่างค่อนข้างน้อย มีการชำรุดของอุปกรณ์ไฟฟ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พื้นวัสดุหินขัด
- โทนสีภายใน ใช้สีครีมให้บรรยากาศอบอุ่น
- ฝ้าเพดานยิบฉั่มทาสีขาว มีส่วนตกแต่งฝ้าดาน ลดระดับ

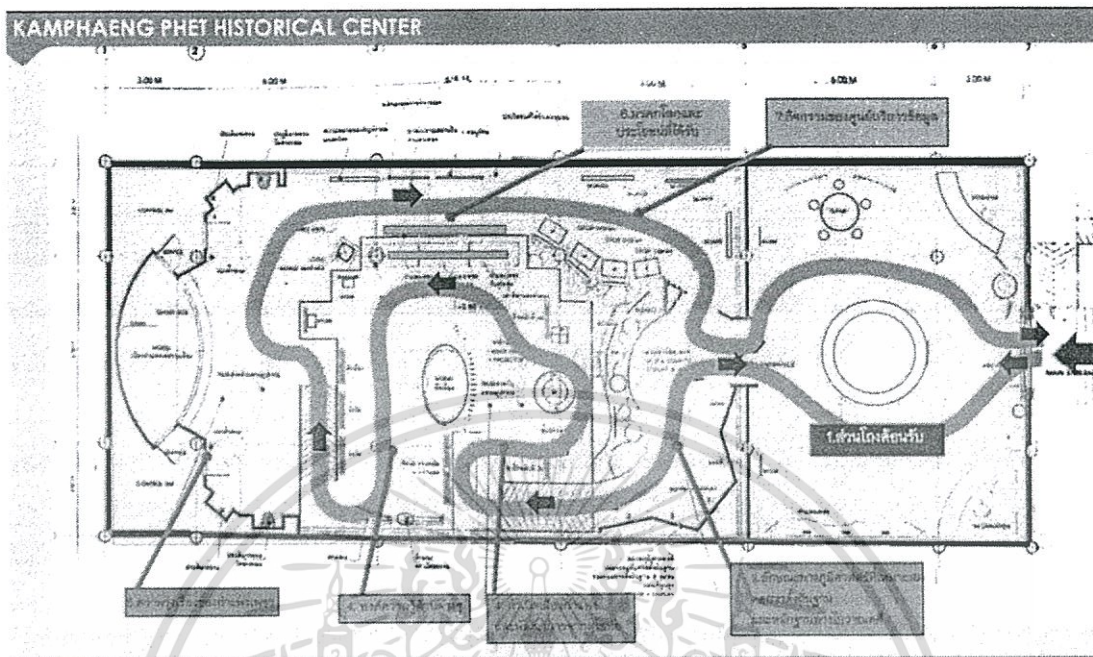
สรุปจากตารางที่ 4.13 โซนที่ 7พื้นที่และการตกแต่ง

- แทนจัดแสดงป้าย พร้อมไฟส่อง ภาพพร้อมคำบรรยาย
- แบ่งส่วนจัดแสดงด้านซ้าย และขวา
- ขนาดทางสัญจร แคบมาก เพราะซ้ายและขวาทางเดินเป็นจัดแสดงนิทรรศการ
- แสงสว่างค่อนข้างน้อย
- พื้นใช้วัสดุหินขัด
- โทนสีภายใน ใช้สีครีมให้บรรยากาศอบอุ่น
- ฝ้าเพดานยิบฉั่มทาสีขาว มีส่วนตกแต่งฝ้าดาน ลดระดับ

ภาพที่ 4.5 แสดงการวิเคราะห์ขนาดทางสัญจร ภายในศูนย์บริการข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5 (ต่อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

5.1 สรุปการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อสำรวจข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรม และความพึงพอใจผู้ให้บริการภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร
3. เสนอแนวทางการออกแบบวางผังจัดแสดงภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร

5.1.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ผู้ให้บริการศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร
2. ผู้ให้บริการศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ผู้ให้บริการ ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ นักโบราณคดี เจ้าหน้าที่ข้าราชการ จำนวน 5 คน(ศึกษาทั้งหมด)
2. ผู้ให้บริการภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน 100 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม ถึงพฤติกรรมผู้ให้บริการ และความต้องการความพึงพอใจด้านต่างๆ หลังการเข้าชมภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
2. แบบสำรวจ คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลทางประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ส่วนจัดแสดงต่างๆ และพื้นที่ใช้สอย
3. แบบสังเกต คือพฤติกรรมการใช้อาคารในส่วนจัดแสดงทั้งหมด ภายในอาคารศูนย์บริการข้อมูลทางประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และแบบสำรวจแบ่งออกเป็น ต่อไปนี้

1. ส่วนโถงต้อนรับ

2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานและหลักฐานทางโบราณคดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และพัฒนากิจการจากสมัยสุโขทัยถึงอยุธยาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. องค์ความรู้ด้านต่างๆ
5. ความรู้เรื่องของกำแพงเพชร
6. มรดกโลก และประโยชน์ที่ได้รับ
7. กิจกรรมของศูนย์บริการข้อมูล

5.1.4 สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ เจ้าหน้าที่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ ผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้บริการประจำศูนย์บริการข้อมูล จำนวน 3 คน เป็นเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ 2 คน นักโบราณคดี 1 คน ช่วงเวลาที่ให้บริการส่วนใหญ่เป็นเวลา 8:30 น. ระยะเวลาที่เข้ามาใช้บริการ มากกว่า 1 ชั่วโมง ซึ่งได้ให้บริการนำชมและบรรยาย แก่กลุ่มผู้ใช้บริการ ด้านข้อมูลทางการจัดแสดงในโซนต่างๆภายในศูนย์บริการข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นในการให้บริการ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้เข้าใช้บริการ อาคารศูนย์บริการข้อมูล คือ ส่วนใหญ่เป็น กลุ่มนักเรียน จำนวน 50-100 คน วันที่เข้ามาใช้บริการมากที่สุดคือ จันทร์-อาทิตย์ ช่วงเวลาระหว่าง 8:30-10.00 น.

ข้อคิดเห็นต่อความต้องการพื้นที่ของผู้ให้บริการในส่วนอาคารศูนย์บริการข้อมูล คิดเป็นความสำคัญ 3 ลำดับดังนี้

- ส่วนจัดแสดง 3 มิติ ส่วนจัดแสดงภาพสันนิฐานจำลองเมืองโบราณ พร้อมคำบรรยาย 2 ภาษา
- ส่วนพื้นที่ จัดอบรม ชี้แจงการนำชมศูนย์บริการข้อมูล
- ส่วนพื้นที่ใช้สอย แก่ผู้ใช้บริการประกอบด้วย ส่วนพักผ่อน ผักกาดส้ม

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเจ้าหน้าที่ด้านวิชาการวัฒนธรรมตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสื่อความหมายและการจัดแสดงโบราณสถาน โดยนำข้อมูลมาอธิบายเพื่อให้เข้าใจง่ายมากขึ้น โดยต้องการเพิ่มความทันสมัยเพื่อสะดวกในการเดินชมด้วยตัวเอง เช่นระบบมัลติมีเดียในการอธิบายข้อมูล เพิ่มความน่าสนใจให้กับผู้ใช้บริการทุกประเภท อีกทั้งยังใช้ทำกิจกรรมส่วนตัว เป็นจุดนัดพบพักผ่อนแก่ผู้ใช้บริการ

ข้อคิดเห็นเจ้าหน้าที่ด้านวิชาการวัฒนธรรม ส่วนเนื้อหาการจัดแสดง ยังใช้จัดแสดงเดิมเนื่องจัดแสดง ใหม่เพิ่มเติมจากเดิม ในส่วนจัดแสดงที่ไม่ได้รับความนิยม หลังจากการทำสำรวจของผู้วิจัย การสื่อความหมายให้กับผู้ใช้บริการควรเพื่อสร้างความเข้าใจโดย สื่อกลางเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวในการจัดแสดงให้น่าสนใจ และไม่เกิดความน่าเบื่อหน่ายของผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะ การจัดส่วนบริการสำหรับผู้ใช้บริการ ควรเพิ่มส่วนพักผ่อน ให้เพียงพอ กับความต้องการปรับปรุงส่วนจัดจำหน่ายของที่ระลึก แบ่งแยกพื้นที่ออกให้ชัดเจน และเป็นระเบียบ

เอกสารที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ เป็นนักเรียน-นักศึกษา เพศชาย อายุต่ำกว่า 20 ปี การศึกษาชั้นมัธยมตอนปลาย

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของผู้ใช้บริการศูนย์บริการข้อมูล อุทยานประวัติศาสตร์

กำแพงเพชร และความต้องการของผู้ใช้บริการ

จากการศึกษาพบว่า ศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ ใช้เป็นแหล่งหาความรู้ ทักษะศึกษาให้กับผู้ใช้บริการ ที่ต้องการศึกษาข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจด้วย ส่วนใหญ่ใช้เวลาเข้าชม 30 - 60 นาที ช่วงเวลา 9:00-12:00 ในวันเสาร์-อาทิตย์ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ต้องการกลับมาเยี่ยมชมอีกครั้ง เนื้อหาที่ได้รับความสนใจในส่วนจัดแสดง ต้องการให้การจัดแสดงเป็นแบบ มัลติมีเดีย พร้อมเสียงบรรยาย และภาพสไลด์นิทรรศการโบราณสถาน เช่นโซนที่ 5 ซึ่งเป็นโซนที่ได้รับความนิยม สูงสุดในการเข้าชม ส่วนที่ไม่ได้รับความสนใจชม คือโซนที่ 7

ข้อคิดเห็นต่อความต้องการพื้นที่ของผู้ใช้บริการในส่วนอาคารศูนย์บริการข้อมูล คิดเป็นความสำคัญ 3 ลำดับดังนี้

- ส่วนจัดแสดงพร้อมคำบรรยาย แบบมัลติมีเดียในโซนอื่นๆ
- ภาพสไลด์นิทรรศการโบราณสถาน 3 มิติ พร้อมบรรยาย
- ส่วนบริการด้านความบันเทิง และให้ความรู้ในรูปแบบเกมส์

บริการอินเทอร์เน็ต Free Wi-Fi

- การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพจากการสำรวจ ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรจังหวัดกำแพงเพชร

จากผลวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร การจัดพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมภายในอาคาร ประกอบไปด้วย

(1). พื้นที่ ส่วนโถงต้อนรับ บริเวณติดต่อเจ้าหน้าที่วางตำแหน่งพื้นที่เหมาะสมกับการให้บริการ การวางรูปแบบจัดแสดงใกล้เคียงกับพื้นที่ส่วนจัดแสดงใกล้กับส่วนต้อนรับ ทำให้ผู้ใช้บริการไม่กล้าที่จะเดินไปในส่วนให้ข้อมูล และไม่มีส่วนพักผ่อน และจุดฝากสัมภาระ ส่วนอาหารและเครื่องดื่มไม่เหมาะสมกับพื้นที่เนื่องจากอยู่ติดกับทางออกและส่วนเล่นเกมส มากเกินไป ทางเดินมีความกว้างไม่พอยกที่จะเข้าถึง

(2) พื้นที่ จัดแสดงโซนที่ 2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานและหลักฐานทางโบราณคดี พื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับส่วนจัดแสดง แต่ทางสัญจรภายในส่วนค่อนข้างแคบของอุปกรณ์ ไฟฟ้า และระบบเสียงบรรยายชำรุด

(3) พื้นที่ จัดแสดงโซนที่ 3 กำเนิดกำแพงเพชรและพัฒนาการจากสมัยสุโขทัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงอยุธยา พื้นที่มีการยกระดับทางลาดชันสร้างความลำบากในการเดินขึ้นสำหรับผู้พิการ และผู้สูงอายุ ทางสัญจรภายในค่อนข้างแคบ การจัดแสดงเนื้อหาเหมาะสม

(4) พื้นที่ จัดแสดงโซนที่ 4 องค์ความรู้ด้านต่างๆ พื้นที่อยู่ในระดับความสูงเดียวกับ ส่วนที่ 3 การจัดแสดงนิทรรศการมีความเหมาะสมกับทางสัญจรพื้นทางเดินมีทางลาดลงไปสู่ส่วนจัดแสดงที่ 5 การจัดแสดงเนื้อหาเหมาะสม การชำรุดของอุปกรณ์ ไฟฟ้า และระบบเสียงบรรยาย

(5) พื้นที่ จัดแสดงโซนที่ 5 ความรุ่งเรืองของกำแพงเพชร พื้นที่ให้บริการเหมาะสมกับ เนื้อหาการจัดแสดงทางลาดทางโซนที่ 4 ทำให้เสียพื้นที่ในการนั่งพักบรรยาย และขนาดทางสัญจร แคบ มีส่วนทางออกไปยังห้องเก็บอุปกรณ์ ทั้ง 2 ด้านไม่มีทางออกหนีไฟ

(6) พื้นที่ จัดแสดงโซนที่ 6 มรดกโลก และประโยชน์ที่ได้รับ ขนาดพื้นที่จัดแสดงมี ขนาดเล็ก วางการจัดแสดงขนานไปกับทางเดิน ทางสัญจรหลักค่อนข้างแคบไม่เพียงพอสำหรับการยืน ชมนิทรรศการหลายคน ภาพ และคำบรรยายค่อนข้างเล็ก ยากต่อการอ่านข้อมูลจัดแสดง

(7) พื้นที่ จัดแสดงโซนที่ 7 กิจกรรมของศูนย์บริการข้อมูล อยู่ติดกับทางออกมายัง ส่วนจัดแสดงที่ 2 จัดวางการแสดงผลทั้ง 2 ข้างทางเดินหลัก ทางสัญจรหลักค่อนข้างแคบ ทำให้ขณะชม นิทรรศการไม่สามารถเดินสวนกันได้ เนื้อหาไม่เหมาะสมกับส่วนจัดแสดง และไม่ได้รับความนิยมของ ผู้ใช้บริการ แสงสว่างไม่เพียงพอ เนื่องจากมีอุปกรณ์ไฟฟ้าบางส่วนชำรุด

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้ทำการศึกษาผู้วิจัยนำมาอภิปรายโดยสรุปดังนี้

5.2.1 ส่วนโถงต้อนรับ เป็นส่วนที่เป็นตำแหน่งสำหรับติดต่อสอบถาม และให้ข้อมูลเบื้องต้น ในการชมส่วนจัดแสดงของอาคารศูนย์บริการข้อมูล เราต้องศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้บริการ ดังที่ วิมล สิทธิ หรยางกูร .2541: 191 กล่าวว่า การประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สร้างขึ้นจึงจำเป็นต้อง ทำความเข้าใจกับระบบความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทาง

ทางเดินสัญจรในส่วนจัดแสดงภายในอาคารต้องให้สัมพันธ์กับพฤติกรรม และกิจกรรม ของ พื้นที่ ดังที่ ว่าที่ร.ท.พิชัย สดภิบาล.2547 (117-124) กล่าวว่า ประโยชน์ใช้สอยของแต่ละหน่วยงานที่ สัมพันธ์กัน เกิดเป็นทางสัญจรหลัก และทางรองในงานออกแบบสถาปัตยกรรมนั้น ต้องวิเคราะห์ส่วน พฤติกรรม(Behavior) และกิจกรรม(Activity)

ภายในส่วนบริการอาหารและเครื่องดื่ม จากการศึกษาวิจัยมีการแบ่งส่วนจำหน่ายตู้ น้ำดื่ม ควรจัดให้มีโต๊ะที่ นั่งเพิ่มให้เพียงพอ และจัดทางสัญจรภายใน ให้เหมาะสมกับพื้นที่ ดังที่ กิติ สินธุเสก (2544 :90)

กล่าวว่า การจัดวางกลุ่มเฟอร์นิเจอร์สิ่งจำเป็นคือพื้นที่ใช้สอย

5.2.2 ส่วนจัดแสดงที่ โซนที่ 2-7

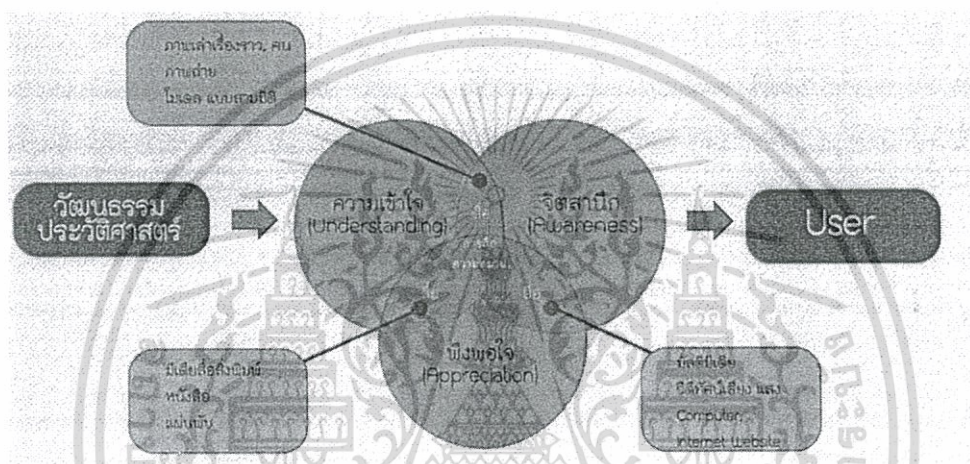
จากการวิจัยพบว่า บริเวณ ส่วนจัดแสดง แบบนิทรรศการรูปแบบถาวร ลักษณะการจัดนั้น สื่อให้ผู้รับรู้ได้และเข้าใจ ดังที่ วัฒนะ จุฑะวิภาค (2542 : 1-2) กล่าวว่า นิทรรศการ มีลักษณะเป็นการสื่อความหมายสองทาง (Two-way communication) ระหว่างผู้จัดนิทรรศการ กับประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายที่เข้าชม ดังนั้นการจัดวางผังต้องคำนึงถึง ดังที่ วัฒนะ จุฑะวิภาค (2542 :6) ได้กล่าวว่า การจัดวางภายในห้องจัดแสดง นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบในการออกแบบ เพื่อตอบสนอง ผู้ใช้บริการ ลักษณะการจัดแสดง วางผังหระ มุมมอง เส้นนำสายตาไปยังส่วนจัดแสดงได้อย่าง ต่อเนื่องไม่สะดุด ในการเข้าชม ลักษณะการจัดแสดงควรเป็นสามมิติ ในส่วนของโมเดล ดังที่ ณ์ฐพล บุญอุทิศ (2546: 89)กล่าวว่า วัตถุประเภท 3 มิติ มาประกอบกันเพื่อแสดงให้เห็นบรรยากาศ และธรรมชาติของเนื้อหาได้ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด

รูปแบบการจัดทางสัญจร ทางเดินภายในควรออกแบบให้เหมาะสมกับพื้นที่ โดยแบ่งทางเดิน ออกเป็นทางสัญจรที่ดี ควรเป็นเส้นทางเดียวโดยผ่านจุดจัดแสดง อย่างแน่นอน สะดวกในการเดินชม ดังที่ วัฒนะ จุฑะวิภาค. (2542 : 74) กล่าวว่า การแบ่งโซนของทางเดินเพื่อนำไปสู่ส่วนจัดแสดงจะช่วยให้ความสะดวกในการชมราบรื่น จึงควรจัดลำดับของส่วนแสดงให้ดี เพื่อเป็นการบังคับทางเดินชม ภายในศูนย์บริการข้อมูล เป็นการบังคับเดินชมโดยใช้ทางสัญจร และการวางผังแบบ โดยมี ทางเข้าออกแบบทางเดียวเพื่อให้ผู้ใช้บริการชมได้ทั่วถึง ดังที่ ณ์ฐพล บุญอุทิศ. 2546: 93 ผังที่มีห้อง เรียงรายต่อกันเป็นกลุ่มมีทิศทางการเดินชม จากห้องหนึ่งไปอีกห้องหนึ่งจนครบ (Circulation Returns to Entrance) มีทางเข้า - ออกทาง เดียวกัน เพื่อที่เจ้าหน้าที่จะได้ดูแล ได้ ทั่วถึง เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่นำชมเพียง 2 คน และเกิดความคล่องตัวในการสัญจรภายในศูนย์บริการ ข้อมูลไม่ให้แออัดจนเกินไป เพื่อสร้างความประทับใจให้กับผู้ใช้บริการ และกลับมาใช้บริการ ศูนย์บริการข้อมูลอีกครั้งเนื่องจากโบราณสถานเป็นที่ต้องการผู้ใช้บริการ ดังที่งานวิจัยที่ ดร. อภิวรรณ สายประดิษฐ์ (2548: 107) ได้กล่าวว่า ผู้มาเยือนชาวไทย 54.7% มีความสนใจในโบราณสถาน

5.2.3 จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อความหมาย

แนวคิดที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า การจัดการสื่อความหมายภายใน ศูนย์บริการข้อมูล ควรนำเสนอเรื่องราวให้ผู้ใช้บริการ มุ่งเน้นความรู้จากประสบการณ์จริง ดังที่ Freeman Tilden (1883-1980: 7) การเล่าเรื่องราวของทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เป็น วัตถุจริงหรือการได้สัมผัสด้วยตนเอง หรือโดยสื่อตัวกลางอื่นๆ และการสื่อความหมายโดยสร้างผ่านสื่อ เพื่อการรับรู้ที่เข้าใจ ดังที่ (Savichaya S.Tiriat) [Online] กล่าวว่าความพยายามในการนำเสนอ เรื่องราวให้ผู้คน โดยเน้นความรู้ประสบการณ์ และความสดชื่น

การให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรม โดยผ่านสื่อกลาง ได้สัมผัส เกิดความพึงพอใจในสิ่งที่ผู้ใช้บริการได้ค้นพบกับประสบการณ์ด้วยตัวเอง เกิดความเข้าใจจนเกิดจิตสำนึกที่จะ สงวนรักษา ทรัพยากรวัตถุเอาไว้ จากผลวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องได้ข้อสรุปว่าการสื่อความหมาย ประกอบไปด้วย ความเข้าใจ จิตสำนึก ความพึงพอใจ โดยผ่านสื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุทัศน์ ทีวี ภาพพร้อมเสียง เพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าใจในส่วนจัดแสดง จนเกิดจิตสำนึกในการสงวนรักษาโบราณสถาน อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของกำแพงเพชร

ภาพที่ 5.1 ภาพแสดงการสื่อความหมายของ Savichaya S. Tirat)(Online]

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การปรับปรุงการสื่อความหมายภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยต่างๆ รวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ และได้ผลสรุปข้างต้น ในส่วนเสนอแนะผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะและความคิดเห็นดังนี้

1. จากการศึกษา พฤติกรรม และความต้องการผู้ใช้บริการ ทำให้ทราบถึงแนวทางในการออกแบบวางผัง ดังนั้นการออกแบบพื้นที่จัดการแสดง ได้มาจากกิจกรรม และการกำหนดทางสัญจร ให้สัมพันธ์กับการจัดแสดงเนื้อหา โดยผ่านสื่อต่างๆ ให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้ได้อย่างเข้าใจและเกิดความเข้าใจในการเข้าชมศูนย์บริการ และสอดคล้องกับการใช้งานจริงได้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. จากการศึกษาองค์ประกอบในการจัดพื้นที่นิทรรศการ ซึ่งมีพื้นที่ของโครงการขนาดเล็กมีทางเข้าออกทางเดียว จึงควรคำนึงขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมต่อผู้ใช้บริการ และส่วนต่างๆภายในศูนย์บริการข้อมูล อย่างละเอียดเพื่อให้การออกแบบวางผังเป็นรูปแบบมาตรฐาน สอดคล้องกับ

เอกสารองค์ประกอบภายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 การนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบการวางผังภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

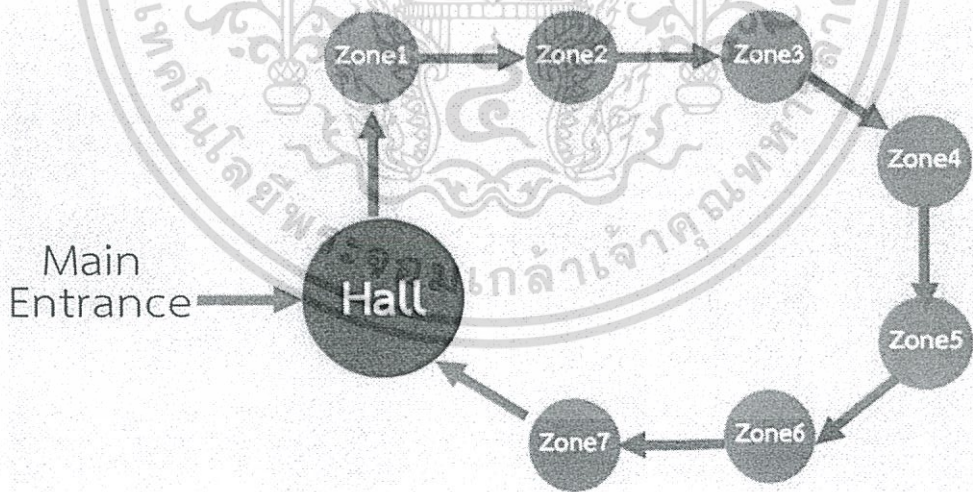
จากการศึกษาและสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน และความต้องการของพฤติกรรมผู้ใช้บริการและให้บริการอาคารศูนย์บริการข้อมูล ทำให้ทราบว่าควรกำหนดรูปแบบการจัดวางผังในและทางสัญจร ซึ่งได้จากการศึกษาขั้นต้นผู้วิจัยเสนอการออกแบบแนวคิดการวางผังได้ดังนี้

5.4.1 สภาพทั่วไปของ องค์ประกอบของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

5.4.2 การนำเสนอแนวคิด ในการออกแบบจัดผังภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

5.4.1. สภาพทั่วไปของ องค์ประกอบของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

1. ลักษณะการองค์ประกอบของศูนย์บริการข้อมูล

ภาพที่ 5.2 แสดงลักษณะองค์ประกอบของศูนย์บริการข้อมูล

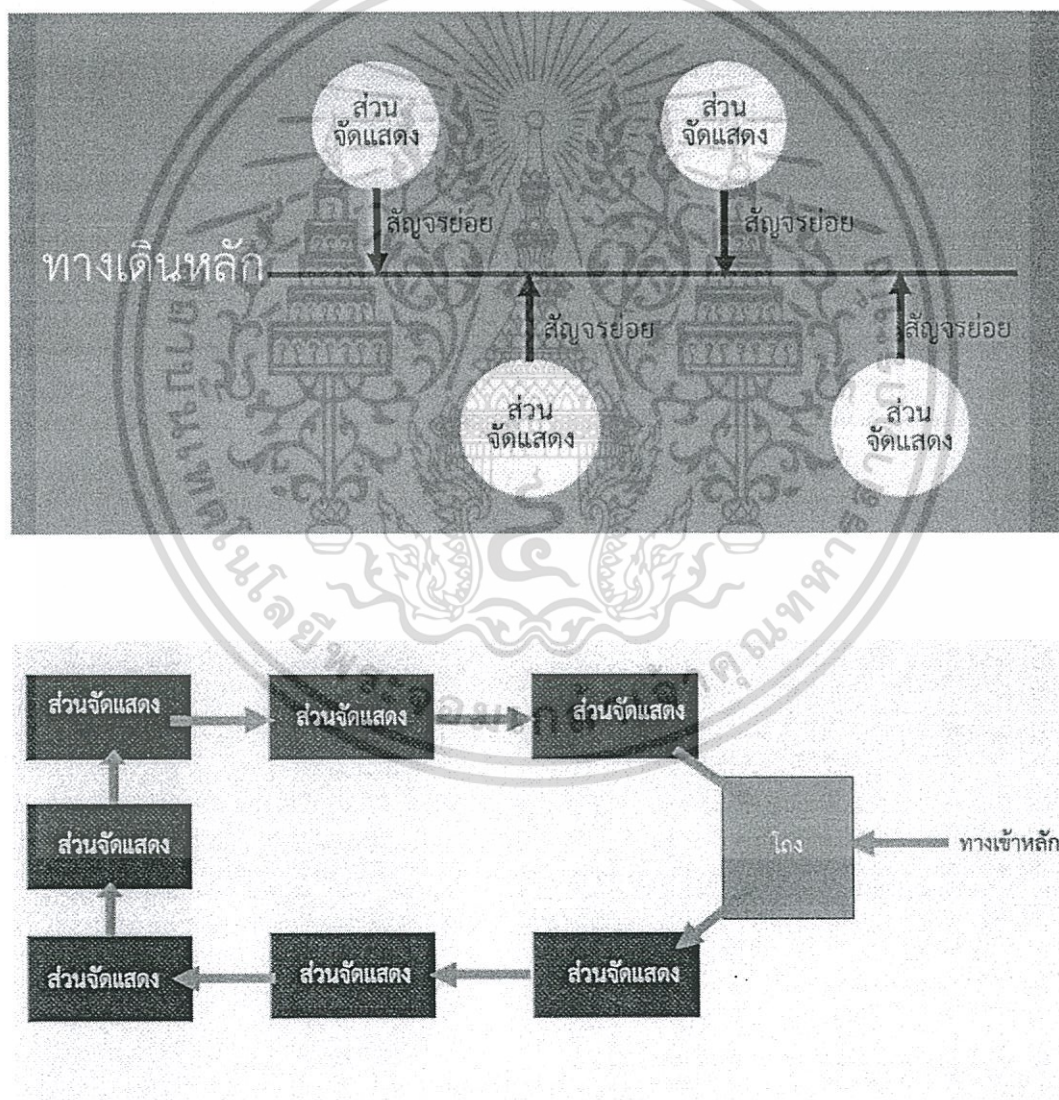
ส่วนพื้นที่ Zone 1-7 คือองค์ประกอบภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1. โถงต้อนรับ
2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับและหลักฐานทางโบราณคดีเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กำหนดกำแพงเพชรและพัฒนาการจากสมัยสุโขทัยถึงอยุธยา
4. องค์ความรู้ด้านต่างๆ
5. ความรุ่งเรืองของกำแพงเพชร
6. มรดกโลก และประโยชน์ที่ได้รับ
7. กิจกรรมของศูนย์บริการข้อมูล

5.4.2 ลักษณะการวางทางสัญจรภายใน ของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ภาพที่ 5.3 ลักษณะองค์ประกอบของศูนย์บริการข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 แสดงองค์ประกอบของศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

องค์ประกอบ	สิ่งที่ต้องการปรับปรุง
พื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล	
1. โถงต้อนรับ	1.1 ส่วน บริการเครื่องดื่ม
	1.2 ส่วนจำหน่ายสินค้าที่ระลึก
2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐาน และหลักฐานทางโบราณคดี	ตำแหน่งการจัดวาง และทางสัญจร
3. กำเนิดกำแพงเพชรและพัฒนาการจากสมัยสุโขทัยถึงอยุธยา	ตำแหน่งการจัดวาง
4. องค์ความรู้ด้านต่างๆ	ปรับการจัดวาง
5. ความรู้เรื่องของกำแพงเพชร	ปรับส่วนพักคอย
6. มรดกโลก และประโยชน์ที่ได้รับ	ปรับพื้นที่จัดวาง
7. กิจกรรมของศูนย์บริการข้อมูล	เปลี่ยนเนื้อเรื่องจัดแสดง

ส่วนพื้นที่ผู้ให้บริการต้องการให้เพิ่ม

1. ส่วนบริการ พักคอย ร้านจำหน่ายเครื่องดื่ม
2. ส่วนบริการเกมส์
3. ส่วนจัดแสดงภาพสันนิฐานโบราณสถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.3 สถิติของผู้ใช้บริการ ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

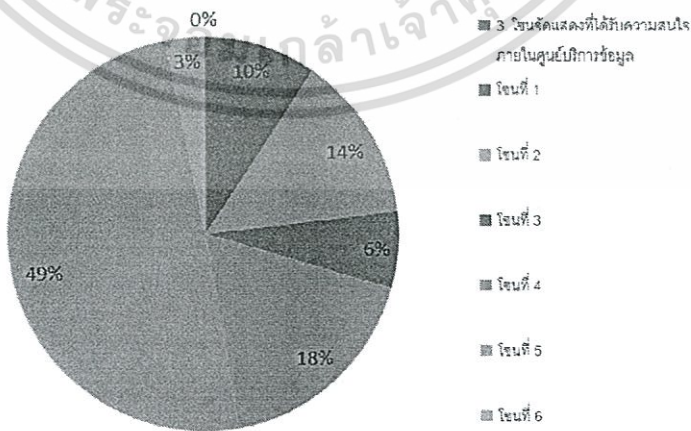
ระยะเวลาเข้าชมศูนย์บริการข้อมูลของผู้ใช้บริการ

จำนวนเฉลี่ยผู้ให้บริการต่อวัน

พื้นที่ในส่วนจัดแสดงภายในศูนย์บริการข้อมูลที่ได้รับความนิยม

ภาพที่ 5.4 แสดงสถิติปริมาณการเข้าใช้บริการพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

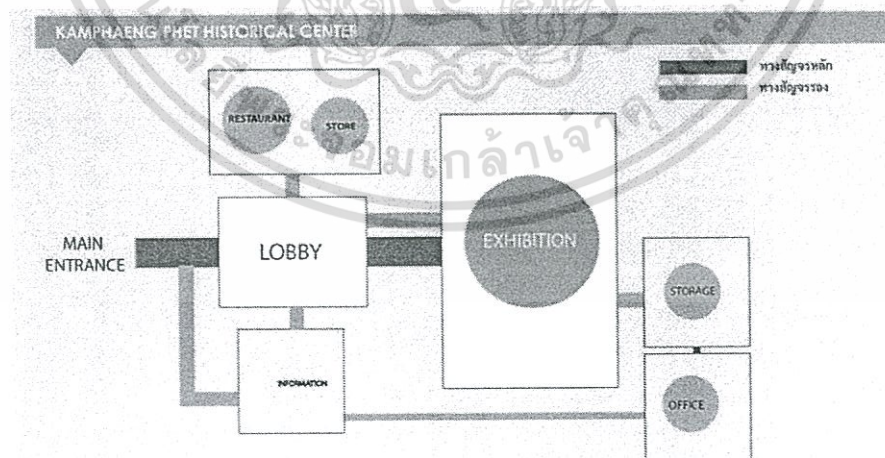
ตารางที่ 5.2 พื้นที่ใช้สอยอาคารศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

พื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล	เวลา	จำนวน หน่วย	พื้นที่/คน	พื้นที่/ตรม.
1. โถงต้อนรับ	8:30-17:00	1	100	100.00
ส่วนบริการเครื่องดื่ม		1		20.00
จำหน่ายของที่ระลึก		1		13.00
พักผ่อน		1		9.00
2. จัดแสดงนิทรรศการถาวร		7		170.00
3. ห้องเก็บอุปกรณ์		1		18.00
รวม				330.00
ทางสัญจร 30%				99.00
พื้นที่ใช้สอยรวมทางสัญจร				429.00

ตัวเลขพื้นที่ข้างต้นกำหนดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบวางผังโครงสร้างเท่านั้น

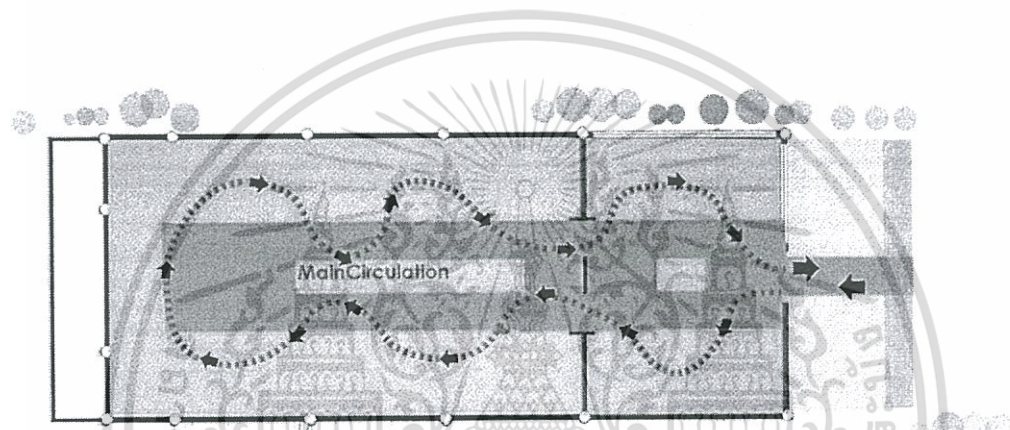
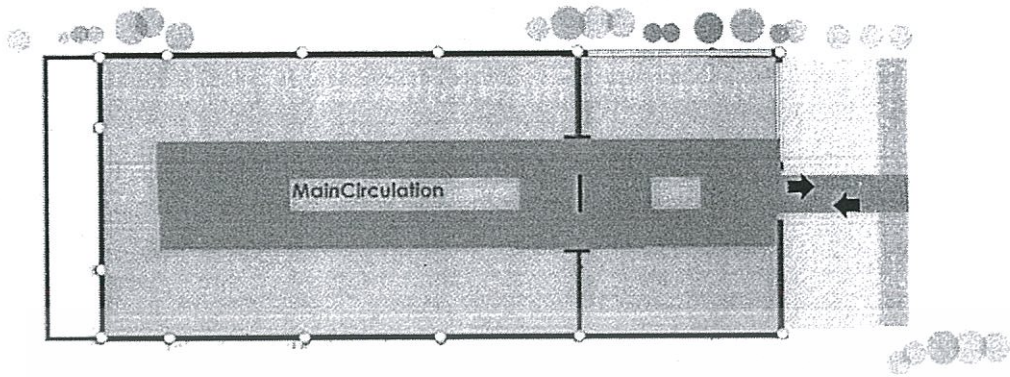
*การคิดค่าทางสัญจรต้องไม่น้อยกว่า 30 % (วัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542 :63)

5.4.4 ลักษณะการวาง zoning ภายในศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

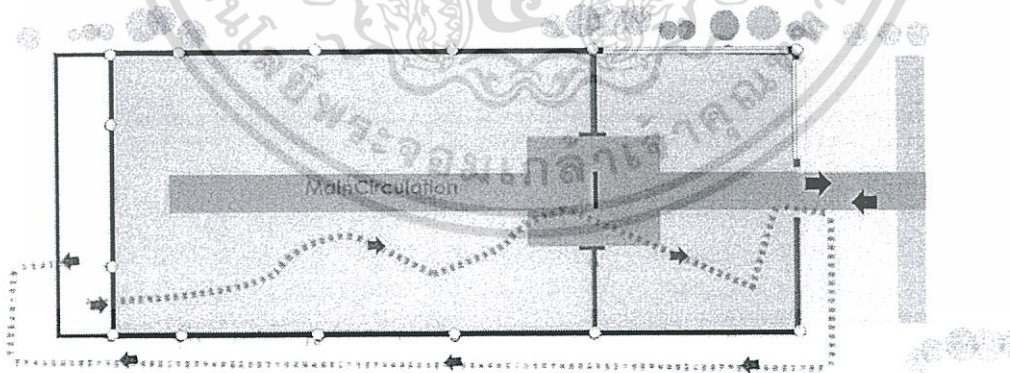

ภาพที่ 5.5 แสดงการวางตำแหน่งองค์ประกอบพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

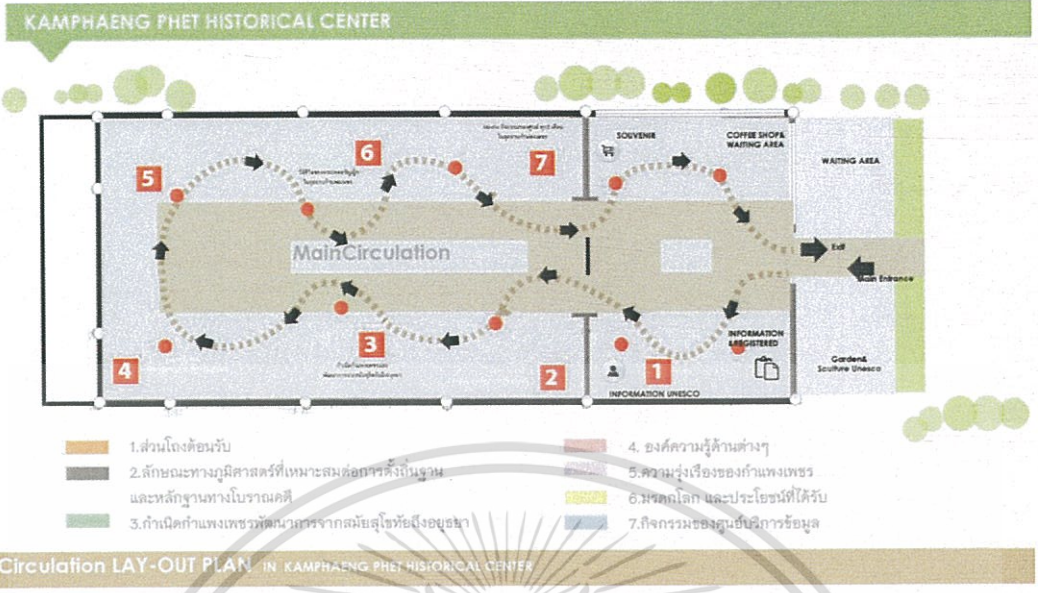

ภาพที่ 5.6 แสดงการวางตำแหน่งทางสัญจรภายในศูนย์บริการข้อมูล

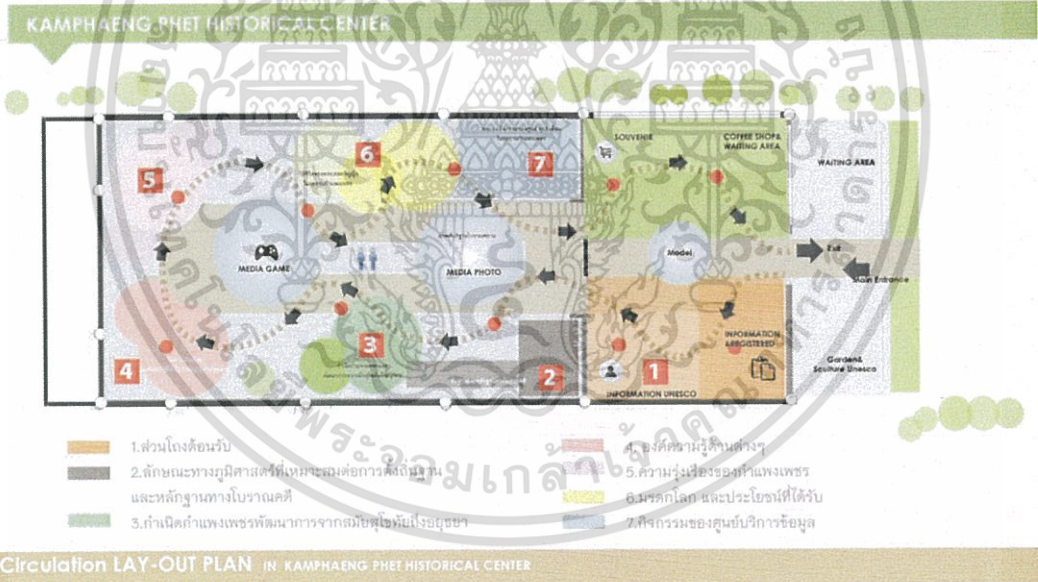

ภาพที่ 5.7 แสดงเส้นทางสัญจรของผู้ให้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

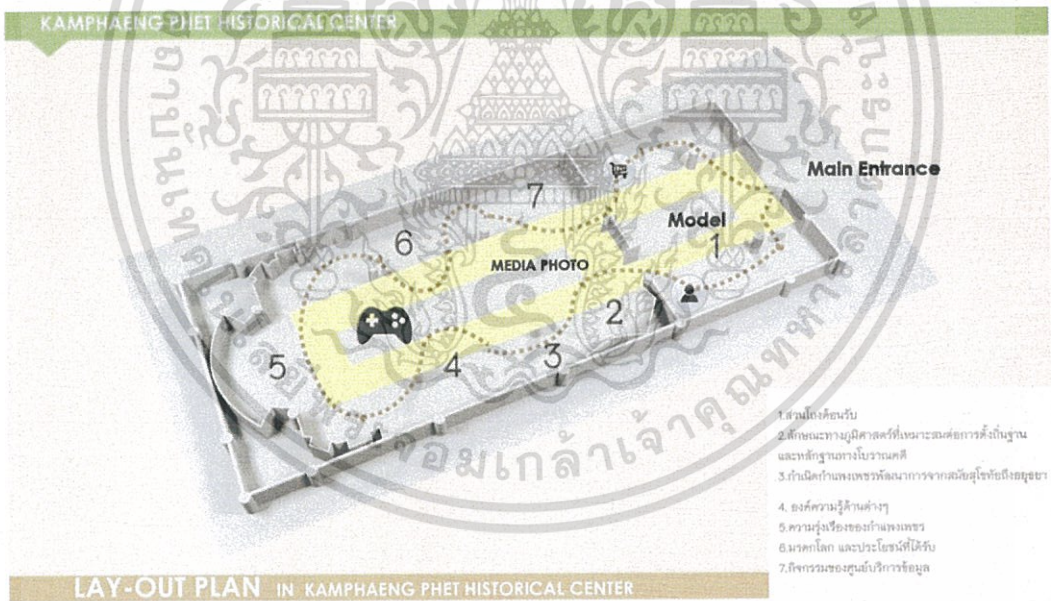
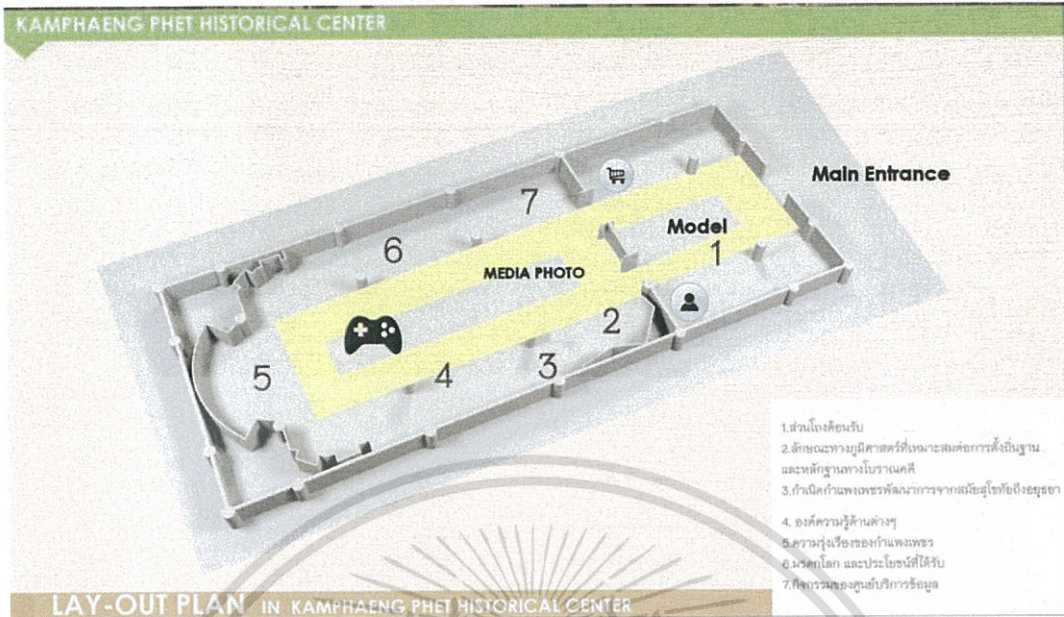

ภาพที่ 5.8 แสดงเส้นทางสัญจรของผู้ใช้บริการ

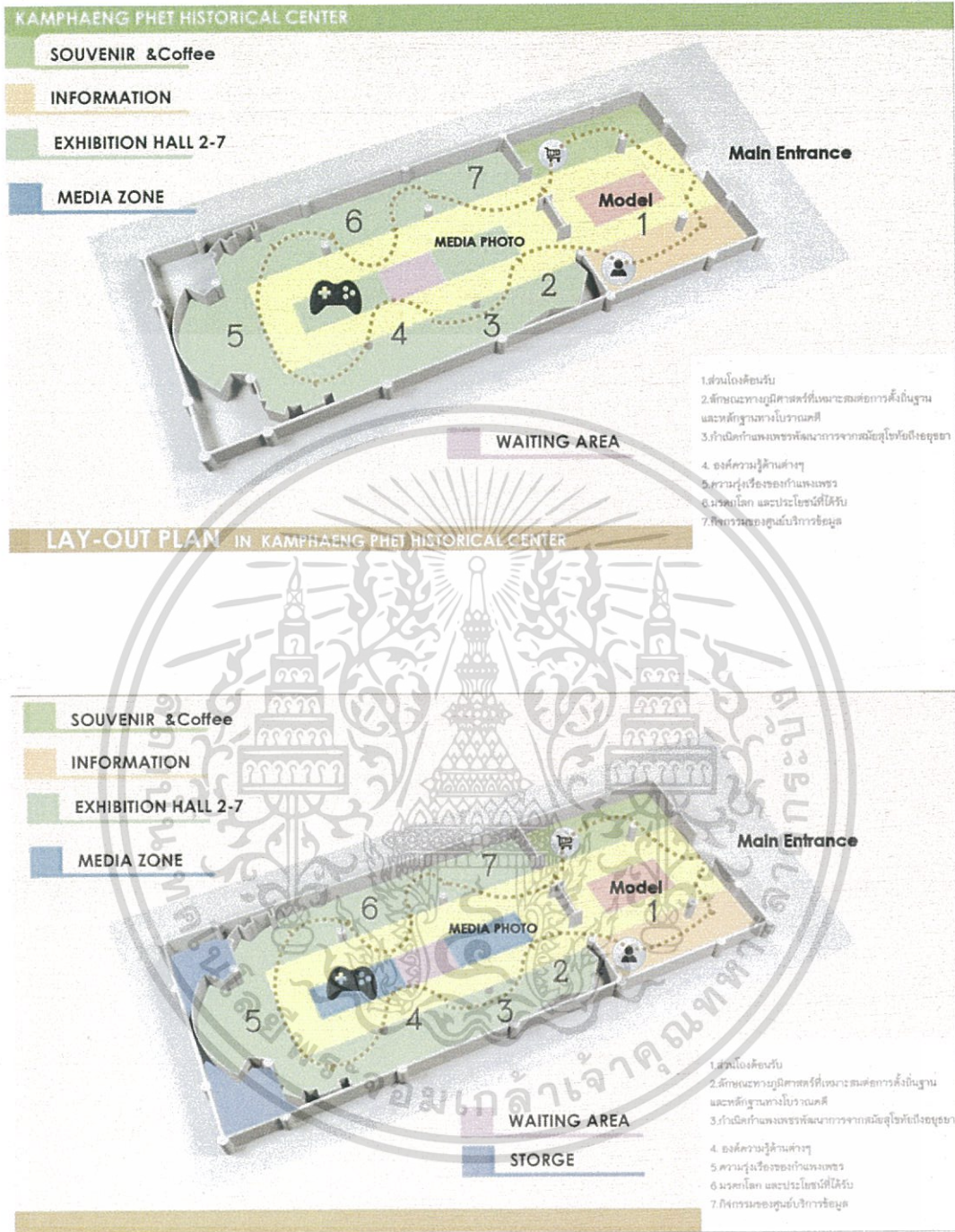
ภาพที่ 5.9 แสดงเส้นแนวทางการวางผัง ทางสัญจรของผู้ใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

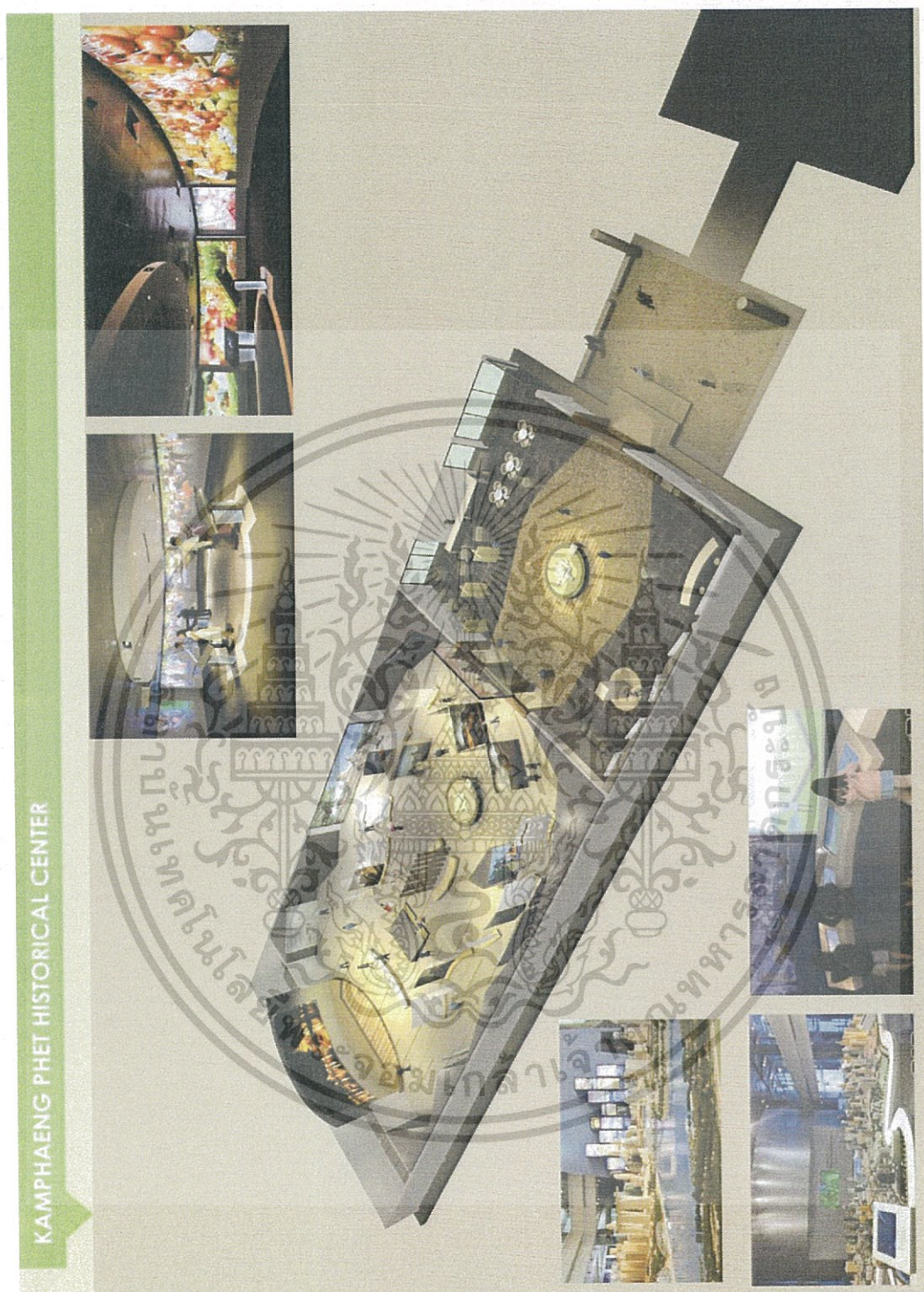
ภาพที่ 5.9 (ต่อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

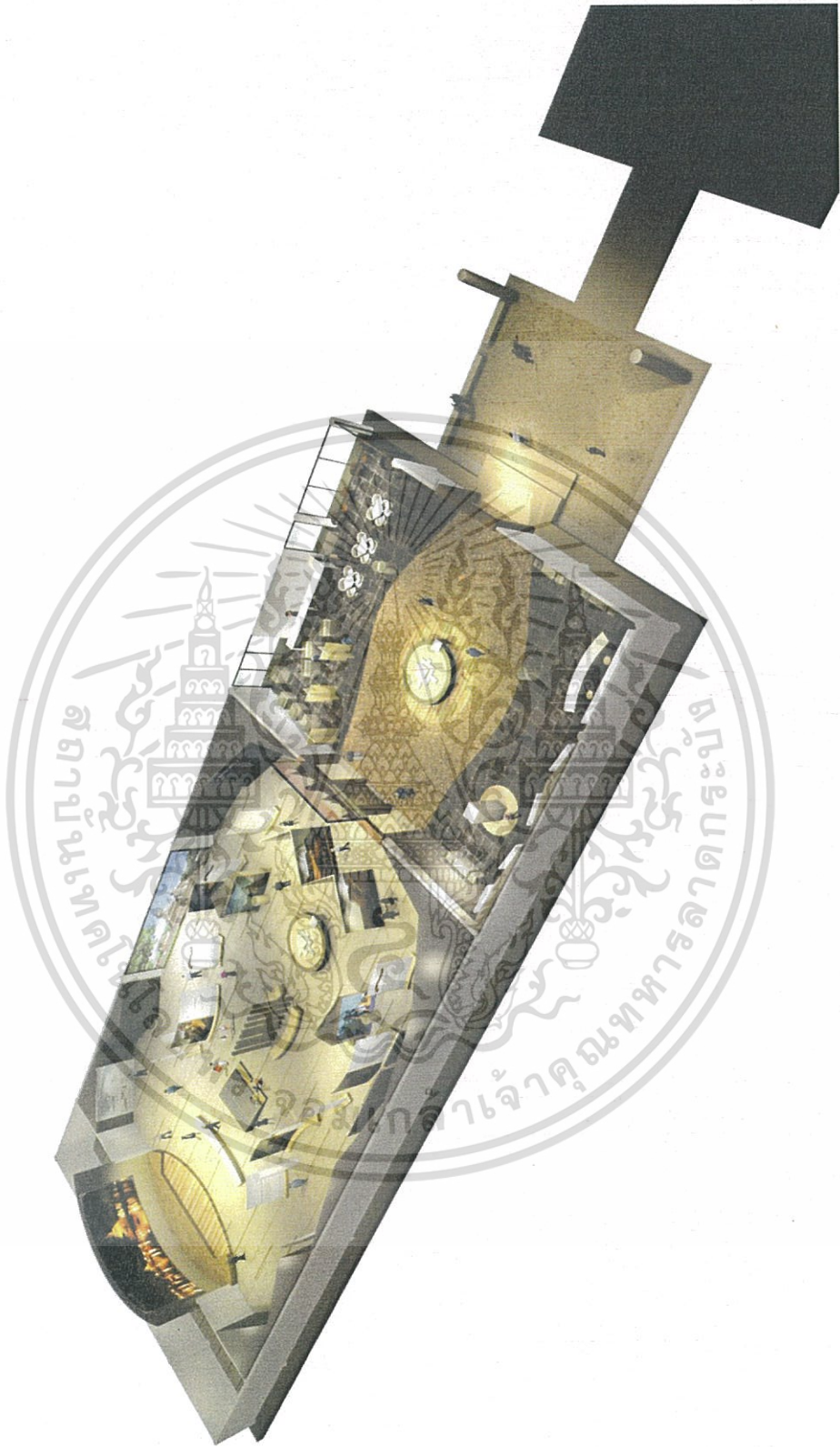
ภาพที่ 5.10 แสดงส่วนการจัดพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะวิธีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.11 แสดงส่วนการจัดพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.12 แสดงส่วนแนวทางการจัดพื้นที่ภายในศูนย์บริการข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กิติ สินธุเสก. 2544. หลักการออกแบบภายในเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทน์ เพชรานนท์. 2545. การออกแบบสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชานนท์ วาลิงหน. 2549. “โครงการศึกษาและออกแบบปรับปรุงพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระ
นครสู่ความเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติระดับสากล” สาขาสถาปัตยกรรมภายใน.
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ฐาปนา บุญยประวิตร. 2550. “แนวทางการจัดทำผังแม่บทและออกแบบสภาพแวดล้อมเมือง
ประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และพื้นที่ต่อเนื่องตามคิดลัทธิชุมชนเมืองยุคใหม่”
(New Urbansim)
- มาลินี ศรีสุวรรณ. 2542. ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบอาคารสาธารณะประเภทต่างๆ. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ราชกิจจานุเบกษา. 2535. “ตอนที่ 39” เล่ม 109 : 12.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2532. การจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อการออกแบบงานสถาปัตยกรรมใน.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2532. พฤติกรรมมนุษย์ กับสภาพแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิวัฒน์ สีหนาท. 2546 “การศึกษาแนวทางการพัฒนาอาคารเพื่อการอนุรักษ์ชุมชนในพื้นที่ลุ่ม
คลอง กรมี่ศึกษา : คลองอ้อมนนท์และคลองบางกอกน้อย จังหวัดนนทบุรี” สาขาการ
วางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิสุทธิ ภิญโญวานิชกะ. 2536. พฤษภาคม. “โบราณสถานคือ”. ศิลปวัฒนธรรม. ฉบับที่ 7 : ปีที่14.
- สายันต์ ไพรชาญ. 2550. การจัดการทรัพยากรทางโบราณคดีในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ :
โครงการหนังสือโบราณคดีชุมชน.
- อภิญา บัคคาลา อรุณนภาพร. 2554. แนวทางในการพัฒนาและสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยว
แห่งใหม่บนเส้นทางรถไฟสายมรณะ : วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การท่องเที่ยว [online]. Available :

<http://piratesoftheandaman.blogspot.com/2009/04/tourism.html>

ทฤษฎีการรับรู้.[online]. Available :

<http://www.ex-mba.buu.ac.th/Research/Nonthaburi/PM5/51722260/ch2.pdf>

ธรรมนูญยูเนสโก (Constitution of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) อนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage)(UNESCO), English Text (Adopted by the General Conference at its seventeenth session Paris,16 November 1942) (UNESCO), English Text16 November 1942) มรดกทางวัฒนธรรม

Tourism .[online] . Available : <http://th.wikipedia.org>,

มรดกทางวัฒนธรรม. [online]. Available :

<http://piratesoftheandaman.blogspot.com/2009/04/tourism.html>

กรมศิลปากร. [Online]. Available :

<http://www.finearts.go.th/node/4510>

กรมศิลปากร [online]. Available :

http://www.finearts.go.th/kamphaengphet_historicalpark

กรมโยธาธิการและผังเมือง [Online].Available :

<http://services.dpt.go.th/>

Freeman Tilden, อ้างถึงในเรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน. ทฤษฎีการสื่อความหมาย

Zimring,C.M. Evaluation of Designed Environment : Method for Post Occupancy

Evaluation. In Bechtel, R.B. Maran.,& Michelson, W 1987. Method in

Environmental and Behavioral Research., New York : Van No stand Reinhold

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2556 ให้ดำเนินการดังนี้

นางสาวฐิรรัตน์ ศรีคงจันทร์ รหัสประจำตัว 54630502 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์ จังหวัดกำแพงเพชร (The Development of Interpretation in Kamphaeng Phet Historical Center)” โดยมี รศ.สุรศักดิ์ กังขา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2556

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ที่ ศธ 0524.04/ 2897

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

29 พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร (รักษาการ)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามและแบบสำรวจ

ด้วย นางสาวฐิรรัตน์ ศรีคงจันทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดง
ประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร” โดยมี รศ.สุรศักดิ์ กังขาว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2556 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวฐิรรัตน์ ศรีคงจันทร์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้
แบบสอบถามและ แบบสำรวจ เพื่อการวิจัยกับนักท่องเที่ยวดัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุธี สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-4836

ติดต่อนักศึกษา โทร. 089-123-5989

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/2401

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นายพิรพน พิสนพงศ์

ด้วย นางสาวฐิรรัตน์ ศรีคงจันทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความ
ประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และข้อสัมภาษณ์ เรื่องโบราณสถาน
กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ขอเอกสารวิจัยโบราณสถาน รายละเอียดเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์
กำแพงเพชร เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัด
แสดงประวัติศาสตร์ จังหวัดกำแพงเพชร”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๔๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๔-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๔-๑๒๓-๕๔๘๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 2401

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นายธนสิทธิ์ คชศิลา

ด้วย นางสาวฐิรรัตน์ ศรีคงจันทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความ
ประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และขอสัมภาษณ์ เรื่องโบราณสถาน
กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ขอเอกสารวิจัยโบราณสถาน รายละเอียดเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์
กำแพงเพชร เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัด
แสดงประวัติศาสตร์ จังหวัดกำแพงเพชร”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๑๒๓-๕๙๘๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 2631

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ด้วย นางสาวจิรรัตน์ ศรีคงจันทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความ
ประสงค์จะขอข้อมูลผังการจัดแสดง จำนวนนักท่องเที่ยว ขอเอกสารการจัดแสดงและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
ขอถ่ายภาพภายใน-ภายนอกอาคารและขอแปลน LAY-OUT เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์ จังหวัดกำแพงเพชร”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๑๒๓-๕๕๘๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร

แบบสอบถามชุดที่.....

แบบสอบถามการวิจัย ฉบับนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลใช้ประกอบการวิจัยในงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์ จังหวัดกำแพงเพชร ของ นางสาว รัฐรัตน์ ศรีคงจันทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

แบบสอบถามการวิจัยนี้ใช้ในการเก็บข้อมูล สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยว ผู้เข้าชม ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ความเข้าใจในการเข้าชม ความพึงพอใจด้านต่างๆ และข้อคิดเห็นเพิ่มเติมการใช้งานกับผู้เข้าชมที่ในกรณีของความถี่และการศึกษาของมรดกทางวัฒนธรรม งานวิจัยนี้ทำการวิจัยเพื่อกรณีการศึกษาเท่านั้น

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และอนุเคราะห์ข้อมูลของท่านครั้งนี้

วันที่เก็บข้อมูล สถานที่สำรวจ.....
 ชื่อผู้สำรวจ โทรศัพท์.....

ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดย : ทีมงานพัฒนาพิพิธภัณฑ์และศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามประกอบการวิจัย (สำหรับนักท่องเที่ยว)

เรื่อง “การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน หรือท่านเห็นด้วยที่สุด

ส่วน ก. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี 61 ปีขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษา

 ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

 พนักงานบริษัทเอกชน รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ รับจ้างทั่วไป ธุรกิจส่วนตัว แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา อื่นๆ (โปรดระบุ)

ส่วน ข. พฤติกรรมการใช้ศูนย์แสดงอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร(ขีดได้มากกว่า1 ข้อหรือเรื่องเดียว)

1. จุดประสงค์หลักของการเดินทางครั้งนี้คืออะไร

 เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาประวัติศาสตร์ ประชุม สัมมนา ทักษะศึกษา อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ท่านมาเยี่ยมชมศูนย์แสดงประวัติศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เป็นครั้งที่เท่าไร

 ครั้งแรก ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 มากกว่า 3 ครั้ง อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ศูนย์แสดงประวัติศาสตร์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ส่วนใดที่ท่านสนใจมากที่สุด

 ส่วนโบราณสถาน ส่วนแสดงกำเนิดเมืองกำแพงเพชร ส่วนแสดงของเก่า ส่วนแสดงวิถีชีวิต อื่นๆ โปรดระบุ.....

แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ท่านใช้เวลาในศูนย์จัดแสดงแต่ละครั้ง หรือบริการอื่นๆ กี่ชั่วโมง
 ไม่เกิน 30 นาที 30 นาที - 1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง - 1 ชั่วโมงครึ่ง
5. ปัจจัยหลักที่มาจากเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรแห่งนี้
 ความดึงดูดใจในสถานที่ท่องเที่ยว
 เส้นทางสะดวก
 การประชาสัมพันธ์ และข่าวสาร
 อยู่ในเส้นทางผ่าน
 เป็นคนในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร
 อื่นๆ ระบุ
6. ช่วงวันเวลาที่ท่านเดินทางมาใช้บริการอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
 วันธรรมดา วันหยุดเสาร์ อาทิตย์
 วันหยุดนักขัตฤกษ์ อื่นๆ ระบุ
7. ช่วงเวลาที่ท่านมาใช้พื้นที่
 ก่อน 9.00 น. 9.00-12.00 น.
 12.00-16.00 น. หลัง 16.00 น.
8. ลักษณะการเดินทาง มายังอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
 เดินทางคนเดียว มากับเพื่อน
 มากับครอบครัว กรุ๊ปทัวร์
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. ท่านเดินทางมาศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชรโดยวิธีใด
 รถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง
 รถบริการท่องเที่ยว รถบัสท่องเที่ยว
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
10. ท่านคิดว่า จะกลับมาเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรแห่งนี้ อีกหรือไม่
 ต้องการ ไม่ต้องการ
 ไม่แน่ใจ เหตุผล.....

แบบสอบถามทางวิจัย เรื่อง การพัฒนาปรับปรุงการสื่อสาร ทนายไม้ม้วนจัดแสดงประวัติศาตร์กำแพงเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน ค. ความต้องการ

องค์ประกอบภายใน และภายนอกของศูนย์บริการข้อมูลทางประวัติกำแพงเพชร หากทางอุทยานมีนโยบายจัดตั้งศูนย์แสดงข้อมูลแห่งที่สอง ท่านต้องการให้มีบริการอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- () ส่วนจัดแสดง แบบ 3D สามมิติ
- () ภาพสันนิฐานจำลองโบราณสถาน พร้อมแสงและเสียง
- () ศูนย์อบรมเกี่ยวกับข้อมูลโบราณสถานและประวัติศาสตร์
- () ผังเส้นทางเดินชมอุทยานในเขตเมือง แบบ สามมิติ
- () ผังเส้นทางเดินชมอุทยานในเขตนครชุม แบบ สามมิติ
- () เนื้อหาจัดแสดงเรื่อง วิถีชีวิตของชาวเมืองกำแพงเพชร
- () เนื้อหาจัดแสดงเรื่อง เมืองนครชุม เมืองกำแพงเพชร
- () เกมแบบมัลติทัช เกี่ยวกับประวัติอุทยานกำแพงเพชรและสุโขทัย
- () เจ้าหน้าที่นำชมภายในศูนย์
- () ส่วนบริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์
- () ส่วนบริการสาธารณะ
- () จุดฝากของสัมภาระ
- () ส่วนจำหน่ายของที่ระลึก
- () ส่วนพักผ่อน
- () ร้านกาแฟ
- () ห้องน้ำ
- () อื่นๆ โปรดระบุ.....

แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเป็นอุทยานสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติและวัฒนธรรมเมืองกำแพงเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานการวิจัยแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-นามสกุล
2. ตำแหน่ง
3. สถานที่ทำงาน

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดรูปแบบการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร

2. ท่านมีคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการออกแบบศูนย์จัดแสดงทางประวัติศาสตร์ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้ใช้อาคารภายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร

3. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร ในการจัดวางภายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์ เพื่อแนวทางการจัดการสื่อความหมาย

แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ เรื่อง การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานการวิจัยแบบสังเกต

ส่วนที่ 1 ความประทับใจที่มีต่อส่วนจัดแสดงภายในศูนย์บริการข้อมูลทางประวัติศาตร์กำแพงเพชร ท่านคิดว่า ท่านมีความพอใจกับปัจจัยต่างๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด กรุณาใส่เครื่องหมาย / แสดงระดับผลของแต่ละปัจจัย

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการใช้บริการ	ระดับความพึงพอใจ				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ปรับปรุง
1. ความรู้และความบันเทิงที่ได้รับ					
2. ความสะดวกสบายของการบริการ					
3. ระยะเวลาารคอยในการเข้าชม					
4. การบริการของเจ้าหน้าที่					
5. การให้คำแนะนำก่อนการให้บริการ					
6. ความคุ้มค่ากับการแสดงภายในศูนย์					
7. เนื้อหาเหมาะสมกับระยะเวลาที่ชม					
8. พื้นที่ภายในศูนย์เหมาะสมกับการจัดแสดง					
9. ทางเดินสัญจรภายในส่วนจัดแสดงกว้างเหมาะสม					
10. ทางเดินสัญจร ภายในศูนย์ง่ายต่อการเดินชม					
11. แสงไฟมีความสว่างเหมาะสมกับทางเดินชม					
12. ความเข้าใจในเนื้อหาการจัดแสดง ภายในศูนย์จัดแสดง					
13. ความสวยงามของสถานที่บริเวณโรงทางเข้า					
14. การเอื้ออำนวยให้เข้ามาถึง โดยป้ายบอกทางของอุทยาน					
15. ความสวยงามของการออกแบบตกแต่งภายในส่วนจัดแสดง					
16. ความสวยงามของการสื่อที่ใช้ในการจัดแสดง					
17. การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้าชม					
18. การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว					
19 ความเหมาะสมของเอกสารที่แจกกับเนื้อหาการจัดแสดง					
20. การโฆษณา-ประชาสัมพันธ์เนื้อหาการจัดแสดง					
21. การดูแลรักษาให้แหล่งท่องเที่ยวมรดกทางวัฒนธรรม					

แบบสอบถามเพื่อสำรวจ เรื่อง การพัฒนาปรับปรุงการสื่อความหมายในศูนย์จัดแสดงประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มิวเซียมสยาม พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ (Museum Siam: Discovery Museum)
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มิวเซียมสยาม พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ (Museum Siam: Discovery Museum) ภายใต้สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) เป็นพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งแรกๆ ที่เน้น การสร้างประสบการณ์สดใหม่ในการชมพิพิธภัณฑ์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นต้นแบบของ แหล่งเรียนรู้ที่น่ารื่นรมย์ และช่วยยกระดับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ให้กับประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไทยเกี่ยวกับการสร้างสำนึกในการรู้จัก ตนเอง รู้จักเพื่อนบ้าน และรู้จักโลก รวมถึงการสร้าง “แนวคิดและภาพลักษณ์ใหม่” ของพิพิธภัณฑ์ในสังคมแห่งการเรียนรู้ ผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ และกิจกรรมสร้าง สรรค์ เพื่อให้การเรียนรู้ประวัติศาสตร์และเรื่องราวต่างๆ เป็นไปอย่างสนุกสนานยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

นิทรรศการถาวร

นิทรรศการ “เรียงความประเทศไทย” เป็นการบอกเล่าถึงพัฒนาการด้านต่างๆ ของภูมิภาค อุษาคเนย์ นับตั้งแต่สมัยแผ่นดิน “สุวรรณภูมิ” (3,000 ปีก่อน) อันประกอบด้วยอารยธรรมต่างๆ ก่อน การรับวัฒนธรรมจากอินเดียและจีน เรื่อยมาจนถึงกำเนิดสยามประเทศและก้าวสู่ประเทศไทยในปัจจุบัน โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 “สุวรรณภูมิ”

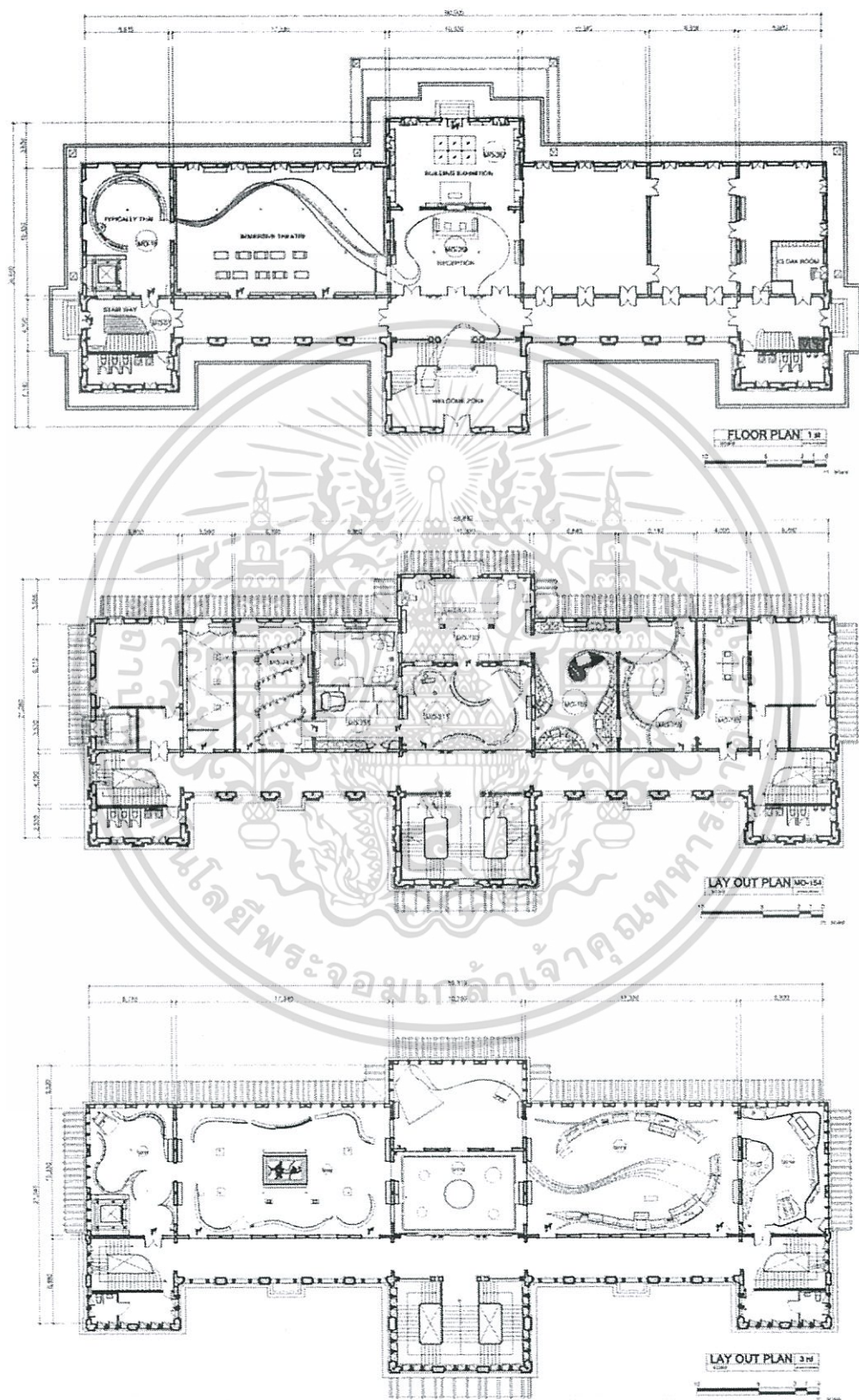
นำเสนอเรื่องราวของดินแดนสุวรรณภูมิและประเทศไทยในปัจจุบัน ย้อนกลับไปราว 3,000 ปีก่อน การรับพุทธศาสนาและศาสนาฮินดูเข้ามา จนกระทั่งกลายเป็นศาสนาหลักจนถึงปัจจุบัน

ช่วงที่ 2 “สยามประเทศไทย”

นำเสนอเรื่องราวการสถาปนากรุงศรีอยุธยา ซึ่งถือเป็นอาณาจักรใหญ่ที่ครอบคลุมดินแดนที่เป็น ประเทศไทยในปัจจุบันเกือบ ทั้งหมด อีกทั้งยังเป็นจุดเปลี่ยนผ่านสำคัญในการกำเนิดขึ้นของ “สยาม ประเทศไทย”

ช่วงที่ 3 “ประเทศไทย”

นำเสนอพัฒนาการของดินแดน ผู้คน และสังคมจากแบบจารีตมาสู่สังคมสมัยใหม่ในปัจจุบัน ทั้ง 3 ช่วงดังกล่าว นำเสนอโดยอธิบายลึกลงไปถึงรายละเอียด ผ่านห้องนิทรรศการจำนวน 17 ห้อง ซึ่งแต่ละห้องมีรายละเอียดสังเขปดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

METRIC HANDBOOK

Planning and Design Data

Third Edition

EDITED BY
David Littlefield

Amsterdam • Boston • Heidelberg • London • New York • Oxford
Paris • San Diego • San Francisco • Singapore • Sydney • Tokyo

Architectural Press is an imprint of Elsevier

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2 Basic design data: People and space

KEY POINTS:

- *Certain dimensions are crucial to individual use and health*
- *Satisfying the average situation is unlikely to help the majority*
- *Each case must be carefully considered with all classes of users, particularly people with different disabilities, in mind*

buildings must be the size of the people using them. Average dimensions for British adults are given in 2.1 and 2.2, but in most cases the use of an average dimension will not produce satisfaction for the majority of users.

Contents

- 1 Introduction
- 2 Anthropometrics
- 3 Ergonomics
- 4 Disabled people
- 5 Circulation spaces
- 6 References

2.02 Normal distribution

When surveys are taken of adult males, for example, they show a 'normal distribution' curve: the traditional statistical bell shape.

1 INTRODUCTION

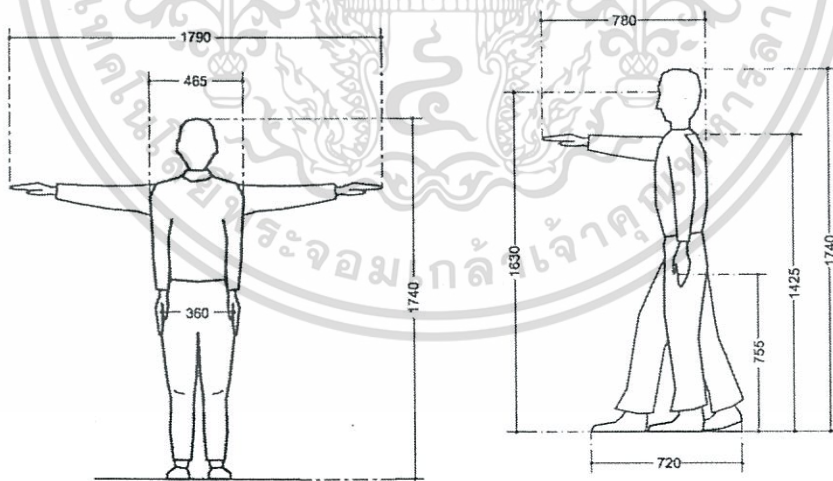
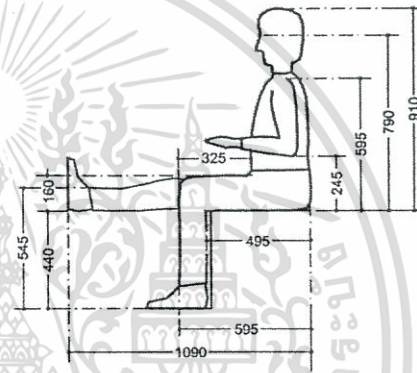
In this chapter will be found basic data which are needed for the design of most types of buildings. However, some basic matters are dealt with in later chapters, principally the following:

- Sanitary provision and activity spaces in Chapter 5
- Requirements for vehicles in Chapter 31
- External and landscape design in Chapter 7
- Eating and drinking in other than domestic situations in Chapter 17.

2 ANTHROPOMETRICS

2.01

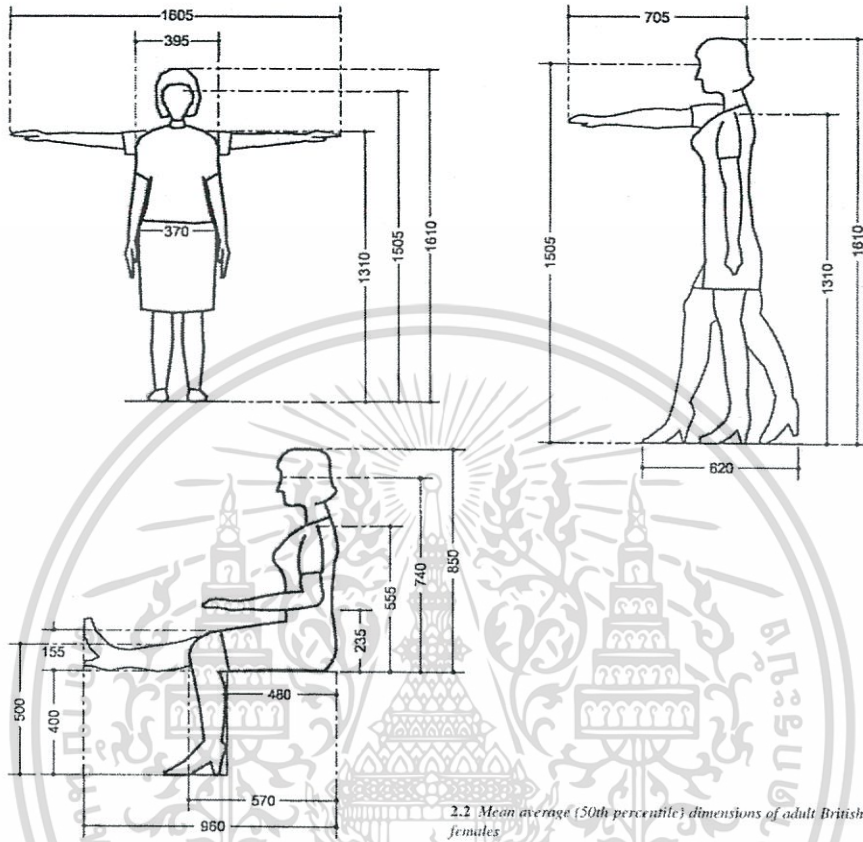
Anthropometrics is the science concerned with the measurement of humankind. Inevitably it is bound up with statistics, as people vary considerably in most dimensions. Anthropometrics is of crucial importance to architects as the ultimate basis of the design of most

2.1 Mean average (50th percentile) dimensions of adult British males

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2-2 Basic design data: People and space

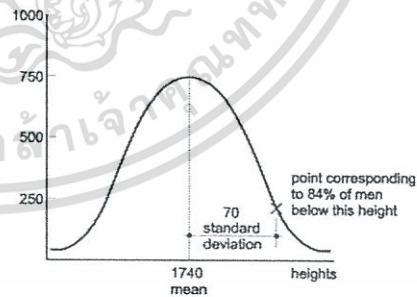
2.2 Mean average (50th percentile) dimensions of adult British females

2.3. This shape is totally definable by the two parameters, mean and standard deviation (SD). The mean (in this case) is the average already discussed. For the purposes of the architect, the standard deviation can be taken as the difference from the mean within which 84 per cent of the population are included. The percentage included is called the 'percentile', and it has become accepted (with certain exceptions) that designers generally seek to accommodate those within the band between the 5th and 95th percentile – that is, they do not attempt to satisfy the last 10 per cent of the people. In each case it is the job of the architect to decide whether in fact this will be acceptable.

Table II gives the principal dimensions as shown in 2.4 for men and women, for the 5th, 50th and 95th percentiles.

When a survey of a non-cohesive group (such as of mixed-age adolescents, or men and women together) is taken, a normal distribution curve is not obtained. We cannot predict the percentile dimensions for these populations, and this is why the tables here and elsewhere segregate populations into groups. Within these groups the dimensions are calculable given the mean and the SD, using the formula:

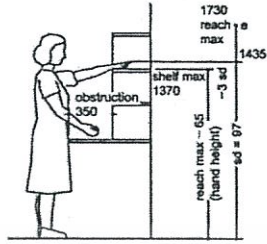
$$X_{i,p} = \text{mean} + SD \times z$$

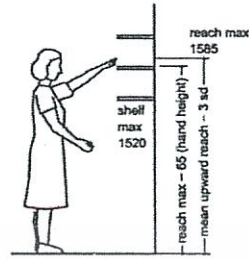
2.3 Normal distribution 'bell' curve. The y-axis plots the numbers of men (in this example) in a group who are the height given on the x-axis (within certain limits). In a normal distribution the average, the mean and the median are all equal

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Basic design data: People unit space 2-7

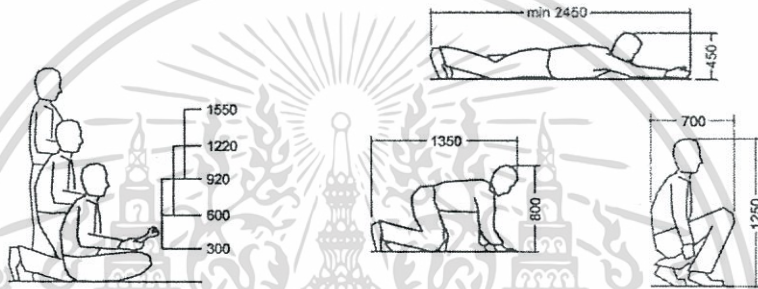

a Maximum reach over worktop

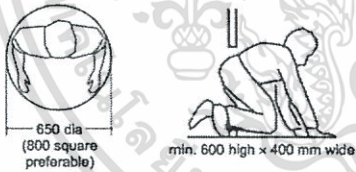

b Maximum reach to unobstructed wall-mounted cupboard

2.10 Accessibility of storage used by elderly people

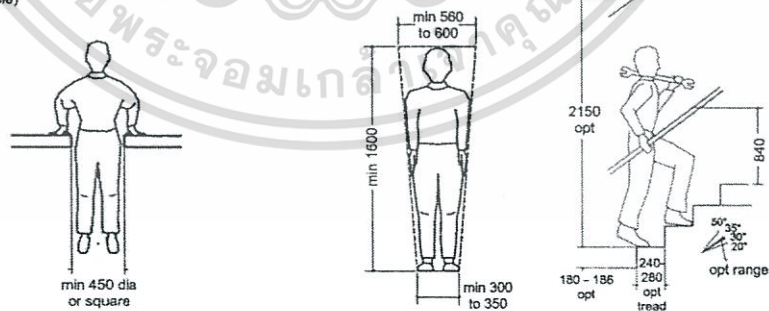

2.11 Body clearance: maintenance reach levels

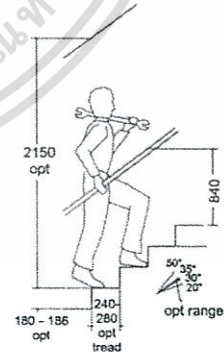

2.12 Service accesses

2.13 Body clearances

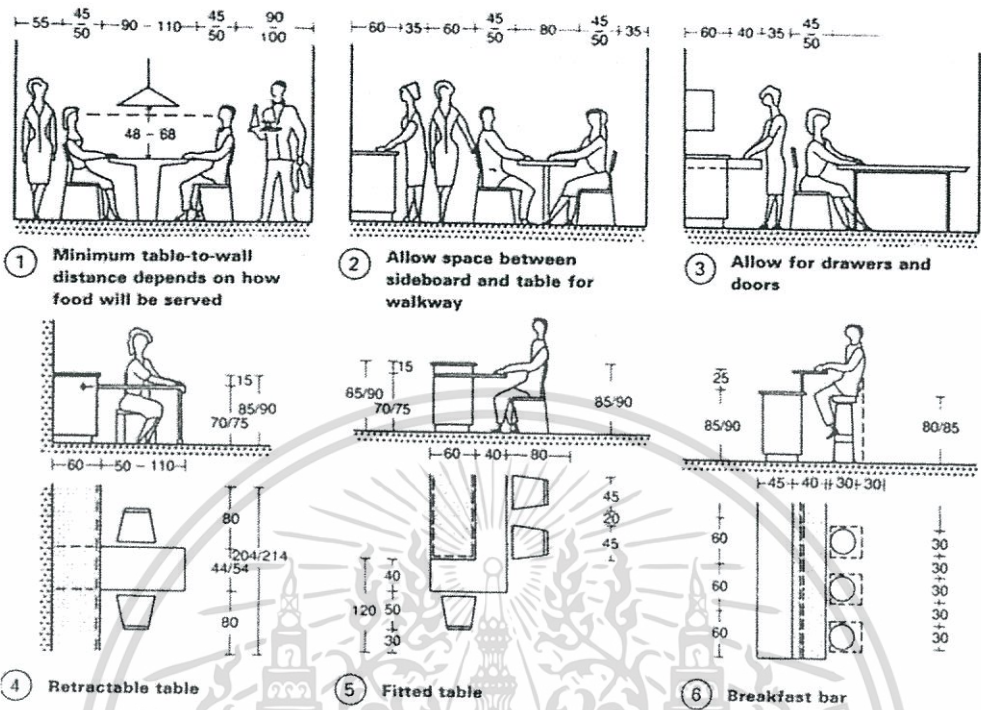

2.14 Service access: curwalk

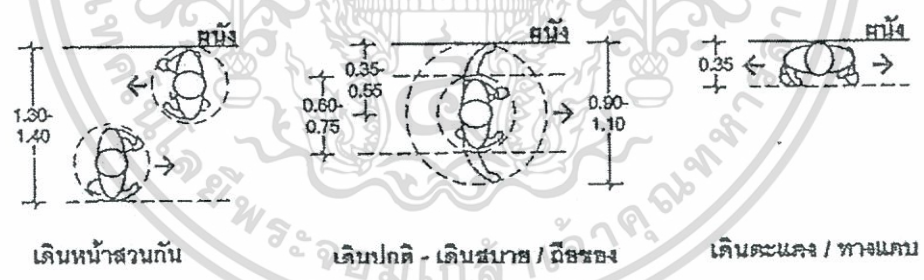

2.15 Service access: stairs

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่สำหรับการเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวฐิรรัตน์ ศรีคงจันทร์
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 22/103 หมู่บ้านเทพนคร ซอยเพชรเกษม 88 แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาจิตรศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพฯ 1999 สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาออกแบบเครื่องเรือน และตกแต่งภายใน ภาควิชาก่อสร้างและงานไม้ คณะวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ประวัติการทำงาน	อินทรีเรียดีไซน์เนอร์ บริษัท สุขพรรณ จำกัด ปัจจุบัน อินทรีเรียดีไซน์เนอร์ บริษัท คอสเมก้า จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้